საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი
განვითარების სამინისტრო

**საქართველოს მცირე და საშუალო მეწარმეობის
განვითარების 2021-2025 წლების სტრატეგია**

2023–2025 წლების სამოქმედო გეგმის
2023 წლის წლიური ანგარიში

თებერვალი, 2024 წელი

სარჩევი

მოკლე შეჯამება 5

შესავალი 14

ზოგადი პროგრესი 17

დეტალური პროგრესი 18

პრიორიტეტი 1. საკანონმდებლო დახვეწა, ინსტიტუციური გაძლიერება და ოპერაციული გარემოს გაუმჯობესება 41

ამოცანა 1.1. ევროკავშირისა და საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის გათვალისწინებით, საქართველოს საკანონმდებლო ბაზის დახვეწა მცირე და საშუალო მეწარმეობასთან მიმართებით 41

ამოცანა 1.2. მცირე და საშუალო მეწარმეობის ხელშემწყობი სისტემის ინსტიტუციური გაძლიერება და მდგრადობის უზრუნველყოფა 44

ამოცანა 1.3. მცირე და საშუალო საწარმოების საქმიანობის სტატისტიკური აღრიცხვის გაუმჯობესება 46

ამოცანა 1.4. კონკურენტული გარემოს უზრუნველყოფა 47

ამოცანა 1.5. ბიზნეს დავების სწრაფი და ეფექტიანი გადაწყვეტა 52

ამოცანა 1.6. სახელმწიფო ელექტრონული სერვისების ხელმისაწვდომობის გაზრდა 55

ამოცანა 1.7. გაკოტრების და რეაბილიტაციის სისტემის განვითარება 57

ამოცანა 1.8. მცირე და საშუალო მეწარმეთა ცნობიერების ამაღლება რეგულაციების ცვლილებებთან დაკავშირებით და საჯარო-კერძო დიალოგის განვითარება 58

პრიორიტეტი 2. მცირე და საშუალო მეწარმეობის უნარების განვითარების და სამეწარმეო კულტურის ამაღლების ხელშეწყობა 62

ამოცანა 2.1. შრომის ბაზრის სფეროში მტკიცებულებებზე დაფუძნებული გადაწყვეტილებების მიღების ხელშეწყობა 63

ამოცანა 2.2. უსაფრთხო შრომითი გარემოს საჭიროების შესახებ ცნობიერების ამაღლება 65

ამოცანა 2.3. სამეწარმეო უნარების გაძლიერება რეგულარული ტრენინგების გზით 66

ამოცანა 2.4. მეწარმეობაზე ორიენტირებული პროფესიული განათლების სისტემის განვითარება 68

ამოცანა 2.5. შრომის ბაზრის საინფორმაციო სისტემის (LMIS), შრომის ბაზრის მართვის საინფორმაციო სისტემისა (WORKNET) და შესაბამისი სერვისების განვითარება 71

ამოცანა 2.6 ბიზნესის პასუხისმგებლიანი ქცევის პოპულარიზაცია 74

ამოცანა 2.7. ფართოზოლოვანი ინტერნეტის საშუალებით ციფრული სერვისების გამოყენების ხელშეწყობა 77

პრიორიტეტი 3 : ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება 78

ამოცანა 3.1. სახელმწიფო დაფინანსების პროგრამების განვითარება 78

ამოცანა 3.2. დაფინანსების ალტერნატიული მექანიზმების განვითარება 83

ამოცანა 3.3. ფინანსური განათლების შემდგომი გაუმჯობესება 85

ამოცანა 3.4. გირავნობის საგნის გაფართოება 87

ამოცანა 3.5. მცირე და საშუალო საწარმოთა ფინანსური ინფორმაციის გამჭვირვალობისა და ხარისხის ზრდა 90

ამოცანა 3.6. „Venture Capital" (VC) და „business angels" ეკოსისტემის შემდგომი განვითარება.....94

ПРИОРИТЕТИ 4: მცირე და საშუალო საწარმოთა ექსპორტის ზრდის, ბაზარზე წვდომის და ინტერნაციონალიზაციის ხელშეწყობა 96

ამოცანა 4.1. საექსპორტო შესაძლებლობების გამოყენების ხელშეწყობა.....97
ამოცანა 4.2. DCFTA-ის შესაძლებლობების და მოთხოვნების შესახებ ცნობიერების ამაღლება 98
ამოცანა 4.3. ხარისხის ეროვნული ინფრასტრუქტურის, მათ შორის შესაბამისი ინსტიტუტების (აკრედიტაცია, მეტროლოგია, სტანდარტიზაცია და ა.შ.) განვითარება საერთაშორისო და/ან ევროპულ პრაქტიკასთან შემდგომი დაახლოების მიზნით.....100
ამოცანა 4.4. ინვესტიციების და SME-ების კავშირების გაძლიერება 107

ПРИОРИТЕТИ 5. ელექტრონული კომუნიკაციების, საინფორმაციო ტექნოლოგიების, ინოვაციების, კვლევისა და განვითარების ხელშეწყობა..... 108

ამოცანა 5.1. ინოვაციური დაფინანსების განვითარება 108
ამოცანა 5.2. ელექტრონული კომერციის განვითარების ხელშეწყობა.....110
ამოცანა 5.3. საინფორმაციო ტექნოლოგიების ხელმისაწვდომობა.....110
ამოცანა 5.4. ფართოზოლოვანი ინფრასტრუქტურის განვითარება 112
ამოცანა 5.5 მცირე და საშუალო ტელეკომ ოპერატორების განვითარება 113
ამოცანა 5.6. კვლევასა და ინდუსტრიას შორის კავშირების გაღრმავება 114

ПРИОРИТЕТИ 6. ქალთა მეწარმეობის განვითარების ხელშეწყობა.....116

ამოცანა 6.1. „ქალთა ეკონომიკური გაძლიერების პრინციპების" (WEPs) პოპულარიზაცია 116
ამოცანა 6.2. გენდერული ნიშნით სტატისტიკის გაუმჯობესება სახელმწიფო პროგრამებში 119
ამოცანა 6.3. სახელმწიფო პროგრამებში ქალთა მონაწილეობის წახალისება.....120
ამოცანა 6.4. ქალებში ციფრული უნარ-ჩვევების გაძლიერება.....121
ამოცანა 6.5. სახელმწიფო სტრუქტურების შესაძლებლობების გაზრდა გენდერული მიდგომების განვითარებისთვის.....122

ПРИОРИТЕТИ 7. მწვანე ეკონომიკის განვითარების ხელშეწყობა..... 124

ამოცანა 7.1. მწვანე ზრდის სტრატეგიის განვითარება.....124
ამოცანა 7.2. ეკო-ინოვაციის მიდგომის პოპულარიზაცია 126
ამოცანა 7.3. მწვანე დაფინანსების განვითარება 127
ამოცანა 7.4. საკანონმდებლო ჩარჩოს განვითარება 129
ამოცანა 7.5. ეკოტურიზმის განვითარება 131
ამოცანა 7.6. გარემოსდაცვით საკითხებზე მცირე და საშუალო მეწარმეების ცნობიერების ამაღლება 133

რისკები და გამოწვევები 135

2023 წლის სამოქმედო გეგმის შესრულება..... 137

დანართი – კონსოლიდირებული სტატუსანგარიში 137

აბრევიატურა

DCFTA	ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის შესახებ შეთანხმება
EaP	აღმოსავლეთ პარტნიორობა
EN	ევროპული სტანდარტი
GCNG	გლობალური შეთანხმების საქართველოს ქსელი
GIA	გენდერული გავლენის შეფასება
GIZ	გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის ორგანიზაცია
OECD	ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია
RBC	ბიზნესის პასუხისმგებლიანი ქცევა
RIA	რეგულირების ზეგავლენის შეფასება
SBA	მცირე ბიზნესის აქტი
SME	მცირე და საშუალო საწარმოები
USAID	აშშ-ს საერთაშორისო განვითარების სააგენტო
WEPs	ქალთა გაძლიერების პრინციპები

მოკლე შეჯამება

საქართველოს მთავრობის მიერ, 2021 წელს დამტკიცდა საქართველოს მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარების სტრატეგია 2021-2025 წლებისთვის, რომლის ფარგლებში დამტკიცდა ჯერ 2021-2022 წლების და შემდეგ, 2023-2025 წლების სამოქმედო გეგმები.

წინამდებარე დოკუმენტი წარმოადგენს საქართველოს მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარების 2021-2025 წლების სტრატეგიის 2023 წლის სამოქმედო გეგმის წლიურ ანგარიშს.

საქართველოს მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარების სტრატეგია სრულ შესაბამისობაშია ევროპული მცირე ბიზნესის აქტის (SBA)[1] ძირითად პრინციპებთან და მასში გათვალისწინებულია ევროკავშირის ქვეყნების საუკეთესო პრაქტიკა მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარების პოლიტიკის კუთხით.

სტრატეგიის მთავარი მიზანია მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის ხელსაყრელი გარემოს შექმნა, მათი კონკურენტუნარიანობის და ინოვაციების შესაძლებლობების ამაღლება, რის შედეგადაც მოხდება შემოსავლების და სამუშაო ადგილების ზრდა და შესაბამისად, ინკლუზიური და მდგრადი ეკონომიკური ზრდის მიღწევა.

მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარების სტრატეგიის ეფექტიანი იმპლემენტაციის შედეგად 2025 წლისთვის მისაღწევი **სამიზნე მაჩვენებლებია**[2] (საბაზისო წელი - 2019წ.):

- ✓ მცირე და საშუალო საწარმოების დამატებული ღირებულების ზრდა **20%-ით**;
- ✓ მცირე და საშუალო საწარმოებში დასაქმებულთა ზრდა **10%-ით;**
- ✓ მცირე და საშუალო საწარმოთა მწარმოებლურობის ზრდა **20%-ით.**

საქართველოს მცირე და საშუალო მეწარმეობის 2021-2025 წლების სტრატეგიის 7 პრიორიტეტული მიმართულება ითვალისწინებს 7 გავლენის ინდიკატორს[3], 42 ამოცანას და 84 ამოცანის შედეგის ინდიკატორს. თავის მხრივ, სტრატეგიის **2023-2025 წლების სამოქმედო გეგმა,** 7 პრიორიტეტული მიმართულების და 42 ამოცანის ფარგლებში ითვალისწინებს **145 აქტივობას**.

---

[1] A „small business act“ for European SMEs; https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/a-small-business-act-for-european-smes.html

[2] აღნიშნული სამიზნე მაჩვენებლების შეფასება შესაძლებელი იქნება საქსტატის მიერ მონაცემების გამოქვეყნების კალენდრის გათვალისწინებით.

[3] 1-ელი, მე-3 და მე-4 პრიორიტეტული მიმართულების გავლენის ინდიკატორების შეფასება შესაძლებელი იქნება საქსტატის მიერ მონაცემების გამოქვეყნების კალენდრის შესაბამისად; მე-2 პრიორიტეტული მიმართულების გავლენის ინდიკატორის შეფასება - განათლების და მეცნიერების სამინისტროს მიერ პროფესიული საგანმანათლებო პროგრამების კურსდამთავრებულთა კვლევის (Tracer Study) განხორციელების შესაბამისად, 2023 წლის მე-2 კვარტალში.

პირველი პრიორიტეტული მიმართულება ითვალისწინებს ევროკავშირისა და საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის გათვალისწინებით, საქართველოს საკანონმდებლო ბაზის დახვეწას მცირე და საშუალო მეწარმეობასთან მიმართებით. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ინიციატივით და გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) მხარდაჭერით, საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის და OECD-ის გაიდლაინების შესაბამისად, მომზადდა RIA SME Test-ის მეთოდოლოგია ქართულ და ინგლისურ ენებზე. საჯარო მოხელეებისთვის ჩატარდა RIA SME Test-ის თაობაზე ტრენინგები.

მცირე და საშუალო მეწარმეობის ხელშემწყობი სისტემის ინსტიტუციური გაძლიერების ფარგლებში, უზრუნველყოფილია მცირე და საშუალო მეწარმეობის ხელშემწყობი სისტემის საბიუჯეტო დაფინანსების მდგრადობა. ამასთან, განხორციელდა სააგენტოების „აწარმოე საქართველოში", „საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს" და „სოფლის განვითარების სააგენტოს" თანამშრომელთა ტრენინგები. სსიპ „აწარმოე საქართველოში" სააგენტოს 4 პროგრამაზე მომზადდა გავლენის შეფასების ანგარიში.

მომხმარებელთათვის სტატისტიკურ მაჩვენებლებზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესების და დამატებითი მაჩვენებლების წარმოების მიზნით, საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ვებ-გვერდზე განთავსდა სტატისტიკური მაჩვენებლები ექსელის ფორმატში, სხვადასხვა ჭრილში, მათ შორის, საწარმოთა ზომის მიხედვით.

საქართველოს კონკურენციისა და მომხმარებლის დაცვის სააგენტომ სხვადასხვა სექტორში, „კონკურენციის შესახებ" საქართველოს კანონის თანახმად, ჯამში დაასრულა 7 მოკვლევა და 2 ბაზრის მონიტორინგი. დავების ალტერნატიული გადაწყვეტის მექანიზმებზე ცნობადობის ამაღლების მიზნით, ჩატარდა არაერთი სამუშაო შეხვედრა და სემინარი.

საქართველოს საერთაშორისო საარბიტრაჟო ცენტრის (GIAC) ორგანიზებითა და CLDP-და USAID-ის მხარდაჭერით, გაიმართა არბიტრაჟის დღეების მეათე საიუბილეო კონფერენცია. საარბიტრაჟო ცენტრის (GIAC) მიერ დასრულებული იქნა 4 კომერციული დავა. საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის ინსტიტუციური გაძლიერების და მედიაციის განვითარების მიზნით, გაიმართა ყოველწლიური ფორუმი - მედიაცია იურისტებისთვის და ყოველწლიური ფორუმი - მედიაცია ბიზნესისთვის.

სსიპ „შემოსავლების სამსახურის" მიერ, 97 სერვისზე შემუშავებულია სერვისების გამოყენების სახელმძღვანელოები/ვიდეო გიდები. პორტალზე MY.GOV.GE ჩაშენებულია გამარტივებული გამოკითხვის ფუნქციონალი, საიდანაც მომხმარებელი გადადის გამოკითხვის ბმულზე.

საჯარო და კერძო სექტორს შორის დიალოგის გაძლიერების მიზნით, კერძო სექტორის განვითარების ხელშეწყობის საკონსულტაციო საბჭოს ფარგლებში ყოველკვარტალურად ჩატარდა შეხვედრები. საქართველოს კანონმდებლობა დაუახლოვდა დამატებით ევროკავშირის 23 საკანონმდებლო აქტს. დაახლოება განხორციელდა სანიტარიულ და ფიტოსანიტარიულ, ვაჭრობაში ტექნიკური ბარიერების და საჯარო შესყიდვების სფეროებში.

მეორე პრიორიტეტული მიმართულება ითვალისწინებს მცირე და საშუალო მეწარმეობის უნარების განვითარების და სამეწარმეო კულტურის ამაღლების ხელშეწყობას. აღნიშნული პრიორიტეტის ფარგლებში, შრომის ბაზრის სფეროში მტკიცებულებებზე დაფუძნებული გადაწყვეტილებების მიღების ხელშეწყობის მიზნით, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ მომზადდა უნარებზე საწარმოთა მოთხოვნის კვლევის ანგარიში და ფართო აუდიტორიისათვის მოეწყო კვლევის პრეზენტაცია. სამინისტროს მიერ მომზადდა „საქართველოს შრომის ბაზრის წლიური ანალიზი“. ანგარიშში წარმოდგენილი იქნა საქართველოს შრომის ბაზრის წინაშე მდგარი გამოწვევები და სამუშაო ძალაზე მოთხოვნის ხედვა, ასევე, დასკვნები და რეკომენდაციები. შემუშავდა უნარების პროგნოზირების მაკროეკონომიკური მოდელი, რომელიც მოიცავს ხუთი წლიიან პერიოდში სამუშაო ძალის მოთხოვნის, მიწოდებისა და ჩანაცვლების საჭიროებების შესწავლას. ევროკავშირის ტექნიკური დახმარების პროგრამისა და საერთაშორისო საკონსულტაციო კომპანიასთან „კემბრიჯ ეკონომეტრიქსი“ თანამშრომლობით მომზადდა უნარების პროგნოზირების მოდელი, პროგნოზირების მოდელის ადმინისტრირებაში გადამზადდა 5 თანამშრომელი.

შრომის ინსპექციის სამსახურის მიერ შრომის უსაფრთხოების ნორმების აღსრულებაზე ზედამხედველობის ფარგლებში განხორციელდა 3,765 ინსპექტირება, რომლის შედეგად პირველადი ინსპექტირებების ფარგლებში შემოწმდა 1,636 ობიექტი. შრომის ინსპექციის სამსახურის მიერ შრომითი ნორმების შესახებ, ცნობიერების ამაღლების მიზნით, 1700 პირთან 35 საინფორმაციო შეხვედრა განხორციელდა. ამასთან, შრომის უსაფრთხოების ნორმების თაობაზე მომზადდა ჯამში 28 საინფორმაციო ბანერი, მათ შორის, 3 საინფორმაციო ბუკლეტი. ასევე, სამსახურმა შრომით ნორმებთან დაკავშირებით თემატურად, ზოგად თუ სექტორულ დონეზე ჯამში შემუშავებული 55 სასწავლო/საინფორმაციო ვიდეორგოლი განათავსა შრომის ინსპექციის Youtube არხზე.

სსიპ „საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს“ მიერ, პრეაქსელერატორის პროგრამის ფარგლებში, გადამზადდა 424 ადამიანი, მათ შორის, 227 ქალი. სავაჭრო-სამრეწველო პალატის მიერ ჩატარდა ტრენინგები მცირე და საშუალო მეწარმეებისთვის.

სსიპ „საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს“ მიერ, პრეაქსელერატორის პროგრამის ფარგლებში, გადამზადდა 211 ადამიანი, მათ შორის, 106 ქალი. სავაჭრო-სამრეწველო პალატის მიერ ჩატარდა ტრენინგები მცირე და საშუალო მეწარმეებისთვის.

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ, GIZ-ის მხარდაჭერით, დაიწყო 5 ახალი დუალური პროგრამის დანერგვაზე მუშაობა. პროფესიული უნარების სააგენტოს მიერ, პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებებთან (პსდ), ეკონომიკური საქმიანობის განხორციელებასთან დაკავშირებით, ჩატარდა 33 სამუშაო/საკონსულტაციო შეხვედრა. მეწარმეობის პროფესიული განათლების მასწავლებლებისთვის შექმნილია მასწავლებელთა ქსელი, რომლის ფარგლებში მეწარმეობის მოდულის ყველა მასწავლებელს შესაძლებლობა აქვს რეგულარულად ჩაერთოს სხვადასხვა სახის სამუშაო შეხვედრასა და ტრენინგში. პროფესიული უნარების სააგენტოს მიერ დამტკიცდა მეწარმეობის ახალი მოდული, რომელიც სრულ შესაბამისობაშია ევროპის სამეწარმეო კომპეტენციების ჩარჩოსთან. დასაქმების სააგენტოს მიერ, სამუშაოს მაძიებელთა პროფესიული მომზადება, პროფესიული გადამზადება და კვალიფიკაციის ამაღლების კომპონენტის ფარგლებში, სასწავლო პროცესი დაიწყო 36 საგანმანათლებლო დაწესებულებაში.

კორპორაციული მდგრადობის ჟურნალის Sustainability Spotlight-ის მე-7 ნომერში, რომელიც ეხება მდგრადი განვითარების მიზნების მიღწევის პროგრესს საქართველოსა და მსოფლიოში, გამოქვეყნდა 31 სტატია და ინტერვიუ. 2023 წლის ოქტომბერში გამოიცა კორპორაციული მდგრადობის ჯილდოს ყოველწლიური პუბლიკაცია, რომელშიც შევიდა კომპანიების მიერ განხორციელებული პროექტები კორპორაციული მდგრადობის მიმართულებით. კერძო სექტორთან, მათ შორის მცირე და საშუალო მეწარმეებთან ჩატარდა გაეროს გლობალური შეთანხმების ანგარიშგების კომუნიკაცია პროგრესის შესახებ - საინფორმაციო სესიები, რომელიც ითვალისწინებს ESG საკითხებზე ცნობიერების ამაღლებას.

კომუნიკაციების კომისიის მიერ, „ციფრული მხარდაჭერის პროგრამის“ ფარგლებში, ციფრული წიგნიერებისა და ინტერნეტის უსაფრთხო გამოყენების თემებზე სემინარები ჩაუტარდა Log-in Georgia პროექტის სამიზნე 7 მუნიციპალიტეტის 135 დასახლებული პუნქტის/სოფლის მოსახლეობას.

მესამე პრიორიტეტული მიმართულება ითვალისწინებს მცირე და საშუალო მეწარმეებისთვის ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესებას. აღნიშნული პრიორიტეტის ფარგლებში განხორციელდა სახელმწიფო დაფინანსების პროგრამების განვითარება, შეიქმნა ახალი პროდუქტები, ზუგდიდში, სატესტო რეჟიმში ამოქმედდა ზრდის ცენტრი (ე.წ. „Growth Hub“). სესხის/ლიზინგის პროცენტის თანადაფინანსების ფარგლებში, სააგენტოს „აწარმოე საქართველოში“ მხრიდან დადასტურდა 655

პროექტი. საკრედიტო საგარანტიო სქემის ფარგლებში, სააგენტოს მიერ მოხდა 337 პროექტის დადასტურება.

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ, „შეღავათიანი აგროკრედიტის პროექტის" ფარგლებში, განხორციელდა შეღავათიანი სასოფლო-სამეურნეო სესხის/ლიზინგის საპროცენტო განაკვეთის თანადაფინანსება, „აგროდაზღვევის პროგრამის" ფარგლებში დაზღვეული იქნა სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწები, განხორციელდა თანამედროვე ხეხილის ბაღების გაშენების ხელშეწყობის პროგრამა, ჩაის პლანტაციების რეაბილიტაციის სახელმწიფო პროგრამა, დაფინანსდა გადამამუშავებელი და შემნახველი საწარმოების ინფრასტრუქტურის შექმნა, განხორციელდა სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების ინფრასტრუქტურის დაფინანსება და ფერმერებისთვის მოსავლის ამღები ტექნიკის შეძენის თანადაფინანსება.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ შემუშავებულია „ფაქტორინგის შესახებ" საქართველოს კანონის პროექტი. „უზრუნველყოფილი ტრანზაქციების" რეფორმის ფარგლებში, შემუშავდა საკანონმდებლო ცვლილებების პირველადი ვერსია. ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო მუშაობს კერძო/ვენჩერული კაპიტალის ფონდების მასტიმულირებელი მექანიზმების დანერგვის მიმართულებით. სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მიერ, 2023 წლისთვის მოძრავ ნივთებსა და არამატერიალურ ქონებრივ სიკეთეზე უფლებათა რეესტრს (გირავნობის/ლიზინგის უფლებათა რეესტრი) დაემატა შეტყობინებაზე დაფუძნებული იპოთეკური ობლიგაციების აქტივების რეგისტრაცია.

ფინანსური განათლების გაუმჯობესების ხელშეწყობის მიზნით, ეროვნული ბანკის მიერ ჩატარდა რიგი აქტივობები, მათ შორის, ფეისბუქ გვერდზე, რუბრიკაში „საუბრები ბიზნესზე" ჩატარდა 20 ფეისბუქ პირდაპირი (LIVE) ჩართვა. ფინედუზე რამდენიმე პოსტი და აქტივობა მიეძღვნა მდგრადი განვითარების, კლიმატის ცვლილებების, მდგრადი ენერგიის თემებს, ასევე, კიბერუსაფრთხოების, მომხმარებელთა უფლებების და ფინანსური განათლების სხვა საკითხებს.

წარმატებით ხორციელდება მიწის სისტემური რეგისტრაციის რეფორმა. საანგაროშო პერიოდში ჩატარდა მიწის სისტემური რეგისტრაციის რეფორმის თაობაზე აქტიური საინფორმაციო კამპანია. მიწის სისტემური რეგისტრაციის პროექტის ფარგლებში, 2023 წლის ბოლოსთვის სულ რეგისტრირებულია 2.8 მილიონი ჰექტარი ფართობის მიწის ნაკვეთი, რაც სტრატეგიით განსაზღვრული სამიზნე მაჩვენებლის 87%-ს შეადგენს.

მცირე და საშუალო საწარმოთა ფინანსური ინფორმაციის გამჭვირვალობისა და ხარისხის ზრდის მიზნით განხორციელდა საწარმოთა მიერ წარდგენილი ანგარიშგების წესთან და კანონთან შესაბამისობის დადგენა და ანგარიშგებების გასაჯაროება.

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურის მიერ განხორციელდა ანგარიშგებათა დეტალური შემოწმება ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობის კუთხით. დეტალურად შემოწმდა 11 სდპ, 11 პირველი და 29 მეორე კატეგორიის სუბიექტის ანგარიშგება. წინა წლებთან შედარებით ხარისხის მართვის სისტემის მონიტორინგის მაღალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა, სულ განხორციელდა 48 მონიტორინგი.

სსიპ „საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს“ და „500 Georgia, LL.C“-ს საინვესტიციო ფონდს შორის გაფორმდა ხელშეკრულება, სადაც სააგენტოს მიერ ვენჩურულ ფონდში გადარიცხული თანხა შეადგენს 1,526,139 ლარს.

მეოთხე პრიორიტეტული მიმართულება ითვალისწინებს მცირე და საშუალო საწარმოთა ექსპორტის ზრდის, ბაზარზე წვდომის და ინტერნაციონალიზაციის ხელშეწყობას. აღნიშნული პრიორიტეტის ფარგლებში, სააგენტოს „აწარმოე საქართველოში“ მიერ, მხარდაჭერილ იქნა კომპანიების მონაწილეობა საერთაშორისო გამოფენასა და ღონისძიებებში. საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატის მიერ, მეწარმეებს ინდივიდუალური კონსულტაცია გაეწიათ ექსპორტ-იმპორტთან დაკავშირებულ საკითხებზე.

სსიპ „სურსათის ეროვნული სააგენტოს” მიერ ჩატარდა შეხვედრები DCFTA-თან დაკავშირებულ საკითხებზე. სააგენტოს „აწარმოე საქართველოში“ მიერ ჩატარებულია 3 ექსპორტის მენეჯერების კურსი/ტრენინგი. სააგენტომ წარმატებით გაიარა საერთაშორისო აუდიტის ყველა ეტაპი „სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის“ მიმართულებით და ევროკავშირის ENPARD-ის ფარგლებში აღებული ვალდებულებების შესაბამისად, საერთაშორისო სტანდარტის, ხარისხის მენეჯმენტის სისტემის სერტიფიკატი ISO 9001:2015 აიღო.

საქართველოს აკრედიტაციის ცენტრს საერთაშორისო აღიარების სფერო გაუფართოვა ლაბორატორიების საერთაშორისო აკრედიტაციის თანამშრომლობამ (ILAC). საქართველოს სტანდარტების და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს მიერ სულ დარეგისტრირდა 5965 სტანდარტი. მიკრო და მცირე ბიზნესის ხელშეწყობის მიზნით, სააგენტოს მიერ სტანდარტებზე შეღავათიანი ფასების პროგრამა ამოქმედდა. ფიზ-ქიმიური გაზომვების განყოფილებისათვის შეძენილი და მოწოდებული იქნა სტანდარტული ნიმუშები, ეტალონური ლაბორატორიებისათვის შეძენილი იქნა გარემო პირობების ჩამწერი ხელსაწყოები.

სააგენტოს „აწარმოე საქართველოში“ მიერ გაიმართა 15 შეხვედრა/კონსულტაცია ბიზნეს ასოციაციებთან ბაზაში შესატანი საინვესტიციო პოტენციალის მქონე კომპანიების გამოსავლენად.

მეხუთე პრიორიტეტული მიმართულება ითვალისწინებს ელექტრონული კომუნიკაციების, საინფორმაციო ტექნოლოგიების, ინოვაციების, კვლევისა და

განვითარების ხელშეწყობას. აღნიშნული მიმართულების ფარგლებში, ინოვაციური სტარტაპების ფინანსური და ტექნიკური მხარდაჭერის, ინოვაციური პროდუქტების განვითარებისა და კომერციალიზაციის ხელშეწყობის მიზნით განხორციელდა სტარტაპებისთვის თანადაფინანსების გრანტების და ინოვაციების თანადაფინანსების გრანტების გაცემა. შეირჩა 4 კომერციალიზაციის პოტენციალის მქონე პროექტი საბოლოო კომერციალიზაციისთის. ამოქმედდა ახალი პროგრამა „ინოვაციების გრანტები რეგიონებისთვის“, რომელიც მიზნად ისახავს რეგიონებში სამეწარმეო და ინოვაციური ეკოსისტემის გაძლიერებას. ცნობიერების ამაღლების მიზნით ჩატარდა ტრენინგები სხვადასხვა მიმართულებით, მათ შორის, ელექტრონული კომერციის საკითხებსა და სხვადასხვა ციფრულ სერვისთან, ასევე, ციფრულ უნარებთან დაკავშირებით. ფართოზოლოვანი ინფრასტრუქტურის განვითარებისთვის მომზადდა საკანონმდებლო პროექტები. სახელმწიფო ინტერნეტიზაციის პროგრამის ფარგლებში, აშენდა 800 კმ ოპტიკურ ბოჭკოვანი მაგისტრალი. განხორციელდა შეხვედრები მცირე და საშუალო ტელეკომ ოპერატორების ასოციაციასთან, მათი პრობლემების იდენტიფიცირებისა და აღმოფხვრაში დახმარების კუთხით.

მეექვსე პრიორიტეტული მიმართულება ითვალისწინებს ქალთა მეწარმეობის განვითარების ხელშეწყობას. აღნიშნული პრიორიტეტის ფარგლებში, განხორციელდა ღონისძიებები ქალთა ეკონომიკური გაძლიერების მიმართულებით, მათ შორის, მოეწყო საინფორმაციო შეხვედრები „ქალთა გაძლიერების პრინციპების” (WEPs) პოპულარიზაციის მიზნით, ჩატარდა ტრენინგები ქალი მეწარმეებისთვის, მათ შორის, ელექტრონული კომერციის საკითხებთან დაკავშირებით. ჩატარდა შეხვედრები ქალი მეწარმეებისთვის სახელმწიფო მხარდამჭერი პროგრამების შესახებ ინფორმაციის მიწოდების მიზნით. უზრუნველყოფილი იქნა მეწარმე ქალებისთვის ინფორმაციის მიწოდება საერთაშორისო და ადგილობრივ ღონისძიებებთან დაკავშირებით და ხელი შეეწყო მათ მონაწილეობას ბიზნეს ფორუმებში.

პრიორიტეტული მიმართულების ფარგლებში, მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადაიდგა სახელმწიფო მხარდამჭერ ინსტრუმენტებში გენდერული მიდგომების ინტეგრირების კუთხით, კერძოდ, გაუმჯობესდა სახელმწიფო პროგრამებში გენდერული სტატისტიკის წარმოება, გენდერული ასპექტების გათვალისწინება და პროგრამების გენდერულ ჭრილში შეფასება. ამასთან, მიკრო და მცირე მეწარმეობის ხელშეწყობის პროგრამის ფარგლებში განხორციელდა ქალ მეწარმეთა პრიორიტეტიზაცია, რის შედეგადაც პროგრამაში ქალ ბენეფიციართა რიცხვი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი.

განხორციელდა შესაბამის უწყებათა თანამშრომლების ტრენინგები გენდერული თანასწორობის და სამუშაო ადგილზე სექსუალური შევიწროვების აღმოფხვრის თემებზე.

მეშვიდე პრიორიტეტული მიმართულება ითვალისწინებს მწვანე ეკონომიკის განვითარების ხელშეწყობას. აღნიშნული მიმართულების ფარგლებში, აქტიურად

მიმდინარეობს თანამშრომლობა მსოფლიო ბანკთან მწვანე ზრდის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის შემუშავების მიზნით. მომზადებული იქნა სტრატეგიასთან დაკავშირებული პირველადი კვლევის შედეგები. დოკუმენტში განსაზღვრულია ის შესაძლო მიმართულებები, რომელსაც სამომავლოდ მოიცავს მწვანე ზრდის სტრატეგია. ჩატარდა საქართველოს მწვანე ზრდის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის სამუშაო ჯგუფის შეხვედრა.

სსიპ „აწარმოე საქართველოში“ სააგენტოს მიერ, პარტნიორებთან თანამშრომლობით, ჩატარდა საინფორმაციო სესიები, რომლის ფარგლებშიც ბიზნესებმა სამოქალაქო სექტორიდან მიიღეს ინფორმაცია სხვადასხვა მათთვის პრიორიტეტული მიმართულებებისა და პოტენციური პროექტების შესახებ. მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებში ეკო-ინოვაციური მიდგომის პოპულარიზაციის მიზნით, კომპანიების, საჯარო სექტორისა და ბიზნეს ასოციაციებისთვის ჩატარდა შეხვედრები, ეკო-ინოვაციური მიდგომა დანერგილია 9 საწარმოში.

საქართველოს ეროვნული ბანკი, როგორც ქვეყნის ცენტრალური ბანკი, ქვეყნის მდგრად განვითარებაში ფინანსური სექტორის როლის გაძლიერების მიზნით განაგრძობს მდგრადი დაფინანსების ჩარჩოს განვითარებას და „მწვანე“ ფინანსური პროდუქტების შექმნის ხელშეწყობას. ეროვნული ბანკმა მოამზადა ანგარიში, სადაც წარმოდგენილია მდგრადი დაფინანსების მიმართულებით საქართველოში არსებული ტენდენციები და გატარებული პოლიტიკა, გაანალიზებულია კომერციული ბანკების მიერ ESG ფორმებში წარმოდგენილი ინფორმაცია, მათ შორის, „მწვანე“ ფინანსური პროდუქტების მიმართულებით არსებული პროგრესი.

ევროკავშირთან ასოცირების შესახებ ხელშეკრულებითა და ენერგეტიკული გაერთიანების წევრობით ნაკისრი ვალდებულებების ფარგლებში დამტკიცებული კანონების შესაბამისად, შემუშავდა კანონქვემდებარე აქტების პროექტები და მიმდინარეობს დამტკიცების პროცესი.

აღნიშნული პრიორიტეტული მიმართულების ფარგლებში, განხორციელდა აქტივობები ეკოტურიზმის განვითარების მიმართულებით, მათ შორის, ეკოტურიზმის ინფრასტრუქტურის განვითარების მიზნით. კერძოდ, შემუშავდა „საქართველოს ეკოტურიზმის განვითარების სტრატეგიის“ 2024-2026 წლების სამოქმედო გეგმა, მოეწყო საგანმანათლებლო და საფეხმავლო ბილიკები, შეიქმნა ახალი დაცული ტერიტორიები. შემუშავდა აგროტურიზმის გზამკვლევი და შესაბამისი სამოქმედო გეგმა (2023-2026). გარემოსდაცვით საკითხებზე განხორციელდა მცირე და საშუალო მეწარმეების ცნობიერების ამაღლება. ასევე, გარემოსდაცვითი მიმართულებით მიღებული ახალი საკანონმდებლო რეგულაციების გაცნობის მიზნით, გაიმართა საინფორმაციო შეხვედრები, ჩატარდა ტრენინგები.

სტრატეგიის ლოგიკური ჩარჩოს შესაბამისად, 2025 წლის სამიზნე მაჩვენებლებად განსაზღვრული ამოცანების შედეგის ინდიკატორების შესრულება **დადებითი ტენდენციით ხასიათდება** - 2025 წლისთვის მისაღწევი მაჩვენებლების შესრულება **55%-ს აღემატება.** საქართველოს მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარების სტრატეგიით და 2023-2025 წლის სამოქმედო გეგმით განსაზღვრული შვიდივე პრიორიტეტული მიმართულების ფარგლებში გათვალისწინებული 145 აქტივობიდან, 2023 წლის ჭრილში **97 აქტივობა განხორციელდა სრულად, 15 აქტივობა შესრულდა მეტწილად, 24 აქტივობა შესრულდა ნაწილობრივ და 6 აქტივობის შესრულება არ დაწყებულა, 2 აქტივობა გაუქმებულია, ხოლო 1 აქტივობა შეჩერებულია.**

შესავალი

საქართველოს 2021-2025 წლების მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარების სტრატეგია წარმოადგენს აღნიშნულ სფეროში ქვეყნის რიგით მეორე სტრატეგიულ დოკუმენტს. სტრატეგიის გრძელვადიანი ხედვა ეფუძნება ევროპული მცირე ბიზნესის აქტის უმთავრეს პრინციპს „უპირველესად იფიქრე მცირეზე“.

საქართველოს მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკა მიმართულია ხელსაყრელი სამეწარმეო და საინვესტიციო გარემოს შექმნაზე, ბიზნეს სექტორის, განსაკუთრებით კი მცირე და საშუალო მეწარმეობის ხელშეწყობაზე, შესაბამისი ინფრასტრუქტურის სწრაფ განვითარებასა და შედეგად, მათი მდგრადი განვითარების მყარი საფუძვლების შექმნაზე.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ, პარტნიორ უწყებებთან თანამშრომლობით მომზადდა და საქართველოს მთავრობის მიერ, 2021 წელს დამტკიცდა საქართველოს მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარების სტრატეგია 2021-2025 წლებისთვის და 2021-2022 წლების სამოქმედო გეგმა (13.07.2021; N351). აღნიშნული სტრატეგიის ფარგლებში, 2022 წელს კი დამტკიცდა სტრატეგიის 2023-2025 წლების სამოქმედო გეგმა (21.11.2022; N532). სტრატეგია სრულ შესაბამისობაშია ევროპული მცირე ბიზნესის აქტის 10-ვე პრინციპთან და მასში გათვალისწინებულია ევროკავშირის ქვეყნების საუკეთესო პრაქტიკა მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარების პოლიტიკის კუთხით.

2025 წლისთვის სტრატეგიით განისაზღვრა სამიზნე მაჩვენებლები (საბაზისო წელი - 2019 წ):

- ✓ მცირე და საშუალო საწარმოების დამატებული ღირებულების ზრდა 20%-ით;
- ✓ მცირე და საშუალო საწარმოებში დასაქმებულთა ზრდა 10%-ით;
- ✓ მცირე და საშუალო საწარმოთა მწარმოებლურობის ზრდა 20%-ით.

საქართველოს მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარების 2021-2025 წლების სტრატეგია მოიცავს 7 ძირითად პრიორიტეტულ მიმართულებას:

- ✓ **პრიორიტეტი 1.** საკანონმდებლო დახვეწა, ინსტიტუციური გაძლიერება და ოპერაციული გარემოს გაუმჯობესება მცირე და საშუალო მეწარმეობისთვის;
- ✓ **პრიორიტეტი 2.** მცირე და საშუალო მეწარმეობის უნარების განვითარებისა და სამეწარმეო კულტურის ამაღლების ხელშეწყობა;
- ✓ **პრიორიტეტი 3:** ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება;
- ✓ **პრიორიტეტი 4:** მცირე და საშუალო საწარმოთა ექსპორტის ზრდის, ბაზარზე წვდომის და ინტერნაციონალიზაციის ხელშეწყობა;

- ✓ **პრიორიტეტი 5:** ელექტრონული კომუნიკაციების, საინფორმაციო ტექნოლოგიების, ინოვაციების, კვლევისა და განვითარების ხელშეწყობა მცირე და საშუალო მეწარმეობისთვის;
- ✓ **პრიორიტეტი 6:** ქალთა მეწარმეობის განვითარების ხელშეწყობა;
- ✓ **პრიორიტეტი 7:** მწვანე ეკონომიკის განვითარების ხელშეწყობა.

ასევე აღსანიშნავია, რომ 2023-2025 წლების სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებულ აქტივობებზე, ჯამში, 26 პასუხისმგებელი უწყება განისაზღვრა.

ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე ნაჩვენებია უწყებები და თითოეული უწყების მიერ განსახორციელებელი აქტივობების რაოდენობა.

დიაგრამა 1. პასუხისმგებელი უწყებები და აქტივობები

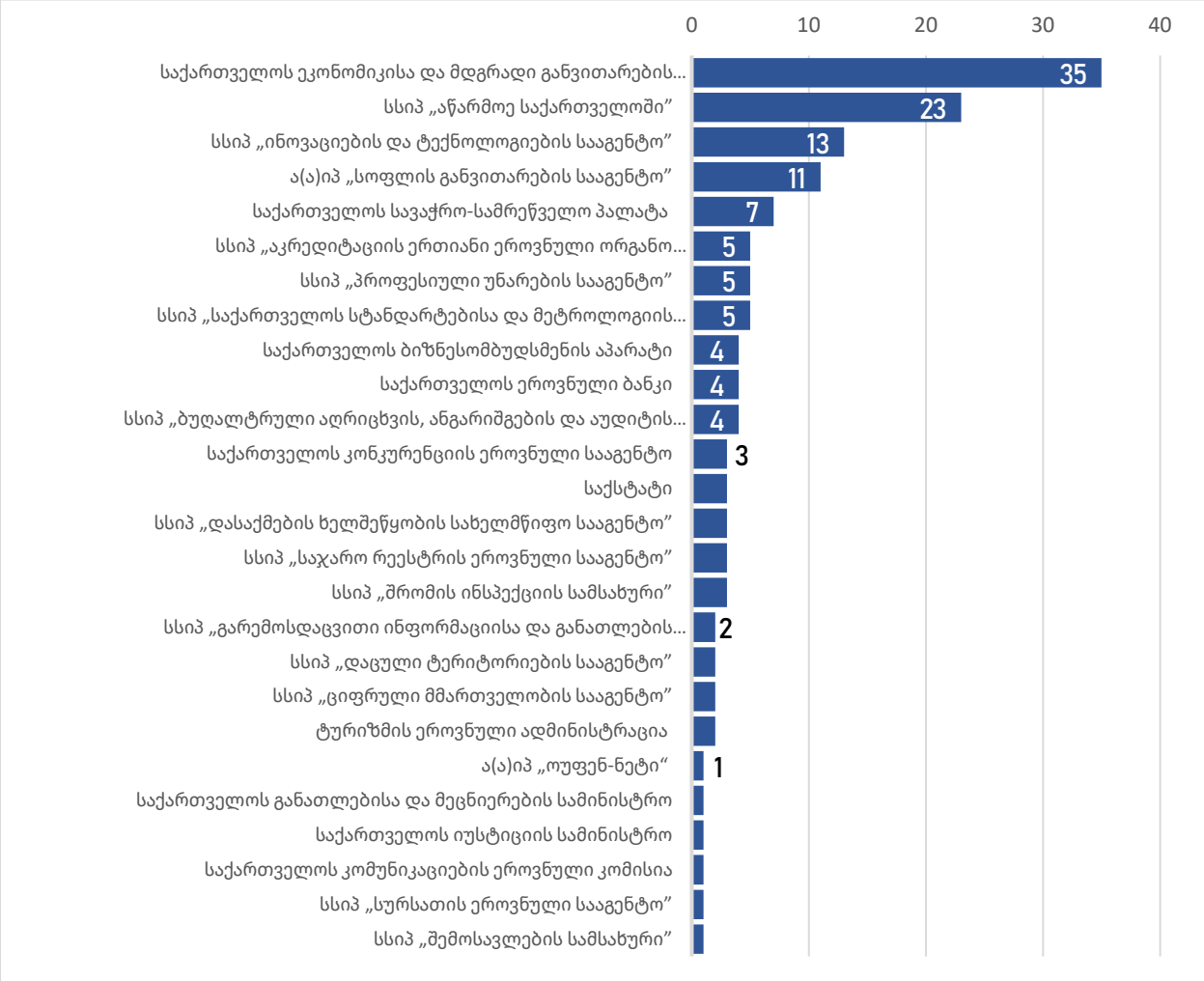

სტრატეგიის თანახმად, საქართველოს მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარების 2021-2025 წლების სტრატეგიაში წარმოდგენილი ამოცანების შედეგების მიღწევის და სამოქმედო გეგმით განსაზღვრული აქტივობების შესრულების პროგრესის დადგენის მიზნით, განსაზღვრულია სამოქმედო გეგმის რეგულარული მონიტორინგი საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ეკონომიკური პოლიტიკის დეპარტამენტის მიერ.

შესაბამისად, წინამდებარე დოკუმენტი წარმოადგენს საქართველოს მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარების 2021-2025 წლების სტრატეგიის 2023-2025 წლების 2023 წლის სამოქმედო გეგმის წლიურ ანგარიშს, რომელიც მომზადებულია მაკოორდინირებელი ორგანოს - საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს, ეკონომიკური პოლიტიკის დეპარტამენტის მიერ, სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული პასუხისმგებელი უწყებების/დეპარტამენტების მიერ მოწოდებული ინფორმაციის საფუძველზე.

ზოგადი პროგრესი

საქართველოს მცირე და საშუალო მეწარმეობის 2021-2025 წლების სტრატეგიის 7 პრიორიტეტული მიმართულების ფარგლებში, 2023-2025 წლების სამოქმედო გეგმა ითვალისწინებს **42 ამოცანას, 84 ამოცანის შედეგის ინდიკატორს და 145 აქტივობას.**

სტრატეგიის ლოგიკური ჩარჩოს შესაბამისად, 2025 წლის სამიზნე მაჩვენებლებად განსაზღვრული ამოცანების შედეგის ინდიკატორების შესრულება დადებითი ტენდენციით ხასიათდება.

სტრატეგიის შვიდივე პრიორიტეტული მიმართულების ფარგლებში, 2023-2025 წლების სამოქმედო გეგმის შესრულება **დადებითი ტენდენციით** ხასიათდება. კერძოდ, სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული **145 აქტივობიდან**, 2023 წლის ჭრილში **97 აქტივობა განხორციელდა სრულად, 15 აქტივობა შესრულდა მეტწილად, 24 აქტივობა შესრულდა ნაწილობრივ და 6 აქტივობის შესრულება არ დაწყებულა, 2 აქტივობა გაუქმებულია, ხოლო 1 აქტივობა შეჩერებულია.**

1 — **26 აქტივობა**
- განხორციელდა: **20 აქტივობა**
- ნაწილობრივ შესრულდა: **3 აქტივობა**
- შეჩერებულია: **1 აქტივობა**
- არ დაწყებულა: **2 აქტივობა**

2 — **27 აქტივობა**
- განხორციელდა: **16 აქტივობა**
- მეტწილად შესრულდა: **4 აქტივობა**
- ნაწილობრივ შესრულდა: **7 აქტივობა**

3 — **29 აქტივობა**
- განხორციელდა: **15 აქტივობა**
- მეტწილად შესრულდა: **8 აქტივობა**
- ნაწილობრივ შესრულდა: **4 აქტივობა**
- გაუქმებულია: **1 აქტივობა**
- არ დაწყებულა: **1 აქტივობა**

4 — **18 აქტივობა**
- განხორციელდა: **13 აქტივობა**
- ნაწილობრივ შესრულდა: **2 აქტივობა**
- არ დაწყებულა: **3 აქტივობა**

5 — **14 აქტივობა**
- განხორციელდა: **10 აქტივობა**
- მეტწილად შესრულდა: **1 აქტივობა**
- ნაწილობრივ შესრულდა: **2 აქტივობა**
- გაუქმებულია: **1 აქტივობა**

6 — **15 აქტივობა**
- განხორციელდა: **11 აქტივობა**
- მეტწილად შესრულდა: **2 აქტივობა**
- ნაწილობრივ შესრულდა: **2 აქტივობა**

7 — **16 აქტივობა**
- განხორციელდა: **12 აქტივობა**
- ნაწილობრივ შესრულდა: **4 აქტივობა**

დეტალური პროგრესი

პრიორიტეტი 1. საკანონმდებლო დახვეწა, ინსტიტუციური გაძლიერება და ოპერაციული გარემოს გაუმჯობესება					
ამოცანა 1.1. ევროკავშირისა და საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის გათვალისწინებით, საქართველოს საკანონმდებლო ბაზის დახვეწა მცირე და საშუალო მეწარმეობასთან მიმართებით					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
1.1.1	OECD „SME Policy Index" კვლევაში „ინსტიტუციური და მარეგულირებელი ჩარჩო" კომპონენტის ქულა				
1.1.2	კანონმდებლობის ცვლილებისას ხორციელდება RIA SME ტესტი				
1.1.3	საბაჟო კანონმდებლობა დაახლოებულია ევროკავშირის შესაბამის რეგულაციებთან და საბაჟო პროცედურები გამარტივებულია				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
1.1.1	ნორმატიული აქტის პროექტზე RIA SME Test-ის პილოტის განხორციელება	ნაწილობრივ	30%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
1.1.2	RIA SME Test-ის ტექნიკური სახელმძღვანელოს/ მეთოდოლოგიის პროექტის შემუშავება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
1.1.3	RIA SME Test-ის თაობაზე ტრენინგების ჩატარება საჯარო მოხელეებისთვის	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
ამოცანა 1.2: მცირე და საშუალო მეწარმეობის ხელშემწყობი სისტემის ინსტიტუციური გაძლიერება და მდგრადობის უზრუნველყოფა					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
1.2.1	გადამზადებული იმ პერსონალის პროცენტული მაჩვენებელი, ვინც ადასტურებს, რომ ტრენინგზე მიღებულ ცოდნას და უნარებს ყოველდღიურ მუშაობაში გამოიყენებს				
1.2.2	მცირე და საშუალო მეწარმეობის ხელშემწყობი სისტემის საბიუჯეტო დაფინანსება				
1.2.3	შერჩეული სახელმწიფო პროგრამების გავლენის შეფასების განხორციელება				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
1.2.1	სსიპ „აწარმოე საქართველოში" სააგენტოს თანამშრომელთა გადამზადება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/ სსიპ „აწარმოე საქართველოში"
1.2.2	სსიპ „ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს" თანამშრომელთა გადამზადება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/ სსიპ „ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო"
1.2.3	ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტოს" თანამშრომელთა გადამზადება	განხორციელდა	100%		საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/

					ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტო”
1.2.4	სსიპ „აწარმოე საქართველოში“ სააგენტოს პროგრამების და მხარდამჭერი მექანიზმების შეფასების ჩატარება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/ სსიპ „აწარმოე საქართველოში”
ამოცანა 1.3. მცირე და საშუალო საწარმოების საქმიანობის სტატისტიკური აღრიცხვის გაუმჯობესება					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
1.3.1	მიმართულების რაოდენობა, სადაც ხელმისაწვდომია მცირე და საშუალო მეწარმეობის დეტალური სტატისტიკა				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
1.3.1	საქსტატის ვებგვერდზე მონაცემები ხელმისაწვდომია მომხმარებელთათვის მისაღებ ექსელის ფორმატში	განხორციელდა	100%		საქსტატი
1.3.2	სტატისტიკური მონაცემები წარმოებულია საწარმოთა ზომის მიხედვით	განხორციელდა	100%		საქსტატი
1.3.3	საწარმოთა ინოვაციური აქტივობის გამოკვლევის ძირითადი მაჩვენებლები გაანგარიშებულია საწარმოთა ზომის ჭრილში	განხორციელდა	100%		საქსტატი
ამოცანა 1.4. კონკურენტული გარემოს უზრუნველყოფა					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
1.4.1	კონკურენციის სააგენტოს გადაწყვეტილებების მიხედვით, შესაბამის ბაზარზე მოქმედი სუბიექტების რაოდენობის ზრდა				
1.4.2.	ტრენინგები კონკურენციის კანონმდებლობაზე				
1.4.3.	კონკურენციის სააგენტოს გადაწყვეტილებების მიხედვით, შესაბამის ბაზარზე სამუშაო ადგილების რაოდენობის ზრდა				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
1.4.1	სავარაუდო კანონდარღვევის შესახებ კონკურენციის სააგენტოს მიერ საქმის მოკვლევის ჩატარება და ბაზრის მონიტორინგის განხორციელება	განხორციელდა	100%		საქართველოს კონკურენციის და მომხმარებლის დაცვის სააგენტო
1.4.2	კონკურენციის სააგენტოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების კონკურენტულ გარემოზე ზეგავლენის შეფასება და ბაზრის მონიტორინგის განხორციელება	განხორციელდა	100%		საქართველოს კონკურენციის და მომხმარებლის დაცვის სააგენტო
1.4.3	კერძო და საჯარო სექტორისთვის (ბიზნესი, საკონსულტაციო კომპანიები, ადვოკატთა ასოციაცია, ადმინისტრაციული ორგანოები, მარეგულირებელი ორგანოები,	განხორციელდა	100%		საქართველოს კონკურენციის და მომხმარებლის დაცვის სააგენტო

	მოსამართლეები) კონკურენციის ან/და მომხმარებლის უფლებების დაცვის კანონმდებლობის შესახებ ტრენინგების ჩატარება				
ამოცანა 1.5. ბიზნეს დავების სწრაფი და ეფექტიანი გადაწყვეტა					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
1.5.1.	არბიტრაჟის დასრულებული საქმეების რაოდენობა წლიურად				
1.5.2.	მედიაციის დასრულებული საქმეების რაოდენობა წლიურად				
1.5.3.	ბიზნესომბუდსმენისადმი მომართვების რაოდენობა				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
1.5.1	საარბიტრაჟო დავების და მედიაციის პროცესის ადმინისტრირების განხორციელება	განხორციელდა	100%		საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა / საქართველოს საერთაშორისო საარბიტრაჟო ცენტრი
1.5.2	დავების ალტერნატიული გადაწყვეტის მექანიზმებზე ცნობადობის ამაღლების მიზნით, საარბიტრაჟო დავებზე სემინარების / ვოკშოფების, საერთაშორისო კონფერენციის და საგანმანათლებლო კურსების ჩატარება	განხორციელდა	100%		საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა/ საქართველოს საერთაშორისო საარბიტრაჟო ცენტრი
1.5.3	ბიზნეს ომბუდსმენის აპარატში ბიზნესებისთვის განკუთვნილი „საკონსულტაციო ხაზის“ ფუნქციონირება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ბიზნესომბუდსმენის აპარატი
1.5.4	მცირე და საშუალო მეწარმეებთან, წარმომადგენლებთან, თბილისში და რეგიონებში, საინფორმაციო საკონსულტაციო შეხვედრების ჩატარება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ბიზნესომბუდსმენის აპარატი
1.5.5	დავის ალტერნატიული მექანიზმების (მედიაციის) გაძლიერებისა და ცნობიერების ამაღლების თაობაზე ფორუმის ჩატარება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ბიზნესომბუდსმენის აპარატი
1.5.6	მცირე და საშუალო ბიზნესზე საქართველოს კანონმდებლობის ზეგავლენის შესწავლა და რეკომენდაციების შემუშავება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ბიზნესომბუდსმენის აპარატი
ამოცანა 1.6. სახელმწიფო ელექტრონული სერვისების ხელმისაწვდომობის გაზრდა					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
1.6.1.	მეწარმეებისთვის ხელმისაწვდომი სერვისების რაოდენობა my.gov.ge-ზე				
1.6.2.	მომხმარებელთა პროცენტული წილი, რომელთაც ელექტრონული სერვისი მიიჩნიეს 1) სასარგებლოდ, 2) მარტივად მოსახმარად				
1.6.3.	მომხმარებლის მიერ ელექტრონულად დარეგისტრირებული განცხადებების რაოდენობა მთლიან განცხადებებში				

N	აქტივობა	სტატუსი	პროგრესი	ფერი	პასუხისმგებელი
1.6.1	ელექტრონული სერვისების გამოყენების ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიზნით ვიდეო გიდების და მომხმარებლის დამატებითი სახელმძღვანელოების შემუშავება	ნაწილობრივ	30%		საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო/ შემოსავლების სამსახური
1.6.2	ელექტრონული სერვისების ერთიანი პორტალის (My.gov.ge) მოხმარების შესახებ მეწარმე სუბიექტების დატრენინგება	არ დაწყებულა	0%		საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო/ სსიპ ციფრული მმართველობის სააგენტო
1.6.3	ელექტრონული სერვისების ერთიან პორტალზე My.gov.ge უკუგების მექანიზმის დამატება	ნაწილობრივ	30%		საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო/ სსიპ ციფრული მმართველობის სააგენტო

ამოცანა 1.7. გაკოტრების და რეაბილიტაციის სისტემის განვითარება

N	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი
1.7.1.	გადახდისუუნარობის საქმეთა მთლიან რაოდენობაში ლიკვიდაციის ნაცვლად საწარმოს რეაბილიტაციით დასრულებულ გადახდისუუნარობის საქმეთა წილი

N	აქტივობა	სტატუსი	პროგრესი	ფერი	პასუხისმგებელი
1.7.1	გადახდისუუნარობის პრაქტიკოსთა კატეგორიების (რომლებიც დაშვებული იქნებიან სხვადასხვა ტიპის გადახდისუუნარობის საქმეებზე, მათი სირთულის გათვალისწინებით) განსაზღვრის მიზნით სამართლებრივი ბაზის შექმნა.	არ დაწყებულა	0%		საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო

ამოცანა 1.8. მცირე და საშუალო მეწარმეთა ცნობიერების ამაღლება რეგულაციების ცვლილებებთან და საჯარო-კერძო დიალოგის განვითარება

N	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი
1.8.1	კერძო სექტორის განვითარების საკონსულტაციო საბჭოს სხდომების რაოდენობა
1.8.2	სავაჭრო საკითხებზე მომუშავე საკონსულტაციო საბჭოს და DCFTA საკონსულტაციო ჯგუფის სხდომების რაოდენობა
1.8.3	DCFTA-ით გათვალისწინებული ევროკავშირის საკანონმდებლო აქტების რაოდენობა, რომელთან დაახლოების მიზნით მომზადებული საკანონმდებლო პროექტები კომენტარებისთვის განთავსებულია dcfta.gov.ge-ზე

N	აქტივობა	სტატუსი	პროგრესი	ფერი	პასუხისმგებელი
1.8.1	კერძო სექტორის განვითარების ხელშეწყობის საკონსულტაციო საბჭოს სხდომების ჩატარება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
1.8.2	სავაჭრო საკითხებზე მომუშავე საკონსულტაციო საბჭოს და DCFTA საკონსულტაციო ჯგუფის შეხვედრების ორგანიზება	შეჩერებულია	10%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო

1.8.3	DCFTA-ით გათვალისწინებულ ევროკავშირის საკანონმდებლო აქტებთან დაახლოების პროცესში კერძო-საჯარო დიალოგის უზრუნველყოფა	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო

პრიორიტეტი 2. მცირე და საშუალო მეწარმეობის უნარების განვითარების და სამეწარმეო კულტურის ამაღლების ხელშეწყობა					
ამოცანა 2.1 შრომის ბაზრის სფეროში მტკიცებულებებზე დაფუძნებული გადაწყვეტილებების მიღების ხელშეწყობა					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
2.1.1.	შრომის ბაზრის საჭიროებების შესახებ ჩატარებული კვლევების შედეგების პრეზენტაცია/განხილვის რაოდენობა				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
2.1.1	ეკონომიკის სექტორების სრულად მოცვით უნარებზე საწარმოთა მოთხოვნის კვლევის განხორციელება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
2.1.2	უნარებზე საწარმოთა მოთხოვნის სექტორული კვლევის განხორციელება	ნაწილობრივ	30%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
2.1.3	შრომის ბაზრის წლიური ანალიზის მომზადება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
2.1.4	უნარების პროგნოზირების მაკროეკონომიკური მოდელის შემუშავება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
2.1.5	თანამშრომელთა გადამზადება უნარების პროგნოზირების მაკროეკონომიკური მოდელთან მიმართებით	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
ამოცანა 2.2. უსაფრთხო შრომითი გარემოს საჭიროების შესახებ ცნობიერების ამაღლება					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
2.2.1.	ჩატარებული ტრენინგების/შეხვედრების რაოდენობა წლიურად				
2.2.2.	ტრენინგების / შეხვედრების მონაწილეთა %-ული წილი, რომელიც აცხადებს, რომ ტრენინგზე მიღებული უნარები მათ დაეხმარება გაუმჯობესონ შრომის უსაფრთხოების დაცვის სტანდარტი ან შრომის უსაფრთხოების რეგულაციებთან შესაბამისობის ხარისხი				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
2.2.1	„შრომის უსაფრთხოების შესახებ” საქართველოს ორგანული კანონის შესაბამისად პირველადი და განმეორებითი ინსპექტირებების	განხორციელდა	100%		საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და

	განხორციელება და შესაბამისი მითითებების გაცემა				სოციალური დაცვის სამინისტრო/ სსიპ შრომის ინსპექციის სამსახური
2.2.2	უსაფრთხო შრომითი გარემოს შესახებ ტრენინგების/საინფორმაციო/სამუშაო შეხვედრების განხორციელება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო/ სსიპ შრომის ინსპექციის სამსახური
2.2.3	შრომის უსაფრთხოების ნორმების ეფექტურად აღსრულების მიზნით საინფორმაციო მასალების მომზადება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო/ სსიპ შრომის ინსპექციის სამსახური
ამოცანა 2.3. სამეწარმეო უნარების გაძლიერება რეგულარული ტრეინინგების გზით					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
2.3.1.	დატრენინგებულ მეწარმეთა პროცენტული წილი, რომლებიც თვლიან, რომ ტრენინგის განმავლობაში მიღებული უნარები და ცოდნა გამოადგებათ საკუთარი ბიზნესის გაუმჯობესებაში				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
2.3.1	მიკრო და მცირე მეწარმეობის ხელშეწყობის პროგრამის ფარგლებში, მიკრო და მცირე მეწარმეთა ტრენინგი ზოგადი მეწარმეობის საკითხებში და გარემოსდაცვით და სოციალურ საკითხებში.	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/ სსიპ „აწარმოე საქართველოში
2.3.2	სსიპ „ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს“ რეგიონლურ ინოვაციურ ცენტრებში ტექნოლოგიურ უნარებთან მიმართებით ტრენინგების ჩატარება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/ სსიპ „ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო"
2.3.3	მცირე და საშუალო მეწარმეებისათვის ტრენინგების ჩატარება სამეწარმეო უნარებთან მიმართებით	განხორციელდა	100%		სსკ „საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა“
ამოცანა 2.4. მეწარმეობაზე ორიენტირებული პროფესიული განათლების სისტემის განვითარება					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
2.4.1.	პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების (პსდ-ები) რაოდენობა, სადაც დანერგილია მეწარმეობრივი კულტურის კონცეფცია				
2.4.2.	მოკლევადიანი პროფესიული მომზადება - გადამზადების პროგრამების კურსდამთავრებულთა რაოდენობა				
2.4.3.	დანერგილი დუალური მიდგომის პროფესიული პროგრამების რაოდენობა				

N	აქტივობა	სტატუსი	პროგრესი	ფერი	პასუხისმგებელი
2.4.1	დუალური მიდგომით პროფესული საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელება	ნაწილობრივ	35%		საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო
2.4.2	სახელმწიფოს ან მისი მონაწილეობით დაფუძნებული პროფესიული პროგრამების განმახორციელებელი საგანმანათლებლო დაწესებულებებისთვის კონსულტაციების გაწევა და ტრენინგების ჩატარება ეკონომიკური საქმიანობის განხორციელებასთან დაკავშირებით	განხორციელდა	100%		პროფესიული უნარების სააგენტო
2.4.3	პროფესიული განათლების მასწავლებლების გადამზადება სამეწარმეო კომპეტენციების მიმართულებით	მეტწილად	70%		პროფესიული უნარების სააგენტო
2.4.4	პროფესიული მომზადება/გადამზადების პროგრამების განხორციელება	მეტწილად	70%		პროფესიული უნარების სააგენტო
2.4.5	შერჩეულ პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში მეწარმეობრივი კულტურის კონცეფციის დანერგვა	მეტწილად	70%		პროფესიული უნარების სააგენტო
2.4.6	ევროპის სამეწარმეო კომპეტენციების (Entrecomp) ჩარჩოს დანერგვა პროფესიული სტუდენტების სამეწარმეო კომპეტენციების გაძლიერების მიზნით	ნაწილობრივ	35%		პროფესიული უნარების სააგენტო
ამოცანა 2.5. შრომის ბაზრის საინფორმაციო სისტემის (LMIS), შრომის ბაზრის მართვის საინფორმაციო სისტემისა (WORKNET) და შესაბამისი სერვისების განვითარება					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
2.5.1.	სერვისების მიმღებთა რაოდენობა				
2.5.2.	სერვისების მიმღებთა რაოდენობა, რომელიც დასაქმდება				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
2.5.1	„უნარებზე საწარმოთა მოთხოვნის კვლევის“ გაციფრულება	ნაწილობრივ	35%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
2.5.2	შრომის ბაზრის საინფორმაციო სისტემის ვებგვერდის (lmis.gov.ge) მომხმარებელზე ორიენტირებულობის გაზრდისა და გასავითარებლად, ახალი კონცეფციის შემუშავება	ნაწილობრივ	35%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
2.5.3	დასაქმების ხელშეწყობის მომსახურებათა განვითარების ქვეპროგრამის აქტივობები: შრომის	განხორციელდა	100%		საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან

	ბაზარზე ინდივიდუალური და ჯგუფური კონსულტირების გაწევა; საშუამავლო მომსახურება; მოწყვლადი, დაბალკონკურენტუნარიანი ჯგუფების დასაქმების ხელშემწყობა (შრომის ანაზღაურების სუბსიდირება); დასაქმების ფორუმების მოწყობა; ვაკანსიების მონიტორინგი და თვისებრივი კვლევების განხორციელება მინიმუმ წელიწადში ერთხელ; სააგენტოს საქმიანობის შესახებ ცნობიერების ამაღლება; სოციალურ პარტნიორებთან მჭიდრო თანამშრომლობა.				დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო / სსიპ დასაქმების ხელშეწყობის სახელმწიფო სააგენტო
2.5.4	შრომის ბაზრის მართვის საინფორმაციო სისტემის (WORKNET) განვითარება/განახლება	ნაწილობრივ	35%		საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო / სსიპ დასაქმების ხელშეწყობის სახელმწიფო სააგენტო
2.5.5	სამუშაოს მაძიებელთა პროფესიული კვალიფიკაციის ამაღლების ქვეპროგრამის სერვისები: პროფესიული კონსულტაციისა (პროფკონსულტაცია) და კარიერის დაგეგმვის მომსახურებება; საკვანძო კომპეტენციების განვითარება; სამუშაოს მაძიებელთა პროფესიული მომზადება, პროფესიული გადამზადება და კვალიფიკაციის ამაღლება (სტაჟირება).	განხორციელდა	100%		საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო / სსიპ დასაქმების ხელშეწყობის სახელმწიფო სააგენტო

ამოცანა 2.6 ბიზნესის პასუხისმგებლიანი ქცევის პოპულარიზაცია					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
2.6.1.	დატრენინგებულ კომპანიათა რაოდენობა				
2.6.2	შემუშავებული ESG სახელმძღვანელო				
2.6.3.	დატრენინგებულ კომპანიათა რაოდენობა, რომელიც თვლის, რომ ტრენინგზე შეძენილი უნარები დაეხმარება RBC / ESG პრინციპების იმპლემენტაციაში				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
2.6.1	მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებისთვის სახელძღვანელოს შექმნა ESG (გარემოსდაცვის, სოციალური და მმართველობითი) მიმართულებით	ნაწილობრივ	35%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/ სსიპ „აწარმოე საქართველოში“

2.6.2	პასუხისმგებლიანი ბიზნეს ქცევის მიმართულებით საუკეთესო მაგალითების ყოველწლიური პუბლიკაციის შექმნა	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/ სსიპ „აწარმოე საქართველოში“
2.6.3	ESG სახელმძღვანელოს შესახებ ცნობიერების ამაღლება მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებთან საინფორმაციო სესიების საშუალებით	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/ სსიპ „აწარმოე საქართველოში“
2.6.4	ექსპორტის მენეჯერთა კურსის მხარდაჭერა თანადაფინანსების გზით და მასში მდგრადი განვითარების მიზნებისა და ნარჩენების მართვის საკითხების ინტეგრირება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/ სსიპ „აწარმოე საქართველოში“

ამოცანა 2.7. ფართოზოლოვანი ინტერნეტის საშუალებით ციფრული სერვისების გამოყენების ხელშეწყობა

N	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი
2.7.1.	ციფრული წიგნიერების (მათ შორის ციფრული უნარების) ხელშემწობი პროგრამებით მოცული დასახლებების რაოდენობა

N	აქტივობა	სტატუსი	პროგრესი	ფერი	პასუხისმგებელი
2.7.1	Log-in Georgia პროექტის მეორე კომპონენტის “ციფრული მხარდაჭერის პროგრამის“ ფარგლებში, პროექტის სამიზნე დასახლებების მცირე და საშუალო მეწარმეებისთვის ციფრული სერვისების გამოყენების ხელშეწყობისა და მათ ციფრულ საჭიროებებზე მორგებული ტრენინგ პროგრამებისა და საინფრმაციო შეხვედრების უზრუნველყოფა	მეტწილად	70%		საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისია

პრიორიტეტი 3: ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება

ამოცანა 3.1. სახელმწიფო დაფინანსების პროგრამების განვითარება

N	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი
3.1.1.	შექმნილი ახალი პროდუქტები ან განახლებული არსებული პროდუქტები
3.1.2.	სახელმწიფო დაფინანსების პროგრამებში მონაწილე კომპანიების % მაჩვენებელი, რომლებსაც აქვთ შესაძლებლობა მიიღონ დაფინანსება არასახელმწიფო წყაროებიდან სახელმწიფო დაფინანსების პროგრამაში მონაწილეობის შემდეგ

N	აქტივობა	სტატუსი	პროგრესი	ფერი	პასუხისმგებელი
3.1.1	სსიპ-ის „აწარმოე საქართველოში“ არსებული პროგრამების განახლება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/ სსიპ „აწარმოე საქართველოში“

3.1.2	სესხის/ლიზინგის პროცენტის თანადაფინანსება სახელმწიფო პროგრამის „აწარმოე საქართველოში“ ფარგლებში	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/ სსიპ „აწარმოე საქართველოში“
3.1.3	საკრედიტო საგარანტიო სქემის ფარგლებში სესხების გარანტიის გაცემა	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/ სსიპ „აწარმოე საქართველოში“
3.1.4	მიკრო და მცირე მეწარმეობის ხელშეწყობის პროგრამის ფარგლებში მიკრო გრანტების გაცემა	მეტწილად	70%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/ სსიპ „აწარმოე საქართველოში“
3.1.5	აგროკრედიტების საპროცენტო განაკვეთის თანადაფინანსება	განხორციელდა	100%		საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო /ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტო“
3.1.6	სადაზღვევო პრემიის სუბსიდირება	მეტწილად	69%		საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტო“
3.1.7	თანამედროვე ხეხილის ბაღების გაშენების ხელშეწყობა „დანერგე მომავალი“ პროგრამის ფარგლებში	მეტწილად	63%		საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტო“
3.1.8	ჩაის პლანტაციების რეაბილიტაცია	მეტწილად	76%		საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტო“
3.1.9	სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გადამამუშავებელი და შემნახველი საწარმოების თანადაფინანსების პროექტის განხორციელება	განხორციელდა	100%		საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტო“
3.1.10	სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების ინფრასტრუქტურის დაფინანსება	მეტწილად	77%		საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტო“

3.1.11	ფერმერებისთვის მოსავლის ამღები ტექნიკის შეძენის თანადაფინანსება მოსავლის ამღები ტექნიკის თანადაფინანსების პროექტის ფარგლებში	მეტწილად	91%		საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტო“
3.1.12	სოფლის განვითარების სააგენტოს ბენეფიციარებისა და სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივებისათვის ტექნიკური დახმარების გაწევა ბიზნესის განვითარებაში, პროექტების ტექნიკური მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში	მეტწილად	72%		საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტო“
3.1.13	ინოვაციების თანადაფინანსების გრანტების პროგრამის განხორციელება	გაუქმებულია	0%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/სსიპ „ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო“
ამოცანა 3.2. დაფინანსების ალტერნატიული მექანიზმების განვითარება					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
3.2.1.	ლიზინგის პორტფელის მოცულობა				
3.2.2.	ფაქტორინგის სამართლებრივი და მარეგულირებელი ჩარჩო				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
3.2.1	ფაქტორინგის შესახებ კანონის პროექტის შემუშავება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
3.2.2	უზრუნველყოფილი ტრანზაქციების რეფორმის სამართლებრივი ჩარჩოს შემუშავება	მეტწილად	70%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
3.2.3	კერძო/ვენჩერული კაპიტალის ფონდების მასტიმულირებელი მექანიზმების დანერგვა და შემოყვანა	ნაწილობრივ	35%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
3.2.4	SAFE ინსტრუმენტის დანერგვა (მომავალი წილის მარტივი შეთანხმება)	ნაწილობრივ	35%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
3.2.5	ლიზინგთან დაკავშირებით შესაბამისი სამართლებრივი ჩარჩოს გაუმჯობესების მიზნით ცვლილებების პროექტის შემუშავება	ნაწილობრივ	35%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
3.2.6	სახალხო დაფინანსების სამართლებრივი ჩარჩოს შემუშავება	ნაწილობრივ	35%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
3.2.7	მოძრავი ქონების გირავნობის რეესტრის მოდერნიზება და შეტყობინებაზე დაფუძნებული რეესტრის სისტემის შექმნა	განხორციელდა	100%		საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტო

ამოცანა 3.3. ფინანსური განათლების შემდგომი გაუმჯობესება					
N	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი				
3.3.1.	ტრენინგის მონაწილეთა %-ული წილი, რომელიც თვლის, რომ ტრენინგზე მიღებული უნარები და ცოდნა დაეხმარება მათ უკეთესად წარმართონ თავიანთი კომპანიის ფინანსები				
3.3.2.	საგანმანათლებლო პოსტები ფინანსური განათლების პორტალის სოციალური ქსელით				
3.3.3.	მეწარმეთა ფინანსური განათლების არსებული ქულა				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
3.3.1	საინფორმაციო ვიდეო შეხვედრების ჩატარება, ფინანსური განათლების პორტალის (ფინედუს) ფეისბუქის პირდაპირი (LIVE) ჩართვების სერია - „საუბრები ბიზნესზე“.	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეროვნული ბანკი
3.3.2	საგანმანათლებლო პოსტები ფინანსური განათლების პორტალის (ფინედუს) სოციალური ქსელით	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეროვნული ბანკი
ამოცანა 3.4. გირავნობის საგნის გაფართოება					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
3.4.1.	რეგისტრირებული მიწების ფართობი				
3.4.2.	სესხები უძრავი ქონების უზრუნველყოფით				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
3.4.1	საინფორმაციო კამპანიის განხორციელება მიწის რეგისტრაციის რეფორმის ფარგლებში დადგენილ შეღავათებსა და მიწის სისტემური რეგისტრაციის თაობაზე	განხორციელდა	100%		საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო/ სსიპ - საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტო
3.4.2	მიწის სისტემური რეგისტრაციის ფარგლებში აგეგმილი/აზომილ მიწებზე უფლების რეგისტრაციის განხორციელება	განხორციელდა	100%		საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო/ სსიპ - საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტო
ამოცანა 3.5 მცირე და საშუალო საწარმოთა ფინანსური ინფორმაციის გამჭვირვალობისა და ხარისხის ზრდა					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
3.5.1.	ანგარიშგების წარდგენის მაჩვენებელი				
3.5.2.	ტრენინგების და გადამზადებული პირების რაოდენობა				
3.5.3.	გადამზადებული ბუღალტერების %-ული წილი, რომელთა მიერ წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება არის გაუმჯობესებული ხარისხის				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
3.5.1	ანგარიშგების წარდგენის მაჩვენებლის გაუმჯობესების მიზნით, საწარმოთათვის ანგარიშგების წარდგენის პროცესთან, მათ შორის ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტების შესახებ ცნობადობის ამაღლების აქტივობების ჩატარება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო/ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგების და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახური
3.5.2	ანგარიშგებების ფინანსური ანგარიშგების შემოწმებების	განხორციელდა	100%		საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო/ბუღალტრული

	განხორციელება, მათი საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობის ხარისხის ზრდის მიზნით				აღრიცხვის, ანგარიშგების და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახური
3.5.3	ხარისხის მართვის სისტემის მონიტორინგის ჩატარება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო/ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგების და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახური
3.5.4	ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) დანერგვაში მცირე და საშუალო საწარმოთა მხარდაჭერის მიზნით ფასს ფონდის მიერ გამოშვებული განახლებული მსს ფასს სტანდარტის თარგმნა, შესაბამისი განახლებული სასწავლო/სატრენინგო მასალების თარგმნა/მომზადება და ტრენინგების ჩატარება.	არ დაწყებულა	0%		საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო/ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგების და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახური
ამოცანა 3.6 Venture Capital (VC) და „business angels" ეკოსისტემის შემდგომი განვითარება					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
3.6.1.	ინვესტიციები "VC" და „business angels" ფონდებიდან წლიურად				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
3.6.1	საერთაშორისო მნიშვნელობის ღონისძიებების საქართველოში ჩატარების და საზღვარგარეთ სააგენტოს და სტარტაპების ანალოგიურ ღონისძიებებში მონაწილეობის ხელშეწყობა	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / სსიპ „ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო"

პრიორიტეტი 4. მცირე და საშუალო საწარმოთა ექსპორტის ზრდის, ბაზარზე წვდომის და ინტერნაციონალიზაციის ხელშეწყობა

ამოცანა 4.1 საექსპორტო შესაძლებლობების გამოყენების ხელშეწყობა					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
4.1.1.	ჩატარებულ ღონისძიებებთან მიმართებით კომპანიების კვლევის საფუძველზე გამოვლენილი კომპანიების დადებითი უკუკავშირი				
4.1.2.	b2b შეხვედრების რაოდენობა, რომელიც ჩატარდა მხარდაჭერილი კომპანიებსა და საერთაშორისო მყიდველებს შორის				
4.1.3.	იდენტიფიცირებული საექსპორტო პოტენციალის მქონე ახალი პროდუქტის/მომსახურების რაოდენობა				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
4.1.1	ქართული კომპანიების საერთაშორისო	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების

	გამოფენებში/ღონისძიებებში მონაწილეობის ორგანიზებაში მხარდაჭერა და თანადაფინანსება				სამინისტრო/ სსიპ „აწარმოე საქართველოში“
4.1.2	ქართული კომპანიების საერთაშორისო გამოფენებში/ღონისძიებებში მონაწილეობის მიზნით მხარდაჭერილი კომპანიების უკუკავშირის კვლევის ჩატარება	ნაწილობრივ	35%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/ სსიპ „აწარმოე საქართველოში“
4.1.3	ექსპორტის სტიმულირების ტექნიკური დახმარების პროგრამის ფარგლებში კომპანიათა თანადაფინანსება	ნაწილობრივ	35%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/ სსიპ „აწარმოე საქართველოში“
4.1.4	ექსპორტ/იმპორტის საკითხებზე ინდივიდულური კონსულტაცია; პარტნიორის მოძიებაში მხარდაჭერა; სავაჭრო პარტნიორებს შორის პრობლემური ქეისების განხილვაში დახმარება; საერთაშორისო პროექტების შესახებ ინფორმაციის მიწოდება და დახმარება; მსოფლიო მასშტაბით საერთაშორისო გამოფენების და ღონისძიებების შესახებ ინფორმაციის გავრცელება	განხორციელდა	100%		საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა
ამოცანა 4.2. DCFTA-ის შესაძლებლობების და მოთხოვნების შესახებ ცნობიერების ამაღლება					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
4.2.1.	ევროკავშირის ბაზარზე აქცენტირებული ტრენინგის მონაწილეთა პროცენტული წილი, რომელიც თვლის, რომ DCFTA– ს შესახებ მიღებულ ცოდნას გამოიყენებს ყოველდღიურ მუშაობაში				
4.2.2.	DCFTA.gov.ge ვებგვერდის ვიზიტორთა რაოდენობა				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
4.2.1	შეხვედრების და ტრენინგების მოწყობა DCFTA-თან დაკავშირებულ საკითხებზე	განხორციელდა	100%		საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტო
4.2.2	DCFTA-ს შესახებ ვებ - გვერდის ეფექტიანი ფუნქციონირება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
4.2.3	ექსპორტის მენეჯერთა გადამზადების კურსის ჩატარება	ნაწილობრივ	100%		სსიპ „აწარმოე საქართველოში“
ამოცანა 4.3. ხარისხის ეროვნული ინფრასტრუქტურის, მათ შორის შესაბამისი ინსტიტუტების (აკრედიტაცია, მეტროლოგია, სტანდარტიზაცია და ა.შ.) განვითარება საერთაშორისო და/ან ევროპულ პრაქტიკასთან შემდგომი დაახლოების მიზნით					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
4.3.1.	საერთაშორისო და ევროკავშირის ხარისხის ინფრასტრუქტურის ინსტიტუტების მიერ აღიარებული აკრედიტაციის სფეროები				

4.3.2.	დაინტერესებული მხარეებისათვის ხელმისაწვდომი საერთაშორისო და ევროპულ სტანდარტების რაოდენობა				
4.3.3.	მეტროლოგიის სფეროში დაინტერესებული პირებისათვის გაწეული სერვისების გაზრდილი დიაპაზონი და/ან სფერო, მათ შორის საერთაშორისო დონეზე აღიარებული სერვისები				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
4.3.1	ევროპული აკრედიტაციის ორგანიზაციის EA-ს აღიარების გაფართოება საკვალიფიკაციო ტესტირების მიმწოდებელი ორგანოების სფეროში	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / სსიპ - აკრედიტაციის ერთიანი ეროვნული ორგანო აკრედიტაციის ცენტრი
4.3.2	მენეჯმნეტისა და აუდიტის სისტემების სერტიფიკაციის ორგანოების აკრედიტაციის აღიარების მიზნით EA-თვის შესაბამისი მიმართვა, შეფასების ორგანიზებისათვის	არ დაწყებულა	0%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / სსიპ - აკრედიტაციის ერთიანი ეროვნული ორგანო აკრედიტაციის ცენტრი
4.3.3	მენეჯმენტის და და აუდიტის სისტემების სერტიფიცირების სფეროში EA-გან მიღებული აღიარების საფუძველზე საერთაშორისო აღიარების გაფართოება IAF-ში	არ დაწყებულა	0%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / სსიპ - აკრედიტაციის ერთიანი ეროვნული ორგანო აკრედიტაციის ცენტრი
4.3.4	საკვალიფიკაციო ტესტირების მიმწოდებელი ორგანოების სფეროში EA-გან მიღებული აღიარების საფუძველზე საერთაშორისო აღიარების გაფართოება ILAC-ში	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / სსიპ - აკრედიტაციის ერთიანი ეროვნული ორგანო აკრედიტაციის ცენტრი
4.3.5	ევროპული აკრედიტაციის ორგანიზაციის EA-ს აღიარების გაფართოება მენეჯმენტისა და აუდიტის სისტემების სერტიფიკაციის ორგანოების სფეროში	არ დაწყებულა	0%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / სსიპ - აკრედიტაციის ერთიანი ეროვნული ორგანო აკრედიტაციის ცენტრი
4.3.6	სტანდარტების ელექტრონული პლატფორმის პოპულარიზაცია, განსაკუთრებით მიკრო და მცირე საწარმოების ხელშეწყობა, მათთვის სტანდარტებზე შეღავათიანი ფასების შეთავაზების გზით	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / სსიპ საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტო
4.3.7	სტანდარტების ელექტრონული პლატფორმაზე განთავსებული სტანდარტებისა და სტანდარტიზაციის ტექნიკურ კომიტეტებში ჩართული	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / სსიპ საქართველოს სტანდარტებისა და

	ორგანიზაციების რაოდენობის გაზრდა				მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტო
4.3.8	სააგენტოს სტანდარტების დეპარტამენტის პერსონალისა და სტანდარტიზაციის ტექნიკურ კომიტეტებში ჩართული ექსპერტებისათვის ტრენინგების ჩატარება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / სსიპ საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტო
4.3.9	მეტროლოგიის სფეროში GEOSTM ეტალონური ლაბორატორიების აღჭურვილობის განახლების პროცესის გაგრძელება: ახალი და/ან გაუმჯობესებული სერვისების მიწოდება დაინტერესებული პირებისათვის, მათ შორის რეგიონულ დონეზე	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / სსიპ საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტო
4.3.10	სააგენტოს მეტროლოგიის ინსტიტუტის შესაბამისი პერსონალის ტრენინგი (მათ შორის ონ-ლაინ) ახალი მიმართულების სერვისების დაფარვის მიზნით	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / სსიპ საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტო

ამოცანა 4.4. ინვესტიციების და SME-ების კავშირების გაძლიერება

N	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი				
4.4.1.	პოტენციური ადგილობრივი მეწარმეების / მომწოდებლების მონაცემთა ბაზა, რომლებიც შეთავაზებულ იქნებიან საქართველოში არსებულ უცხოელ ინვესტორებს (მინიმუმ 60 პირდაპირი უცხოური ინვესტიციის კომპანია)				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
4.4.1	შეხვედრები/კონსულტაციები ბიზნეს ასოციაციებთან ბაზაში შესატანი პოტენციალის მქონე კომპანიების გამოსავლენად	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/ სსიპ „აწარმოე საქართველოში“

პრიორიტეტი 5. ელექტრონული კომუნიკაციების, საინფორმაციო ტექნოლოგიების, ინოვაციების, კვლევისა და განვითარების ხელშეწყობა

ამოცანა 5.1. ინოვაციური დაფინანსების განვითარება

N	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი				
5.1.1.	ინოვაციური დაფინანსების სახელმწიფო პროდუქტების ბენეფიციარების რაოდენობა				
5.1.2.	იმ მცირე და საშუალო მეწარმეების რაოდენობა, რომლებმაც შეიმუშავეს ინოვაციური პროდუქტი (პროტოტიპის დონეზე) ან მომსახურება, სახელმწიფო მხარდაჭერის პროგრამების ბენეფიციართა შორის				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**

5.1.1	150,000 ლარიანი თანადაფინანსების გრანტების გაცემა სტარტაპებისთვის	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/ სსიპ „ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო“
5.1.2	15,000 ლარამდე მცირე გრანტების გაცემა	გაუქმებულია	0%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/ სსიპ „ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო“

ამოცანა 5.2. ელექტრონული კომერციის განვითარების ხელშეწყობა					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
5.2.1.	დატრენინგებული ბენეფიციარების რაოდენობა				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
5.2.1	ელ. კომერციის ტრენინგების ჩატარება	განხორციელდა	100%		საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა
5.2.2	ელექტრონული კომერციის კანონმდებლობის თაობაზე მეწარმეთა ცნობიერების ამაღლების მიზნით შეხვედრების/ვორკშოფების ჩატარება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო

ამოცანა 5.3. საინფორმაციო ტექნოლოგიების ხელმისაწვდომობა					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
5.3.1.	საკანონმდებლო და ტექნიკური ჩარჩო ფართოზოლოვანი ქსელების განვითარებისთვის				
5.3.2.	მეწარმეთა რაოდენობა რომელთაც გაიარეს ტრენინგი ციფრულ უნარებში				
5.3.3.	ციფრული უნარების ტრენინგების მიმღებ მეწარმეთა რაოდენობაში იმ მეწარმეთა %-ული წილი, რომლებმაც მიიღეს საერთაშორისო სერთიფიკატი, რაც სამუშაოს მიღების წინაპირობას წარმოადგენს				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
5.3.1	ICT ტრენინგების ჩატარება რეგიონებში, მათ შორის ფრონტ-ენდ დეველოპმენტში, სოციალურ მედია მენეჯმენტსა და ქოფირაითინგში, გრაფიკულ დიზაინში და სხვა	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/ სსიპ „ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო"
5.3.2	5 000 IT სპეციალისტის საინფორმაციო ტექნოლოგიებში გადამზადების პროგრამა	ნაწილობრივ	35%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/ სსიპ „ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო"
5.3.3	უნივერსალური მომსახურების ამოქმედების კუთხით საკანომდებლო ცვლილების პროექტის მომზადება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
5.3.4	შენობის შიდა ფიზიკური ინფრასტრუქტურისა და შენობაში დაშვების ტექნიკური სპეციფიკაციების განსაზღვრის შესახებ დადგენილების პროექტის მომზადება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო

5.3.5	სატელეკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის მშენებლობის წესების პროექტის შემუშავება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
ამოცანა 5.4. ფართოზოლოვანი ინფრასტრუქტურის განვითარება					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
5.4.1.	ფართოზოლოვანი ინფრასტრუქტურის განვითარების სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში ინტერნეტ ქსელებით დაფარული დასახლებული პუნქტების რაოდენობა				
5.4.2.	ინტერნეტ ქსელებით დაფარული მაღალმთიან რეგიონების დასახლებული პუნქტების (<200 მოსახლეობით) რაოდენობა (სათემო ინტერნეტიზაცია)				
5.4.3.	ფართოზოლოვანი ინფრასტრუქტურის განვითარების სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში სოფლად აშენებული ოპტიკურ ბოჭკოვანი ქსელების სიგრძე (კმ)				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
5.4.1	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის დასახლებებში სათემო ინტერნეტიზაციის ქსელის მშენებლობა	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
5.4.2	საქართველოში ფართოზოლოვანი ინფრასტრუქტურის განვითარების სახელმწიფო პროგრამის შესაბამისად, სამიზნე გეოგრაფიულ არეალებში ფართოზოლოვანი ინფრასტრუქტურის მშენებლობა	ნაწილობრივ	35%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო (პროგრამის კოორდინატორი) ა(ა)იპ „ოუფენ-ნეტი“ (პროექტის აღმასრულებელი)
ამოცანა 5.5. მცირე და საშუალო ტელეკომ ოპერატორების განვითარება					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
5.5.1.	მცირე და საშუალო სატელეკომუნიკაციო ოპერატორების გადაწყვეტილი პრობლემები				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
5.5.1	მცირე და საშუალო ტელეკომ ოპერატორებთან შეხვედრების ჩატარება, მათ წინაშე არსებული პრობლემების იდენტიფიცირების მიზნით	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
5.5.2	საქართველოში ფართოზოლოვანი ინფრასტრუქტურის განვითარების სახელმწიფო პროგრამის შესაბამისად, სამიზნე გეოგრაფიულ არეალებში ფართოზოლოვანი "ბოლო მილის" ინფრასტრუქტურის მშენებლობაში მცირე და საშუალო ტელეკომ ოპერატორების დახმარება დონორი ორგანიზაციების მოძიებაში	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
ამოცანა 5.6 კვლევასა და ინდუსტრიას შორის კავშირების გაღრმავება					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
5.6.1.	ტექნოლოგიური გადაცემების პროექტების რაოდენობა, რომელიც კომერციალიზაციის ეტაპზე გადავიდა				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**

5.6.1	ქართული სამეცნიერო პროექტების კომერციალიზაციის მხარდაჭერა	მეტწილად	70%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / სსიპ „ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო“

პრიორიტეტი 6. ქალთა მეწარმეობის განვითარების ხელშეწყობა					
ამოცანა 6.1. „ქალთა ეკონომიკური გაძლიერების პრინციპების” (WEPs) პოპულარიზაცია					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
6.1.1.	„ქალთა ეკონომიკური გაძლიერების პრინციპების” შესახებ საინფორმაციო სესიების რაოდენობა				
6.1.2.	ტრენინგის მონაწილეთა პროცენტული წილი, რომელიც ადასტურებს რომ ტრენინგის შედეგად მიღებული ცოდნა დაეხმარება მათ ხელი შეუწყონ თავიანთ საქმიანობაში გენდერულ თანასწორობის საკითხებთან მიმართებით				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
6.1.1	ქალ მეწარმეებთან შეხვედრები „აწარმოე საქართველოში“ სააგენტოს პროგრამების შესახებ ინფორმაციის მიწოდების მიზნით	ნაწილობრივ	35%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / სსიპ „აწარმოე საქართველოში“
6.1.2	ქალთა გაძლიერების პრინციპებთან დაკავშირებით საინფორმაციო სესიების ორგანიზება კომპანიების წარმომადგენლებისთვის	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / სსიპ „აწარმოე საქართველოში“
6.1.3	კომპანიებთან შეხვედრები/ტრენინგები ქალთა გაძლიერების თემაზე პრიორიტეტული მიმართულებების იდენტიფიცირებისა და ქალთა გაძლიერების პრინციპების დანერგვის თაობაზე მათი ცნობიერების ამაღლების მიზნით	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / სსიპ „აწარმოე საქართველოში“
6.1.4	ქალი მეწარმეებისთვის ინფორმაციის მიწოდება/ შეხვედრების ჩატარება საერთაშორისო და ადგილობრივ ღონისძიებებთან/ბიზნეს ფორუმებთან დაკავშირებით ინფორმაციის მიწოდების მიზნით და მათში მონაწილეობის ხელშეწყობა	განხორციელდა	100%		საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა
ამოცანა 6.2. გენდერული ნიშნით სტატისტიკის გაუმჯობესება სახელმწიფო პროგრამებში					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
6.2.1.	სახელმწიფო პროგრამების სტატისტიკა წარმოდგენილია გენდერული ნიშნით				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
6.2.1	„ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს“ მიერ განხორციელებული	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / სსიპ

	პროგრამების გენდერული ნიშნით სტატისტიკის წარმოება				„ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო“
6.2.2	სსიპ „აწარმოე საქართველოში“ პროგრამების სტატისტიკის წარმოება გენდერული ნიშნით	მეტწილად	70%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / სსიპ „აწარმოე საქართველოში”
ამოცანა 6.3. სახელმწიფო პროგრამებში ქალთა მონაწილეობის წახალისება					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
6.3.1.	„მიკრო გრანტების” სახელმწიფო პროგრამაში მონაწილე ქალების წილი				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
6.3.1	მიკრო და მცირე მეწარმეობის ხელშეწყობის პროგრამის განხორციელება და მასში ქალ მეწარმეთა პრიორიტიზირება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / სსიპ „აწარმოე საქართველოში“
6.3.2	ქალებისათვის საპილოტე პროგრამის განხორციელება, საპილოტე მუნიციპალიტეტებში ეკონომიკურად არააქტიური ქალების საზოგადოების სრულუფლებიან წევრებად ინტეგრაციის, მათი სოციალურ - ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესებისა და ქალების სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში ჩართვის სტიმულირების მიზნით	განხორციელდა	100%		საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / ააიპ „სოფლის განვითარების სააგენტო“
6.3.3	ქალებისთვის საინფორმაციო სესიების ორგანიზება ინოვაციებსა და ტექნოლოგიების მიმართულებით არსებულ პროგრამებში მონაწილეობის წახალისების მიზნით	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო /სსიპ „საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო“
6.3.4	სოფლის განვითარების სააგენტოს რეგიონული ექსტენციის ცენტრების გაძლიერების და მათ მიერ ქალ ბენეფიციართა წახალისების მიზნით ტრენინგების, სესიებისა და საინფორმაციო შეხვედრების ჩატარება	განხორციელდა	100%		საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / ააიპ „სოფლის განვითარების სააგენტო“
ამოცანა 6.4. ქალებში ციფრული უნარ-ჩვევების გაძლიერება					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
6.4.1.	ქალ-მეწარმეთა რაოდენობა ციფრულ უნარებთან დაკავშირებულ ტრენინგებში				
6.4.2.	ტრენინგის მონაწილეთა პროცენტული წილი, რომელიც თვლის, რომ ტრენინგზე შეძენილი ციფრული უნარები დაეხმარება ბიზნეს საქმიანობის გაუმჯობესებაში				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
6.4.1	ქალი მეწარმეებისთვის ელ კომერციის ტრენინგის ჩატარება	განხორციელდა	100%		საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა
6.4.2	ქალთა ტექნოლოგიური ბანაკების ორგანიზება	ნაწილობრივ	35%		სსიპ „ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო“

ამოცანა 6.5. სახელმწიფო სტრუქტურების შესაძლებლობების გაზრდა გენდერული მიდგომების განვითარებისთვის					
N	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი				
6.5.1.	გენდერული მიდგომების განვითარებისთვის ჩატარებული ტრენინგების რაოდენობა				
6.5.2.	ტრენინგის მონაწილეთა პროცენტული წილი. რომელიც თვლის, რომ ტრენინგზე შეძენილი უნარები სასარგებლო იქნება მათ საქმიანობაში გენდერზე დაფუძნებული მიდგომის თვალსაზრისით				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
6.5.1	სსიპ „აწარმოე საქართველოში“ თანამშრომელთა გადამზადება გენდერულ თანასწორობაზე, გენდერული კუთხის გათვალისწინებით პროგრამების ორგანიზებასა და ანალიზის საკითხებში	მეტწილად	70%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / სსიპ „აწარმოე საქართველოში“
6.5.2	სსიპ „ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს“ სისტემაში გენდერული თანასწორობის ინსტიტუციური მექანიზმის ეფექტიანი მუშაობის მიზნით თანამშრომელთა გადამზადება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო/ სსიპ „ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო“
6.5.3	საჯარო მოხელეთა გადამზადება გენდერული თანასწორობის, გენდერული გავლენის ანალიზის, გენდერულად სენსიტიური დაგეგმვის, შეფასების, მონიტორინგისა და გენდერული ბიუჯეტირების საკითხებზე.	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო

პრიორიტეტი 7. მწვანე ეკონომიკის განვითარების ხელშეწყობა					
ამოცანა 7.1. მწვანე ზრდის სტრატეგიის განვითარება					
N	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი				
7.1.1.	მწვანე ზრდის 2022-2027 წლების სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
7.1.1	მწვანე ზრდის 2024-2029 წლების სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის შემუშავება	ნაწილობრივ	25%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
ამოცანა 7.2 ეკო-ინოვაციის მიდგომის პოპულარიზაცია					
N	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი				
7.2.1.	კომპანიათა რაოდენობა, რომელთანაც შედგა საინფორმაციო შეხვედრები				
7.2.2.	მცირე და საშუალო საწარმოთა რაოდენობა, რომელშიც ეკო-ინოვაციური მიდგომა დანერგილია				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
7.2.1	მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებში ეკო-ინოვაციური	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების

	მიდგომის პოპულარიზაციის მიზნით საინფორმაციო სესიების ორგანიზება კომპანიების, საჯარო სექტორისა და ბიზნეს ასოციაციებისთვის				სამინისტრო/ სსიპ „აწარმოე საქართველოში“
ამოცანა 7.3. მწვანე დაფინანსების განვითარება					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
7.3.1.	„მწვანე” ფინანსური პროდუქტების არსებობა				
7.3.2.	მდგრადი ფინანსების ტაქსონომიის არსებობა				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
7.3.1	მდგრადი დაფინანსების ჩარჩოს განვითარების ფარგლებში ახალი გზამკვლევის შემუშავება	ნაწილობრივ	25%		საქართველოს ეროვნული ბანკი
7.3.2	მდგრადი ფინანსების ტაქსონომიის შესახებ მიღებული რეგულაციის დანერგვა	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეროვნული ბანკი
ამოცანა 7.4. საკანონმდებლო ჩარჩოს განვითარება					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
7.4.1.	საკანონმდებლო ჩარჩო დაახლოებულია ევროკავშირის კანონმდებლობას				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
7.4.1	კანონქვემდებარე აქტების შემუშავება „ენერგოეტიკეტირების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
7.4.2	ეკოდიზაინის ტექნიკური რეგლამენტების შემუშავება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
7.4.3	საკანონმდებლო ჩარჩოს დაახლოების პროცესის გაგრძელება DCFTA-ით გათვალისწინებულ ევროკავშირის შესაბამის კანონმდებლობასთან	ნაწილობრივ	30%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
7.4.4	კანონქვემდებარე აქტების შემუშავება „ენერგოეფექტურობის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
7.4.5	კანონქვემდებარე აქტების შემუშავება „განახლებადი წყაროებიდან ენერგიის წარმოებისა და გამოყენების წახალისების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად	ნაწილობრივ	40%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
7.4.6	კანონქვემდებარე აქტების შემუშავება „შენობების ენერგოეფექტურობის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
ამოცანა 7.5. ეკოტურიზმის განვითარება					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
7.5.1.	საქართველოს ეკოტურიზმის 2021-2031 წლების სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა				
7.5.2.	ეკოტურიზმის ინფრასტრუქტურის განვითარების მიზნით კეთილმოწყობილი ბილიკები				
7.5.3.	დაცული ტერიტორიების გაზრდილი ფართობი				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**

7.5.1	ბილიკების კეთილმოწყობა	განხორციელდა	100%		საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/დაცული ტერიტორიების სააგენტო
7.5.2	დაცული ტერიტორიების დაარსება და/ან გაფართოება	განხორციელდა	100%		საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/დაცული ტერიტორიების სააგენტო
7.5.3	სამთო-საფეხმავლო ბილიკების მოწყობა	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია
7.5.4	აგროტურიზმის გზამკვლევისა და შესაბამისი სამოქმედო გეგმის შემუშავება	განხორციელდა	100%		საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო / ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია
ამოცანა 7.6. გარემოსდაცვით საკითხებზე მცირე და საშუალო მეწარმეების ცნობიერების ამაღლება					
N	**ამოცანის შედეგის ინდიკატორი**				
7.6.1.	ტრენინგების იმ კურსდამთავრებულთა პროცენტული წილი, რომელთაც მიაჩნიათ, რომ შეძენილი ცოდნა დაეხმარება გარემოსდაცვითი ღონისძიებების გატარებაში				
N	**აქტივობა**	**სტატუსი**	**პროგრესი**	**ფერი**	**პასუხისმგებელი**
7.6.1	მწვანე მიდგომების შესახებ ტრენინგების განხორციელება მცირე და საშუალო მეწარმეებისთვის	განხორციელდა	100%		გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/ სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი
7.6.2	საინფორმაციო შეხვედრების გამართვა გარემოსდაცვითი მიმართულებით მიღებული ახალი საკანონმდებლო რეგულაციების გაცნობის მიზნით	განხორციელდა	100%		გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი

პრიორიტეტი 1. საკანონმდებლო დახვეწა, ინსტიტუციური გაძლიერება და ოპერაციული გარემოს გაუმჯობესება

საკანონმდებლო დახვეწის, ინსტიტუციური გაძლიერებისა და ოპერაციული გარემოს გაუმჯობესების თაობაზე პრიორიტეტული მიმართულების მიზანი მდგომარეობს **მდგრად განვითარებაზე ორიენტირებული მცირე და საშუალო საწარმოების შექმნის და ფუნქციონირების შესაძლებლობების შექმნა/გაფართოებაში.** აღნიშნული ძირითადი პრიორიტეტული მიმართულების ფარგლებში დასახული მიზნის მიღწევის გავლენის ინდიკატორია SME-ის მიერ გამოშვებული პროდუქციის ზრდა (საბაზისო 2019 წ. - 27.7 მლრდ. ლარი; სამიზნე მაჩვენებელი 2025 წ. – 20%-იანი ზრდა).

2022 წელს[4] SME-ის მიერ გამოშვებული პროდუქციის მოცულობამ ნომინალში 36.9 მლრდ. ლარი შეადგინა, რაც 33.1%-ით აღემატება 2019 წლის მაჩვენებელს. ამასთან, 2023 წლის 3 კვარტლის მონაცემებით, SME-ის მიერ გამოშვებული პროდუქციის მოცულობამ ნომინალში 29,1 მლრდ. ლარი შეადგინა, რაც 45%-ით აღემატება 2019 წლის 3 კვარტლის მონაცემებს.

პირველი პრიორიტეტული მიმართულება - საკანონმდებლო დახვეწა, ინსტიტუციური გაძლიერება და ოპერაციული გარემოს გაუმჯობესება - აერთიანებს 8 ამოცანას და 26 აქტივობას.

ამოცანა 1.1. ევროკავშირისა და საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის გათვალისწინებით, საქართველოს საკანონმდებლო ბაზის დახვეწა მცირე და საშუალო მეწარმეობასთან მიმართებით

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.1.1: OECD „SME POLICY INDEX“ კვლევაში „ინსტიტუციური და მარეგულირებელი ჩარჩოს“ კომპონენტის ქულა.

OECD-ის „SME POLICY INDEX 2024“ კვლევაში „ინსტიტუციური და მარეგულირებელი ჩარჩოს“ კომპონენტში საქართველოს ქულა გაუმჯობესდა და 4.37 ქულა შეადგინა (საბაზისო მაჩვენებელი - 4.20 ქულა).

ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (OECD) კვლევა „მცირე და საშუალო მეწარმეობის პოლიტიკის ინდექსი“[5] (SME Policy Index) ქვეყნებს აფასებს არსებული მცირე და საშუალო ბიზნესის მხარდამჭერი პოლიტიკის „ევროპის მცირე ბიზნესის აქტთან” შესაბამისობის თვალსაზრისით. აღნიშნული ინდექსი

[4] 2023 წლის შესაბამისი სტატისტიკური მონაცემები, საქსტატის მონაცემების გამოქვეყნების კალენდრის შესაბამისად, ხელმისაწვდომი იქნება 2024 წლის ოქტომბერში.
[5] OECD, SME Policy Index: Eastern Partner Countries 2020 იხ. https://www.oecd.org/publications/sme-policy-index-eastern-partner-countries-2020-8b45614b-en.htm

საქართველოს, აღმოსავლეთ პარტნიორობის (EaP) ქვეყნებთან ერთად (სომხეთი, აზერბაიჯანი, ბელორუსია, მოლდოვა, უკრაინა), აფასებს მცირე და საშუალო ბიზნესის პოლიტიკის 12 მიმართულების მიხედვით, რომელიც, თავის მხრივ, იყოფა 37 ქვეკომპონენტად. 2023 წლის დეკემბერში, ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციამ (OECD) გამოაქვეყნა „მცირე და საშუალო ბიზნესის პოლიტიკის ინდექსი 2024"-ის შედეგები, რომლის თანახმად, საქართველო, წინა რაუნდის შეფასებების ანალოგიურად, აღმოსალეთ პარტნიორობის ქვეყნებს შორის კვლავ უპირობო ლიდერია და 12 მიმართულებიდან 11 მიმართულებაში პირველ პოზიციას იკავებს. ინდექსის ერთ-ერთი კომპონენტია „ინსტიტუციური და მარეგულირებელი გარემო", სადაც საქართველოს ქულა[6] 4.37-ს შეადგენს და ქვეყანა ამ შეფასებით რეიტინგში პირველ პოზიციას იკავებს (საბაზისო მაჩვენებელი 4.20 ქულა).

„SME Policy Index" ქვეყნდება ოთხ წელიწადში ერთხელ. „SME Policy Index 2024" წარმოადგენს კვლევის მე-4 რაუნდს 2012, 2016 და 2020 წლების შემდეგ.

„ინსტიტუციური და მარეგულირებელი გარემო" აფასებს ქვეყანაში მცირე და საშუალო მეწარმეობასთან მიმართებით სახელმწიფო პოლიტიკის მრავალწლიანი სტრატეგიის და სამოქმედო გეგმის არსებობას, შესაბამისი ინდიკატორების და ფინანსური რესურსების გათვალისწინებით.

2021-2025 წლების საქართველოს მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარების სტრატეგია, რომელიც 2016-2020 წლების სტრატეგიის ფარგლებში მიღწეული შედეგების ანალიზის და ამასთან, არსებული გამოწვევების საპასუხოდ იქნა მიღებული, სრულ შესაბამისობაშია საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკასთან და ასევე, „ევროპის მცირე ბიზნესის აქტის" მოთხოვნებთან. შესაბამისად, სტრატეგიის წარმატებით იმპლემენტაცია „SME Policy Index"-ის მე-4 რაუნდის წარმატებით შეფასების ძირეულ საფუძველს წარმოადგენს.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.1.2: კანონმდებლობის ცვლილებისას ხორციელდება RIA SME ტესტი.

ინსტიტუციური და მარეგულირებელი გარემოს გაუმჯობესების ფარგლებში, ერთ-ერთ პრიორიტეტად განიხილება ბიზნეს საქმიანობასთან დაკავშირებული რეგულირების ზეგავლენის შეფასების (RIA) სისტემის განვითარება, მათ შორის, ევროკავშირისა და საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის გათვალისწინებით, კანონმდებლობის ცვლილებისას RIA SME Test-ის განხორციელება.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ინიციატივით და გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) მხარდაჭერით, მომზადდა RIA SME Test-ის

[6] იქვე: შენიშვნა: რეიტინგი მცირე და საშუალო მეწარმეობასთან მიმართებით ქვეყნებს აფასებს 5 ბალიანი შკალით, 1-დან 5 ქულამდე, სადაც 5 ქულა საუკეთესოა.

მეთოდოლოგია. აღნიშნული მეთოდოლოგიის მიზანია უზრუნველყოს RIA SME Test-ის ინსტრუმენტის პრაქტიკაში გამოყენება. აღნიშნული მეთოდოლოგიის შემუშავებამდე, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ, „პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსში“ ცვლილების შეტანის შესახებ“ კანონის პროექტზე მოამზადა რეგულირების ზეგავლენის შეფასება. კვლევაში გაანალიზდა შემოთავაზებული ალტერნატივების ზეგავლენა მცირე და საშუალო ბიზნესზე. კვლევამ დაადასტურა, რომ შერჩეული პოლიტიკის ალტერნატივა დაკავშირებულია მნიშვნელოვან ეკონომიკურ სარგებელთან, განსაკუთრებით მცირე და საშუალო ბიზნესისთვის და აუმჯობესებს ბაზარზე კონკურენტულ გარემოს.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.1.3: საბაჟო კანონმდებლობა დაახლოებულია ევროკავშირის შესაბამის რეგულაციებთან და საბაჟო პროცედურები გამარტივებულია.

ახალი საბაჟო კოდექსიდან გამომდინარე, მომზადებულია საქართველოს მთავრობის დადგენილებისა და საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანების პროექტები, რომელთა ინიცირება/მიღება მოხდება დადგენილი წესის შესაბამისად.

- ✓ **აქტივობა 1.1.1: ნორმატიული აქტის პროექტზე RIA SME TEST-ის პილოტის განხორციელება**

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ, „პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსში“ ცვლილების შეტანის შესახებ“ კანონის პროექტზე მოამზადა რეგულირების ზეგავლენის შეფასება, რომელშიც გაანალიზდა ალტერნატივების ზეგავლენა მცირე და საშუალო ბიზნესზე, კერძოდ, მარეგულირებელ ნორმებთან შესაბამისობის ხარჯები და გავლენა კონკურენტუნარიანობაზე. კვლევამ დაადასტურა, რომ შერჩეული პოლიტიკის ალტერნატივა დაკავშირებულია მნიშვნელოვან ეკონომიკურ სარგებელთან, განსაკუთრებით მცირე და საშუალო ბიზნესისთვის და აუმჯობესებს ბაზარზე კონკურენტულ გარემოს.

ამასთან, რამდენადაც სრულყოფილი RIA SME Test-ის ანგარიშის მომზადების მნიშვნელოვან წინაპირობას წარმოადგენს RIA SME Test-ის მეთოდოლოგიის შემუშავება, რაც განხორციელდა გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) მხარდაჭერით, ნორმატიული აქტის პროექტზე სრულყოფილი RIA SME Test -ის პილოტის განხორციელება დაგეგმილია 2024 წელს.

- ✓ **აქტივობა 1.1.2: RIA SME TEST-ის ტექნიკური სახელმძღვანელოს/ მეთოდოლოგიის პროექტის შემუშავება**

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ინიციატივით და გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) მხარდაჭერით, 2023 წელს, ISET-ის კვლევითი ინსტიტუტის და საერთაშორისო ექსპერტების ჩართულობით, საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის და OECD-ის გაიდლაინების შესაბამისად, მომზადდა RIA SME Test-ის მეთოდოლოგია ქართულ და ინგლისურ ენებზე. აღნიშნული მეთოდოლოგიის მიზანია უზრუნველყოს RIA SME Test-ის ინსტრუმენტის პრაქტიკაში გამოყენება. ამ მიზნით, სახელმძღვანელო ინტეგრირებულია Excel-თან, სადაც მეტი სიმარტივისთვის, წინასწარ არის გააქტიურებული რამდენიმე მაგალითი და შესაბამისი ფორმულები. ყოველივე, აღნიშნული მეთოდოლოგიურ სახელმძღვანელოს მეტად მოსახერხებელს და ადვილად გამოსაყენებელს ხდის.

- ✓ **აქტივობა 1.1.3: RIA SME TEST-ის თაობაზე ტრენინგების ჩატარება საჯარო მოხელეებისთვის.**

2023 წლის ნოემბერში, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ორგანიზებითა და UNDP-ის მხარდაჭერით, ISET-ის კვლევითი ინსტიტუტის და საერთაშორისო ექსპერტების ჩართულობით, საჯარო მოხელეებისთვის ჩატარდა RIA SME Test-ის თაობაზე ტრენინგები (15-16 ნოემბერი და 20-22 ნოემბერი). პირველ ტრენინგში მონაწილეობა მიიღო 15-მა საჯარო მოხელემ, ხოლო მე-2 ტრენინგში მონაწილეობდა 30 საჯარო მოხელე.

ამოცანა 1.2. მცირე და საშუალო მეწარმეობის ხელშემწყობი სისტემის ინსტიტუციური გაძლიერება და მდგრადობის უზრუნველყოფა

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.2.1: გადამზადებული პერსონალი, ვინც ადასტურებს, რომ ტრენინგზე მიღებულ ცოდნას და უნარებს ყოველდღიურ მუშაობაში იყენებს.

მცირე და საშუალო მეწარმეობის ხელშემწყობი სისტემის ინსტიტუციური გაძლიერების ფარგლებში, საანგარიშო პერიოდში განხორციელდა სააგენტოების „აწარმოე საქართველოში“, „საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს“ და „სოფლის განვითარების სააგენტოს“ თანამშრომელთა ტრენინგები. საანგარიშო პერიოდში ჩატარებულმა ტრენინგებმა, განსაზღვრული მიზნის ფარგლებში, ხელი შეუწყო თანამშრომელთა იმ უნარ-ჩვევების განვითარებას, რომლებიც მათ აძლევს შესაძლებლობას, მიღებული ცოდნა და უნარები გამოიყენონ ყოველდღიურ საქმიანობაში, წარმართონ საქმიანობა ეფექტიანად და უზრუნველყონ პროცესების

მართვა. გამოკითხვის თანახმად, დატრენინგებული თანამშრომლების 81% მიღებულ ცოდნას იყენებს ყოველდღიურ საქმიანობაში (სამიზნე მაჩვენებელი - 70%).

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.2.2: მცირე და საშუალო მეწარმეობის ხელშემწყობი სისტემის საბიუჯეტო დაფინანსება.

2023 წელს, მცირე და საშუალო მეწარმეობის ხელშემწყობი სისტემის საბიუჯეტო დაფინანსებამ **492,1 მლნ. ლარი** შეადგინა (სამიზნე მაჩვენებელი 237,7 მლნ. ლარი). საანგარიშო პერიოდში სააგენტოების, სსიპ „აწარმოე საქართველოში“ პროგრამების ბიუჯეტმა 202,1 მლნ. ლარი შეადგინა; სსიპ „საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს“ ბიუჯეტი 20,8 მლნ. ლარს გაუტოლდა; ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტოს“ ბიუჯეტმა სხვადასხვა პროექტების და პროგრამის ფარგლებში შეადგინა 269,2 მლნ. ლარი.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.2.3: შერჩეული სახელმწიფო პროგრამების გავლენის შეფასების განხორციელება.

2023 წელს გავლენის შეფასების ანგარიში მომზადდა სსიპ „აწარმოე საქართველოში“ სააგენტოს შემდეგ ოთხ პროგრამაზე (სამიზნე მაჩვენებელი 4 პროგრამა): 1. მიკრო და მცირე მეწარმეობის ხელშეწყობის პროგრამა; 2. ექსპორტის ხელშეწყობის პროგრამა; 3. საკრედიტო საგარანტიო სქემა; 4. სესხის/ლიზინგის პროცენტის თანადაფინანსების პროგრამა (ინდუსტრიული, უნივერსალური).

- ✓ **აქტივობა 1.2.1: სსიპ „აწარმოე საქართველოში“ სააგენტოს თანამშრომელთა გადამზადება**

2023 წელს, სააგენტოს „აწარმოე საქართველოში“ 55-მა თანამშრომელმა გაიარა შემდეგი ტრენინგები: ექსელი, Power BI & SQL, ინგლისური ენის კურსები, გენდერული თანასწორობა, სახელმწიფო შესყიდვები, აღრიცხვა და ანგარიშგება.

- ✓ **აქტივობა 1.2.2: სსიპ „ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს“ თანამშრომელთა გადამზადება**

საანგარიშო პერიოდში, სსიპ „ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს“ 15 თანამშრომელი გადამზადდა და დატრენინგდა შემდეგი მიმართულებებით: „გენდერული ბიუჯეტირება“, „შრომის სამართალი“, „შრომის უსაფრთხოება“, „საგადასახადო კანონმდებლობა ეკონომიკური საქმიანობის მქონე ორგანიზაციებისთვის“, „სავალდებულო და შერჩევითი ინვენტარიზაცია საბიუჯეტო ორგანიზაციაში“; „პოლიტიკის დაგეგმვა, მონიტორინგი და შეფასება“; „სერვისის

მიწოდებისას შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებთან კომუნიკაციის სტანდარტი“ და სხვ.

- ✓ **აქტივობა 1.2.3: ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტოს“ თანამშრომელთა გადამზადება**

ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტოს“ (RDA) 298 თანამშრომელი გადამზადდა სხვადასხვა პროგრამების ფარგლებში. 2021-2022 წლებში, USAID-ის პროექტის „Human and Institutional Capacity Development“ (HICD) ფარგლებში, შემუშავებული იქნა და 2023-ში ჩატარდა ტრენინგების საჭიროების კვლევა.

- ✓ **აქტივობა 1.2.4: სსიპ „აწარმოე საქართველოში“ სააგენტოს პროგრამების და მხარდამჭერი მექანიზმების შეფასების ჩატარება**

2023 წელს, სსიპ „აწარმოე საქართველოში“ სააგენტოს 4 პროგრამაზე მომზადდა გავლენის შეფასების ანგარიში, კერძოდ:

- მიკრო და მცირე მეწარმეობის ხელშეწყობის პროგრამა;
- ექსპორტის ხელშეწყობის პროგრამა;
- საკრედიტო საგარანტიო სქემა;
- სესხის/ლიზინგის პროცენტის თანადაფინანსების პროგრამა (ინდუსტრიული, უნივერსალური).

ამოცანა 1.3. მცირე და საშუალო საწარმოების საქმიანობის სტატისტიკური აღრიცხვის გაუმჯობესება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.3.1: მიმართულების რაოდენობა, სადაც ხელმისაწვდომია მცირე და საშუალო მეწარმეობის დეტალური სტატისტიკა.

მცირე და საშუალო მეწარმეობის სტატისტიკური მაჩვენებლები ხელმისაწვდომია 7 მიმართულებით (სამიზნე მაჩვენებელი - 8).

მომხმარებელთათვის სტატისტიკურ მაჩვენებლებზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესების და დამატებითი მაჩვენებლების წარმოების მიზნით, განხორციელდა დამატებითი ცხრილების განთავსება საქსტატის ვებ-გვერდზე (ფიქსირებული აქტივები, მოგება, ზარალი, შრომის მწარმოებლურობა).

სტატისტიკური ბიზნეს რეგისტრის პორტალზე, რეპორტების ნაწილში განხორციელდა რეგისტრირებული და აქტიური სუბიექტების მონაცემების განთავსება საწარმოთა ზომის მიხედვით.

განხორციელდა საწარმოთა ინოვაციური აქტივობის გამოკვლევის ძირითადი მაჩვენებლების საწარმოთა ზომის მიხედვით გაანგარიშება, რომელიც საქსტატის ვებ-გვერდზე ხელმისაწვდომი გახდება 2024 წლის I კვარტალში.

- ✓ **აქტივობა 1.3.1: საქსტატის ვებგვერდზე მონაცემები ხელმისაწვდომია მომხმარებელთათვის მისაღებ ექსელის ფორმატში**

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ვებ-გვერდზე განთავსდა მაჩვენებლები ექსელის ფორმატში, სხვადასხვა ჭრილში, მათ შორის, საწარმოთა ზომის მიხედვით შემდეგი მიმართულებებით[7]:

1. ფიქსირებული აქტივები;
2. მოგება -ზარალი;
3. შრომის მწარმოებლურობა.

- ✓ **აქტივობა 1.3.2: სტატისტიკური მონაცემები წარმოებულია საწარმოთა ზომის მიხედვით**

საწარმოთა ზომის მიხედვით სტატისტიკური ინფორმაცია განთავსებულია საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ვებ-გვერდზე[8].

- ✓ **აქტივობა 1.3.3: საწარმოთა ინოვაციური აქტივობის გამოკვლევის ძირითადი მაჩვენებლები გაანგარიშებულია საწარმოთა ზომის ჭრილში**

დასრულდა საწარმოთა ინოვაციური აქტივობის გამოკვლევის გამომავალი ცხრილების დიზაინზე მუშაობა. ინფორმაცია საწარმოთა ინოვაციური აქტივობის გამოკვლევის ძირითადი მაჩვენებლების შესახებ, საწარმოთა ზომის ჭრილში, საქსტატის კალენდრის შესაბამისად ვებ-გვერდზე განთავსდება 2024 წლის I კვარტალში.

ამოცანა 1.4. კონკურენტული გარემოს უზრუნველყოფა

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.4.1: კონკურენციის სააგენტოს გადაწყვეტილებების მიხედვით, შესაბამის ბაზარზე მოქმედი სუბიექტების რაოდენობის ზრდა.

სააგენტოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების მიღების წელი და ზეგავლენის შეფასების ანგარიში არ ემთხვევა ერთი და იგივე წელს. შესაბამისად, 2023 წლის

[7] საქსტატი: https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/326/sacarmota-statistikuri-gamokvleva
[8] საქსტატი: https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/64/biznes-registri

ფარგლებში დასრულებული საქმეების გავლენა ამოცანაზე იდენტიფიცირდება მომდევნო წლების ზეგავლენის შეფასების ანგარიშით.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.4.2: ტრენინგები კონკურენციის კანონმდებლობაზე.

2023 წელს, საქართველოს კონკურენციისა და მომხმარებლის დაცვის სააგენტომ ჯამში 4 ტრენინგი და 1 კონფერენცია გამართა სხვადასხვა სექტორის წარმომადგენლებისთვის (სამიზნე მაჩვენებელი - 3 ტრენინგი/კონფერენცია/სემინარი წლიურად).

2024-2025 წლებისთვის ევროკავშირის TWINNING პროექტის მხარდაჭერით დამტკიცდა სააგენტოს ადვოკატირების გეგმა, რომლითაც გათვალისწინებულია ტრენინგები/აქტივობები სხვადასხვა სექტორის წარმომადგენლებისთვის, კონკურენციის პოლიტიკისა და მომხმარებლის უფლებების დაცვის შესახებ.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.4.3: კონკურენციის სააგენტოს გადაწყვეტილებების მიხედვით, შესაბამის ბაზარზე სამუშაო ადგილების რაოდენობის ზრდა.

საქართველოს კონკურენციისა და მომხმარებლის დაცვის სააგენტომ მოამზადა და გამოაქვეყნა 2 ბაზრის მონიტორინგი და გზამკვლევი დოკუმენტი კონკურენტულ გარემოზე ზეგავლენის შეფასების მეთოდოლოგიის შესახებ.[9]

გადაწყვეტილებების ზეგავლენის შეფასების ან მონიტორინგის თითოეული საქმის ფარგლებში ინდივიდუალურად ხდება მისი გავლენის შეფასება ამა თუ იმ ბაზარზე. ასევე, აქტივობის გათვალისწინებით, ხორციელდება სხვადასხვა ბაზრის მონიტორინგი. 2023 წელს, საქართველოს კონკურენციის და მომხმარებლის დაცვის სააგენტომ განახორციელა საბანკო დაზღვევის და თხევადი და ბუნებრივი აირის ბაზრის მონიტორინგი. აღსანიშნავია, რომ სააგენტოს მიერ გადაწყვეტილების მიღების წელი და ზეგავლენის შეფასების ანგარიში არ არის განსაზღვრული ერთსა და იმავე საანგარიშო წელზე. შესაბამისად, 2023 წლის ფარგლებში დასრულებული საქმეების გავლენა ამოცანაზე იდენტიფიცირდება მომდევნო წლების ზეგავლენის შეფასების ანგარიშით ან ბაზრის მონიტორინგით.

- ✓ **აქტივობა 1.4.1: სავარაუდო კანონდარღვევის შესახებ კონკურენციის სააგენტოს მიერ საქმის მოკვლევის ჩატარება და ბაზრის მონიტორინგის განხორციელება**

2023 წელს, საქართველოს კონკურენციისა და მომხმარებლის დაცვის სააგენტომ სხვადასხვა სექტორში, „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის სხვადასხვა მუხლის საფუძველზე, ჯამში დაასრულა 7 მოკვლევა და 2 ბაზრის მონიტორინგი.

[9] https://gcca.gov.ge/uploads_script/legislation/tmp/phpP7ceXL.pdf

მოკვლევებისა და ბაზრის მონიტორინგის შედეგად, კანონდამრღვევი ეკონომიკური აგენტების სანქცირებასთან ერთად, გაიცა რამდენიმე რეკომენდაცია, რომელიც ეხება ბაზრებზე კონკურენტული გარემოს გაჯანსაღებასა და შესაბამისად, ბაზარზე შესვლისთვის სხვა სუბიექტებისათვის ბარიერების მოხსნას.[10]

- ✓ საქართველოს კონკურენციისა და მომხმარებლის დაცვის სააგენტომ, საავტომობილო საწვავის ბაზარზე წარმოებული მოკვლევა დაასრულა. საკითხი ეხებოდა - 2022 წლის მარტი-აგვისტოს პერიოდში, საავტომობილო საწვავის საცალო ბაზარზე მაღალი ფასების შენარჩუნებას. კანონდამრღვევი ეკონომიკური აგენტთა მიმართ გამოყენებულ იქნა შესაბამისი ფინანსური სანქცია და, ასევე, სსიპ შემოსავლების სამსახურის, როგორც საწვავის მადოზირებელი სვეტების მეტროლოგიური დამოწმების/კალიბრაციის კონტროლზე პასუხისმგებელ ადმინისტრაციულ ორგანოს მიმართ, გაიცა განსახილველად სავალდებულო რეკომენდაცია შესაბამის ბაზარზე კონკურენტული გარემოს უზრუნველსაყოფად.
- ✓ სააგენტომ შპს „დელტა დეველოპმენტ გრუპის“ საჩივრის საფუძველზე წარმოებული მოკვლევა „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 და მე-7 მუხლების სავარაუდო დარღვევის ფარგლებში დაასრულა მოკვლევა და დადგინდა კანონის მე-7 მუხლის დარღვევის ფაქტი. კანონდამრღვევ ეკონომიკურ აგენტებს დაეკისრათ შესაბამისი სანქცია და დაევალათ კონკურენციის საწინააღმდეგო ქმედების შეწყვეტა. 2023 წელს სააგენტომ განაახლა ადმინისტრაციული წარმოება, დაამტკიცა მოპასუხე ეკონომიკური აგენტების მხრიდან კანონდარღვევის აღმოუფხვრელობის ფაქტი და განმეორებით გამოიყენა შესაბამისი სანქცია.
- ✓ სააგენტომ შპს „MGL GEORGIA“-ს საჩივრის საფუძველზე წარმოებული მოკვლევა დაასრულა. საკითხი ეხებოდა - შპს „ჯნს ჯორჯიას“ მიერ „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის და 113-ე მუხლის შესაძლო დარღვევის ფაქტს. მოკვლევის ფარგლებში მიღებული და დამუშავებული ინფორმაციის შესაბამისად, მოპასუხე ეკონომიკური აგენტის მხრიდან კანონდარღვევის ფაქტი არ დადასტურდა.
- ✓ სააგენტომ შპს „საინჟინრო მონიტორინგის ჯგუფის“ საჩივრის საფუძველზე წარმოებული მოკვლევა დაასრულა. სააგენტოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილების საფუძველზე, მოპასუხე ადმინისტრაციულ ორგანოებს და სახელმწიფო შემსყიდველ სხვა ორგანიზაციებს დაევალათ, სატენდერო პირობების ფორმირების პროცესში უზრუნველყონ კონკურენციის პრინციპების დაცვა.
- ✓ სააგენტომ შპს „წერეთლის მექსიკურის“ საჩივრის საფუძველზე განხორციელებული საქმის მოკვლევა დაასრულა, რომლის შედეგად დადასტურდა „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 113-ე მუხლის დარღვევა შპს-ების „მექსიკური ჰოთ-დოგი წერეთელზე“ და შპს „მექსიკური წერეთელზე N1“ მხრიდან.

[10] https://gcca.gov.ge/

აღნიშნულ კომპანიებს დაეკისრათ შესაბამისი ფინანსური სანქცია და დაევალათ კანონდარღვევის აღმოფხვრა.

✓ სააგენტომ ონკოლოგიური მედიკამენტების სახელმწიფო დაფინანსების პროგრამის ფარგლებში, 4 კომპანიის მიერ „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის (ფასების ფიქსაცია) დარღვევა დაადგინა. კანონდამრღვევი ეკონომიკური აგენტების მიმართ სააგენტომ გამოიყენა შესაბამისი ფინანსური სანქცია, ხოლო ბაზარზე კონკურენტული გარემოს გაუმჯობესების მიზნით საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიმართ გაიცა განსახილველად სავალდებულო რეკომენდაცია

✓ სააგენტომ კინოთეატრების ბილეთების ონლაინ რეალიზაციის ბაზარზე „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის (წარმოების, ბაზრის, ტექნოლოგიური განვითარების ან ინვესტიციების შეზღუდვა) დარღვევა დაადგინა. კანონდამრღვევ ეკონომიკურ აგენტებს დაეკისრათ შესაბამისი ფინანსური სანქცია, ხოლო კულტურული, გასართობი, შემოქმედებითი, სპორტული, დასვენებისა და ტურიზმის, საგანმანათლებლო, სატრანსპორტო თუ სხვა ტიპის ღონისძიებების/პროდუქციის/მომსახურების ბილეთების ონლაინ რეალიზაციის ბაზრის გაჯანსაღების მიზნით, გაიცა სამი რეკომენდაცია შესაბამისი სუბიექტების მიმართ.

✓ **აქტივობა 1.4.2: კონკურენციის სააგენტოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების კონკურენტულ გარემოზე ზეგავლენის შეფასება და ბაზრის მონიტორინგის განხორციელება**

საქართველოს კონკურენციისა და მომხმარებლის დაცვის სააგენტომ 2 ბაზრის მონიტორინგის ანგარიში დაასრულა: საბანკო დაზღვევის და თხევადი და ბუნებრივი აირის ბაზრის მონიტორინგი.

✓ სააგენტომ, საბანკო დაზღვევის - კომერციული ბანკების მიერ საკრედიტო პროდუქტების რეალიზაციის დროს სადაზღვევო პროდუქტების შეთავაზება/რეალიზაციის - ბაზრის მონიტორინგი დაასრულა. სააგენტომ ბაზარზე კონკურენტული გარემოს გაუმჯობესების მიზნით განსახილველად სავალდებულო 6 რეკომენდაცია გასცა.

სააგენტოს პოზიციით, კომერციულ ბანკებს და სადაზღვევო კომპანიებს შორის არსებული სტრუქტურული პირდაპირი/არაპირდაპირი კავშირის შედეგად, ისევე როგორც კონკრეტული „ანაზღაურების სქემების“ არსებობისას, შესაძლოა სახეზე იყო ინტერესთა კონფლიქტი, რის შედეგადაც შესაძლოა მომხმარებლისთვის მოხდეს იმ

სადაზღვევო კომპანიის პროდუქტის შერჩევა/შეთავაზება, რაც კონკრეტულ შემთხვევაში შესაძლოა არ იყოს მომხმარებლისთვის საუკეთესო არჩევანი.[11]

- ✓ საავტომობილო თხევადი და ბუნებრივი აირის ბაზრის მონიტორინგის ფარგლებში შეფასდა ბაზრის სხვადასხვა დონე, კერძოდ იმპორტი, საბითუმო და საცალო მიმართულება. ანგარიშით გამოიკვეთა, რომ ბაზარი გამოირჩევა მოქმედი ეკონომიკური აგენტების სიმრავლით და კონცენტრაციის შეფასების - ჰერფინდალ ჰირშმანის დაბალი ინდექსით. შესაბამისად, სააგენტო მიიჩნევს, რომ შესაბამისი ბაზარი/ბაზრები კონკურენტულია და არ არსებობის მასზე შემდგომი დაკვირვების მიზანშეწონილობა.[12]

ამასთან, სააგენტომ მოამზადა და გამოაქვეყნა გზამკვლევი სააგენტოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების კონკურენტულ გარემოზე ზეგავლენის შეფასებისა და განსახილველად სავალდებულო რეკომენდაციების შესრულების მონიტორინგის შესახებ.[13]

- ✓ **აქტივობა 1.4.3: კერძო და საჯარო სექტორისთვის (ბიზნესი, საკონსულტაციო კომპანიები, ადვოკატთა ასოციაცია, ადმინისტრაციული ორგანოები, მარეგულირებელი ორგანოები, მოსამართლეები) კონკურენციის ან/და მომხმარებლის უფლებების დაცვის კანონმდებლობის შესახებ ტრენინგების ჩატარება**

სააგენტოს ინიციატივით და ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული TWINNING პროექტის მხარდაჭერით, სასამართლო სისტემის წარმომადგენლებისთვის გაიმართა ორი ტრენინგი. პირველი სემინარის ფარგლებში განხილული იყო კონკურენციის სამართლის მიმდინარე გამოწვევები, საერთაშორისო პრაქტიკა და მიღებული გადაწყვეტილებები. მეორე სემინარი კი შეეხო მომხმარებლის უფლებების დაცვის პოლიტიკასთან დაკავშირებულ აქტუალურ საკითხებს.[14]

ამასთან, სააგენტოს ინიციატივით საქართველოს დამსაქმებელთა ბიზნეს ასოციაციასთან გაიმართა ტრენინგი, რომლის ფარგლებშიც განხილული იქნა კონკურენციისა და მომხმარებლის უფლებების დაცვის პოლიტიკის პრაქტიკული ასპექტები.[15]

დამატებით, ბიზნეს სექტორისა და ბიზნეს ასოციაციებისათვის ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული TWINNING პროექტის ფარგლებში გაიმართა ტრენინგი კონკურენციის პოლიტიკის განხორციელებასა და აღსრულებასთან დაკავშირებულ თემატიკაზე.[16]

---

[11] https://gcca.gov.ge/uploads_script/decisions/tmp/php7HnoEF.pdf
[12] https://gcca.gov.ge/uploads_script/decisions/tmp/phpKJMTzX.pdf
[13] https://gcca.gov.ge/uploads_script/legislation/tmp/phpP7ceXL.pdf
[14] https://gcca.gov.ge/index.php?m=370&news_id=1283, https://gcca.gov.ge/index.php?m=370&news_id=1322
[15] https://gnca.gov.ge/index.php?m=370&news_id=1396
[16] https://gnca.gov.ge/index.php?m=370&news_id=1411

ხუთი მარეგულირებელი უწყების - საქართველოს კონკურენციისა და მომხმარებლის დაცვის სააგენტოს, ეროვნული ბანკის, საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის (სემეკის), დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახურისა და კომუნიკაციების კომისიის ერთობლივი ორგანიზებით, მეორე საერთაშორისო კონფერენცია „კონკურენცია და მომხმარებლის უფლებები“ გაიმართა. კონფერენციას ესწრებოდა სხვადასხვა სექტორის 200-ზე მეტი წარმომადგენელი და განხილული იქნა კონკურენციის პოლიტიკისა და მომხმარებელთა უფლებების დაცვის აქტუალური საკითხები.[17]

ამოცანა 1.5. ბიზნეს დავების სწრაფი და ეფექტიანი გადაწყვეტა

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.5.1: არბიტრაჟის დასრულებული საქმეების რაოდენობა წლიურად.

საანგარიშო პერიოდში, საარბიტრაჟო ცენტრის (GIAC) მიერ დასრულებული იქნა 4 კომერციული დავა. 2021-2023 წლებში, საარბიტრაჟო ცენტრის მიერ დასრულებული იქნა 18 საქმე, მათ შორის 65% მცირე და საშუალო საწარმოებს უკავშირდება.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.5.2: მედიაციის დასრულებული საქმეების რაოდენობა წლიურად.

2023 წლის ბოლოსთვის ქვეყნის მასშტაბით შექმნილია და ფუნქციონირებს 20 სასამართლო მედიაციის ცენტრი. აღნიშნულ პერიოდში 20 სასამართლო მედიაციის ცენტრს გადაეცა 291 საქმე. წლის განმავლობაში დასრულდა 244 საქმის განხილვა (მთლიანი საქმეების 83.8%), ხოლო მორიგებით დასრულდა 85 საქმე, რაც დასრულებული საქმეების 34.8%-ს შეადგენს. მედიატორთა ასოციაციამ განიხილა 2 საქმე, რომელიც მორიგებით დასრულდა.

2021-2023 წლებში, სულ მედიაციისთვის გადაცემული საქმეების რაოდენობამ შეადგინა 567 საქმე, ხოლო მორიგებით დასრულდა 272 საქმე (დასრულებული საქმეების 48%). (საბაზისო მაჩვენებელი - 150 მედიაცია).

შედეგად, 2023 წელს, 293 მედიაციიდან დასრულდა 246 საქმის განხილვა (84%), ხოლო მორიგებით დასრულდა 87 საქმე, რაც დასრულებული საქმეების 35.4%-ს შეადგენს (მთლიანი საქმეების - 29.7%).

2023 წელს, თბილისის საქალაქო სასამართლოს მოსამართლის გადაწყვეტილებით, მედიაციას გადაეცა 218 საქმე. წლის განმავლობაში დასრულდა 182 საქმე (25 საქმეზე განხილვები არ დასრულებულა, ხოლო 11 საქმეზე წარმოება შეწყდა). 2023 წელს

[17] https://gnca.gov.ge/index.php?m=370&news_id=1403

დასრულებული საქმეებიდან მორიგებით დასრულდა 56 საქმე (მთლიანი საქმეების 26%, ხოლო დასრულებული საქმეების - 31%).

2023 წელს, რუსთავის საქალაქო სასამართლო მედიაციას გადაეცა 62 საქმე. წლის განმავლობაში დასრულდა 58 საქმე, რომლის ფარგლებში 29 საქმე დასრულდა მხარეთა შეთანხმებით (დასრულებული საქმეების - 50%). აღნიშნული საქმეებიდან 18 საქმე წარმოადგენდა საოჯახო სამართლებრივ დავას, 13 საქმე - სესხის ხელშეკრულებებიდან გამომდინარე დავას, 30 საქმე - ქონებრივ ურთიერთობიდან გამომდინარე დავას და 1 საქმე სახელშეკრულებო ვალდებულების შეუსრულებლობას. 62 საქმეზე წარმართულ იქნა 88 სასამართლო მედიაცია. 29 საქმე დაუბრუნდა მოსამართლეს წარმოების განსაახლებლად, 1 საქმეზე მხარემ გაიხმო სარჩელი და 3 საქმეზე მიმდინარეობს სასამართლო მედიაციის პროცესი.

2023 წლის განმავლობაში, მცხეთის რაიონულ სასამართლო მედიაციას გადაეცა 3 საქმე (2 სამემკვიდრეო და 1 სამეზობლო) და სამივე შეწყდა შეუთანხმებლობით. გურჯაანის რაიონულ სასამართლოს მედიაციას გადაეცა 2 საქმე და ბოლნისის რაიონულ სასამართლოს 1 საქმე, რომლებიც 2023 წლის განმავლობაში არ დასრულებულა. გორის რაიონულ სასამართლო მედიაციას გადაეცა 5 საქმე და დასრულდა 1 საქმე. საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის მიერ 2023 ჩატარდა 2 მედიაცია, რომელიც მორიგებით დასრულდა.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.5.3: ბიზნესომბუდსმენისადმი მომართვების რაოდენობა.

2023 წელს, ბიზნესომბუდსმენისადმი მიმართვების რაოდენობამ 248 შეადგინა, მათ შორის, 80%-ზე მეტი მცირე ბიზნესზე მოდის. საბაზისო მაჩვენებელთან შედარებით (1253 მომართვა), 2023 წელს 80%-ით შემცირდა მომართვების რაოდენობა.

- ✓ **აქტივობა 1.5.1: საარბიტრაჟო დავების და მედიაციის პროცესის ადმინისტრირების განხორციელება**

საანგარიშო პერიოდში, საარბიტრაჟო ცენტრის (GIAC) მიერ დასრულებული იქნა 4 კომერციული დავა. საარბიტრაჟო გადაწყვეტილი დავები გამომდინარეობდა სახელშეკრულებო ურთიერთობიდან, რომლებიც დაკავშირებული იყო სამშენებლო, ყიდვა-გაყიდვის, სამრეწველო საქმიანობასთან. დავის მხარეები ყველა შემთხვევაში იყვნენ იურიდიული პირები. ყველა დავა საერთაშორისო ხასიათის იყო, რაც გულისხმობს, რომ ერთ-ერთი მოდავე მხარე მაინც არის უცხოური კომპანია. დავების ალტერნატიული გადაწყვეტის მექანიზმებზე ცნობადობის ამაღლების მიზნით, ჩატარდა არაერთი სამუშაო შეხვედრა და სემინარი, მათ შორის, განსაკუთრებით აღსანიშნავია სასამართლოებთან ერთად გამართული სამუშაო შეხვედრა, რომლებიც

ეხებოდა სამშენებლო დავებში არსებულ პრაქტიკასა და სამართლებრივ გამოწვევებს არბიტრაჟთან და დავების გადაწყვეტის ალტერნატიულ მექანიზმებთან დაკავშირებით.

USAID სამართლის უზენაესობის პროგრამის მხარდაჭერით „საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის ინსტიტუციური გაძლიერების და მედიაციის განვითარების პროექტის“ ფარგლებში, მედიაციის თაობაზე მოქალაქეების ინფორმირებისა და მათი ცნობიერების ამაღლების მიზნით, განხორციელდა შემდეგი აქტივობები: „სცადეთ მედიაცია“ შეხვედრები რეგიონებში, „სცადეთ მედიაცია“ შეხვედრები ადვოკატთა ასოციაციის ახალ წევრებთან, შეხვედრები მედიატორებს შორის გამოცდილების გაზიარების მიზნით. პროგრამის ფარგლებში ჩატარდა ასოციაციის წევრი მედიატორებისთვის ტრენინგები: „მედიატორი, როგორც საქმის მენეჯერი“, „Procedural law for mediation“.

გაეროს განვითარების პროგრამისა და გერმანიის მხარდაჭერით, „კანონის უზენაესობისა და მართლმსაჯულებაზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება ყველასთვის“ პროექტის ფარგლებში, 2023 წელს, განხორციელდა შემდეგი აქტივობები: „სცადეთ მედიაცია“ შეხვედრები/ტრენინგები ბიზნეს სკოლებთან, „სცადეთ მედიაცია“ შეხვედრები ადვოკატთა ასოციაციის წევრებთან, სამუშაო შეხვედრები ადვოკატთა ასოციაციის ახალგაზრდა ადვოკატთა კომიტეტთან, „სცადეთ მედიაცია“ შეხვედრები/ტრენინგები ქალთა გაძლიერების კუთხით და ეთნიკური უმცირესობის წარმომადგენლებისთვის სამცხე ჯავახეთსა და ქვემო ქართლში. გაიმართა ინტერდისციპლინური ფორუმი „მედიაციის კვირეული“, ჩატარდა რეგიონალური კონფერენცია აზერბაიჯანელი, უკრაინელი, სომეხი და მოლდოველი მედიატორების მონაწილეობით.

საქართველოში ევროპის საბჭოს ოფისის მხარდაჭერით განხორციელდა მედიაციის მიმართულებით ცნობიერების ამაღლების კამპანიები, რომლის ფარგლებშიც მომზადდა და დაიბეჭდა ლიფლეტები, მომზადდა 30 წამიანი ვიდეო და განთავსდა ტელევიზიაში, ონლაინ მედიაში, რეგიონულ მაუწყებლებში.

2023 წლისთვის, მედიაციის ცენტრები გახსნილია თბილისში, რუსთავში, ქუთაისში, ბათუმში, გორში, ბოლნისში, თელავში, გურჯაანში, საგარეჯოში, დედოფლისწყაროში, მცხეთაში, ახალციხეში, ხელვაჩაურსა და თეთრიწყაროში.

- ✓ **აქტივობა 1.5.2: დავების ალტერნატიული გადაწყვეტის მექანიზმებზე ცნობადობის ამაღლების მიზნით, საარბიტრაჟო დავებზე სემინარების / ვოკშოფების, საერთაშორისო კონფერენციის და საგანმანათლებლო კურსების ჩატარება**

2023 წლის ოქტომბერში, საქართველოს საერთაშორისო საარბიტრაჟო ცენტრის (GIAC) ორგანიზებითა და CLDP-ის და USAID-ის მხარდაჭერით, გაიმართა არბიტრაჟის დღეების რიგით მეათე საიუბილეო კონფერენცია. სამდღიანი საარბიტრაჟო დღეების

ფარგლებში, სფეროს წამყვანმა პრაქტიკოსებმა და ექსპერტებმა საერთაშორისო და ადგილობრივი არბიტრაჟის არსებულ გამოწვევებზე და ახალ ტენდენციებზე იმსჯელეს. აღსანიშნავია, რომ საანგარიშო პერიოდში - 2023 წელს, ბოლო 10 წლის განმავლობაში, კონფერენციას დაესწრო ყველაზე მეტი მონაწილე, რომელთა რაოდენობა 250-ს აჭარბებდა, მათ შორის თითქმის ნახევარი უცხოელი სტუმარი იყო მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნიდან. აღნიშნული კიდევ ერთხელ უსვამს ხაზს კონფერენციის მნიშვნელობას, მასშტაბსა და რეპუტაციას, რაც თავის მხრივ, ქვეყნის რეგიონულ საარბიტრაჟო ჰაბად ჩამოყალიბების საქმეში უმნიშვნელოვანეს როლს თამაშობს. ჩატარდა 8 ტრენინგი და სემინარი, გაიმართა არაერთი პანელური დისკუსია.

- ✓ **აქტივობა 1.5.3: ბიზნეს ომბუდსმენის აპარატში ბიზნესებისთვის განკუთვნილი „საკონსულტაციო ხაზის“ ფუნქციონირება**

2023 წელს საკონსულტაციო ხაზზე შემოსულია 100-მდე ზარი.

- ✓ **აქტივობა 1.5.4: მცირე და საშუალო მეწარმეებთან, წარმომადგენლებთან, თბილისში და რეგიონებში, საინფორმაციო საკონსულტაციო შეხვედრების ჩატარება**

2023 წელს გაიმართა 202 შეხვედრა.

- ✓ **აქტივობა 1.5.5: დავის ალტერნატიული მექანიზმების (მედიაციის) გაძლიერებისა და ცნობიერების ამაღლების თაობაზე ფორუმის ჩატარება**

USAID-ის სამართლის უზენაესობის პროგრამის მხარდაჭერით „საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის ინსტიტუციური გაძლიერების და მედიაციის განვითარების პროექტის“ ფარგლებში, გაიმართა ყოველწლიური ფორუმი - მედიაცია იურისტებისთვის და ყოველწლიური ფორუმი - მედიაცია ბიზნესისთვის.

- ✓ **აქტივობა 1.5.6: მცირე და საშუალო ბიზნესზე საქართველოს კანონმდებლობის ზეგავლენის შესწავლა და რეკომენდაციების შემუშავება**

2023 წელს მომზადდა 8 სამართლებრივი დასკვნა, 40 შუამდგომლობა, 30 რეკომენდაცია.

ამოცანა 1.6. სახელმწიფო ელექტრონული სერვისების ხელმისაწვდომობის გაზრდა

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.6.1: მეწარმეებისთვის ხელმისაწვდომი სერვისების რაოდენობა MY.GOV.GE-ზე.

My.gov.ge-ზე ინტეგრირებული სერვისების რაოდენობა საბაზისო მაჩვენებელთან შედარებით 10-ით ნაკლებია, რაც გამოწვეულია „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს

კანონში შესული ცვლილებებით. ამ ეტაპის მდგომარეობით, გათიშული სერვისები დაემატება მას შემდეგ, რაც შესაბამისობაში მოვა განახლებულ კანონთან.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.6.2: მომხმარებელთა პროცენტული წილი, რომელთაც ელექტრონული სერვისი მიიჩნიეს 1) სასარგებლოდ, 2) მარტივად მოსახმარად.

საანგარიშო პერიოდში დაიწყო მომხმარებელთა კმაყოფილების თაობაზე მონაცემების კვლევა/დამუშავება.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.6.3: მომხმარებლების მიერ ელექტრონულად დარეგისტრირებული განცხადებების რაოდენობა მთლიან განცხადებებში.

2023 წელს, ელექტრონულად დარეგისტრირებული განცხადებების რაოდენობა, წინა წელთან შედარებით, 13.5%-ით გაიზარდა და 1,202,441 განცხადება შეადგინა, საბაზისო წელთან მიმართებით კი ზრდამ 98.5% შეადგინა.

მნიშვნელოვანია ელექტრონულად დარეგისტრირებულ განცხადებებში გადასახადის გადამხდელის მიერ დარეგისტრირებული განცხადებების წილი, რომელიც ელექტრონული განცხადებების 85.8%-ს შეადგენს (რაოდენობრივად 1,032,276 განცხადება). აღნიშნული მიმართულებითაც დინამიკა დადებითია. კერძოდ, საანგარიშო პერიოდში, გადასახადის გადამხდელის მიერ დარეგისტრირებული განცხადებების რაოდენობა, წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს 11.8%-ით აჭარბებს.

- ✓ **აქტივობა 1.6.1: ელექტრონული სერვისების გამოყენების ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიზნით ვიდეო გიდების და მომხმარებლის დამატებითი სახელმძღვანელოების შემუშავება**

სსიპ „შემოსავლების სამსახურის“ მიერ, საგადასახადო და საბაჟო სერვისების მიმართულებით სულ დაიდენტიფიცირებულია 469 სერვისი. საანგარიშო პერიოდში, შემოსავლების სამსახურის მიერ 97 სერვისზე შემუშავებულია სერვისების გამოყენების სახელმძღვანელოები/ვიდეო გიდები. ამასთან, 97-ვე სერვისზე შემუშავებულია სერვისის მიწოდების სახელმძღვანელოები და ბიზნეს პროცესის რუკები.

შედეგად, 2023 წლის მდგომარეობით, სულ იდენტიფიცირებული 469 სერვისიდან, შემუშავებულია სერვისების გამოყენების სახელმძღვანელოები/ვიდეო გიდები 188 სერვისზე - სერვისების საერთო რაოდენობის 40%-ზე, ხოლო 188 სერვისზე შემუშავებულია სერვისის მიწოდების სახელმძღვანელოები და ბიზნეს პროცესის რუკები, რაც სერვისების საერთო რაოდენობის 40%-ს შეადგენს.

- ✓ **აქტივობა 1.6.2: ელექტრონული სერვისების ერთიანი პორტალის (MY.GOV.GE) მოხმარების შესახებ მეწარმე სუბიექტების დატრენინგება**

ელექტრონული სერვისების ერთიანი პორტალის მოხმარების შესახებ მეწარმე სუბიექტების გადამზადება ვერ განხორციელდა, რადგან წლის განმავლობაში მუშაობა მიმდინარეობდა my.gov.ge-ს პორტალის განახლებაზე. პორტალის განახლების პროცესში მნიშვნელოვნად შეიცვალა როგორც ინტერფეისი, ასევე, ხელმისაწვდომი სერვისების რაოდენობა. იმის გათვალისწინებით, რომ ეს სამუშაოები 2023 წლის პერიოდში არ დასრულებულა, მიზანშეწონილად ჩაითვალა ტრენინგების ჩატარება 2024 წელს, მას შემდეგ, რაც დასრულდება და რეალურ გარემოში გადავა my.gov.ge-ს განახლებული ვებ-გვერდი და ამასთან, ხელმისაწვდომი იქნება პორტალზე ინტეგრირებული ყველა სერვისი.

- ✓ **აქტივობა 1.6.3: ელექტრონული სერვისების ერთიან პორტალზე (MY.GOV.GE) უკუგების მექანიზმის დამატება**

ამ ეტაპზე, პორტალზე ჩაშენებულია გამარტივებული გამოკითხვის ფუნქციონალი, საიდანაც მომხმარებელი გადადის გამოკითხვის ბმულზე. საანგარიშო პერიოდის მდგომარეობით, გამოკითხვა ჩასმულია საჯარო რეესტრის სერვისებზე.

ამოცანა 1.7. გაკოტრების და რეაბილიტაციის სისტემის განვითარება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.7.1: გადახდისუუნარობის საქმეთა მთლიან რაოდენობაში ლიკვიდაციის ნაცვლად საწარმოს რეაბილიტაციით დასრულებულ გადახდისუუნარობის საქმეთა წილი.

2020 წლის სექტემბერში მიღებულ იქნა „რეაბილიტაციისა და კრედიტორთა კოლექტიური დაკმაყოფილების შესახებ“ საქართველოს კანონი, რომელიც სრულად 2021 წლის აპრილიდან ამოქმედდა. აღნიშნული კანონის მიღებით საქართველოში გადახდისუუნარობის პროცესის მარეგულირებელი პროგრესული ჩარჩო ჩამოყალიბდა და გაჩნდა მეტი სტიმული საწარმოების რეაბილიტაციისთვის.

2021 წელს, „რეაბილიტაციისა და კრედიტორთა კოლექტიური დაკმაყოფილების შესახებ“ კანონის საფუძველზე, სასამართლოში საქმის წარმოება დაიწყო 6 საქმეზე, რეაბილიტაციით დასრულდა 2 საქმე.

2022 წელს, საქმის წარმოება დაიწყო 28 საქმეზე, რეაბილიტაციით დასრულდა 6 საქმე.

2023 წელს, საქმის წარმოება დაიწყო 22 საქმეზე, რეაბილიტაციით დასრულდა 3 საქმე.

ჯამურად, რეაბილიტაციით დასრულებულ საქმეთა წილი გადახდისუუნარობის საქმეთა მთლიან რაოდენობაში **19.6%-ს** შეადგენს.

- ✓ **აქტივობა 1.7.1: გადახდისუუნარობის პრაქტიკოსთა კატეგორიების (რომლებიც დაშვებული იქნებიან სხვადასხვა ტიპის გადახდისუუნარობის საქმეებზე, მათი სირთულის გათვალისწინებით) განსაზღვრის მიზნით სამართლებრივი ბაზის შექმნა.**

„რეაბილიტაციისა და კრედიტორთა კოლექტიური დაკმაყოფილების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-11 მუხლის მე-3 პუნქტი საქართველოს იუსტიციის მინისტრს განუსაზღვრავს უფლებამოსილებას ბრძანებით განსაზღვროს გადახდისუუნარობის პრაქტიკოსთა კატეგორიები, რომლებიც დაშვებული იქნებიან სხვადასხვა ტიპის გადახდისუუნარობის საქმეებზე, მათი სირთულის გათვალისწინებით. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოდან, სსიპ „აღსრულების ეროვნული ბიუროდან“ და ბიზნეს რეაბილიტაციისა და გადახდისუუნარობის პრაქტიკოსთა ასოციაციიდან მიღებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, ამ ეტაპზე, მიმდინარე საქმეთა სიმცირიდან გამომდინარე, გადახდისუუნარობის პრაქტიკოსთა კატეგორიზაციისათვის სამართლებრივი ბაზის შექმნის აუცილებლობა არ გამოკვეთილა.

ამოცანა 1.8. მცირე და საშუალო მეწარმეთა ცნობიერების ამაღლება რეგულაციების ცვლილებებთან დაკავშირებით და საჯარო-კერძო დიალოგის განვითარება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.8.1: კერძო სექტორის განვითარების საკონსულტაციო საბჭოს სხდომების რაოდენობა.

2023 წლის განმავლობაში კერძო სექტორის განვითარების ხელშეწყობის საკონსულტაციო საბჭოს 4 შეხვედრა ჩატარდა (საბაზისო - არანაკლებ 2 სხდომა წლიურად).

საჯარო-კერძო პარტნიორობა და ურთიერთთანამშრომლობის გაღრმავება მნიშვნელოვანი ფაქტორია ეკონომიკური განვითარებისთვის, რადგან კერძო სექტორთან რეგულარული დიალოგი ხელს უწყობს მტკიცებულებებზე დაფუძნებული და შედეგზე ორიენტირებული პოლიტიკის წარმოებას. საჯარო და კერძო სექტორს შორის დიალოგის გაძლიერების მიზნით, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის ბრძანებით, 2016 წელს შეიქმნა კერძო სექტორის განვითარების ხელშეწყობის საკონსულტაციო საბჭო მინისტრის მოადგილის ხელმძღვანელობით, საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ კი კერძო სექტორის წარმომადგენელი განისაზღვრა. სახელმწიფო და კერძო სექტორს შორის დიალოგის ინსტიტუციური პლატფორმა - კერძო სექტორის განვითარების ხელშეწყობის საკონსულტაციო საბჭო სწორედ ის ინსტრუმენტია, რომლის ფარგლებშიც ბიზნესს ეძლევა ღია და პირდაპირი შესაძლებლობა წარმართოს კონსტრუქციული დიალოგი

სახელმწიფო სექტორთან, მიიღოს ინფორმაცია მიმდინარე თუ დაგეგმილი რეფორმების თაობაზე, განიხილოს მათ წინაშე მდგარი გამოწვევები და წარმოადგინოს ინიციატივები. შედეგად, კერძო სექტორის განვითარების ხელშეწყობის საბჭო ეხმარება მთავრობას შეიმუშაოს ეფექტიანი პოლიტიკა და აღმოფხვრას მეწარმეობის განვითარების ძირითადი დაბრკოლებები. პლატფორმის ფუნქციონირება ხელს უწყობს კერძო სექტორსა და მთავრობას შორის ნდობის გაზრდას და პროგნოზირებადი გარემოს ჩამოყალიბებას.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.8.2: სავაჭრო საკითხებზე მომუშავე საკონსულტაციო საბჭოს და DCFTA საკონსულტაციო ჯგუფის სხდომების რაოდენობა.

2023 წელს DCFTA საკონსულტაციო ჯგუფის სხდომები არ ჩატარებულა.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.8.3: DCFTA-ით გათვალისწინებული ევროკავშირის საკანონმდებლო აქტების რაოდენობა, რომელთან დაახლოების მიზნით მომზადებული საკანონმდებლო პროექტები კომენტარებისთვის განთავსებულია DCFTA.GOV.GE-ზე.

2023 წელს, საქართველოს კანონმდებლობა დაუახლოვდა დამატებით ევროკავშირის 23 საკანონმდებლო აქტს, დაახლოების მიზნით შემუშავებული რეგლამენტები კონსულტაციების მიზნით განთავსებულ იქნა ოფიციალურ ვებ-გვერდზე dcfta.gov.ge.

- ✓ **აქტივობა 1.8.1: კერძო სექტორის განვითარების ხელშეწყობის საკონსულტაციო საბჭოს სხდომების ჩატარება**

საჯარო და კერძო სექტორს შორის მჭიდრო თანამშრომლობის და დიალოგის გაძლიერების მიზნით, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის ბრძანებით შექმნილია კერძო სექტორის განვითარების ხელშეწყობის საკონსულტაციო საბჭო მინისტრის მოადგილის ხელმძღვანელობით, საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ კი კერძო სექტორის წარმომადგენელი განისაზღვრა. 2023 წლის განმავლობაში, კერძო სექტორის განვითარების ხელშეწყობის საკონსულტაციო საბჭოს 4 შეხვედრა ჩატარდა.

- 2023 წლის 31 მარტს ჩატარდა კერძო სექტორის განვითარების ხელშეწყობის საკონსულტაციო საბჭოს შეხვედრა, რომლის ფარგლებშიც გაკეთდა პრეზენტაციები სოფლის განვითარების სააგენტოს პროგრამების თაობაზე, ასევე, ეკონომიკისა და მდგარდი განვითარების სააგენტოს მიერ განხორციელებულ უნარებზე საწარმოთა მოთხოვნის კვლევის შესახებ. შეხვედრაზე, ასევე, გაიმართა დისკუსია თემაზე „კერძო სექტორის განვითარების შემაფერხებელი ფაქტორები“.

o კერძო სექტორის განვითარების ხელშეწყობის მორიგი სხდომა 2023 წლის 1 ივნისს ჩატარდა. სხდომის ფარგლებში ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ენერგოეფექტურობის, განახლებადი ენერგიების პოლიტიკის და მდგრადი განვითარების დეპარტამენტის მიერ გაკეთდა პრეზენტაცია ენერგოეფექტურობის სფეროში განხორციელებული რეფორმების, გამოწვევებისა და პერსპექტივების თაობაზე, ასევე, ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის საბჭოს მიერ - პროფესიულ მომსახურებაზე მცირე და საშუალო ბიზნესის საჭიროებების კვლევის შედეგებისა და შემდგომი ნაბიჯების შესახებ.

o 2023 წლის 28 სექტემბერს ჩატარდა კერძო სექტორის განვითარების ხელშეწყობის საკონსულტაციო საბჭოს რიგით მესამე შეხვედრა, რომლის ფარგლებშიც ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ გაკეთდა პრეზენტაცია კაპიტალის ბაზრის განვითარების და ამ მიმართულებით განხორციელებული და მიმდინარე რეფორმების თაობაზე. სხდომაზე საქართველოს მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების ასოციაციის მიერ წარმოდგენილი იქნა პრეზენტაცია საფინანსო პროდუქტების, არსებული გამოწვევებისა და სამომავლო პერსპექტივების შესახებ. სხდომის ფარგლებში, ასევე, წარმოდგენილი იქნა ინფორმაცია ქალთა მეწარმეობის ხელშეწყობის ქვესაბჭოს გაფართოებული სხდომის თაობაზე, რომელიც წარმოადგინა ასოციაცია „ქალი და ბიზნესის“ თავმჯდომარემ.

o კერძო სექტორის განვითარების ხელშეწყობის მე-4 სხდომა 2023 წლის 14 ნოემბერს ჩატარდა. სხდომის ფარგლებში ფინანსთა სამინისტროს სსიპ „შემოსავლების სამსახურმა“ წარმოადგინა ინფორმაცია ელექტრონული სერვისების განვითარების მიმართულებით განხორციელებული და მიმდინარე რეფორმების შესახებ. ასევე, იუსტიციის სამინისტროს სსიპ „ციფრული მმართველობის სააგენტოს“ წარმომადგენლებმა გააკეთეს პრეზენტაცია - „ბიზნესი და ციფრული სერვისები და თანამედროვე გამოწვევები“.

შეხვედრებზე, ასევე, გაიმართა დისკუსიები თემაზე „კერძო სექტორის განვითარების შემაფერხებელი ფაქტორები“, რომლის დროსაც მონაწილეებმა, მათ შორის ბიზნესის წარმომადგენლებმა, სხვადასხვა მნიშვნელოვანი გამოწვევის და აქტუალური საკითხის შესახებ გაამახვილეს ყურადღება.

- ✓ **აქტივობა 1.8.2: სავაჭრო საკითხებზე მომუშავე საკონსულტაციო საბჭოს და DCFTA საკონსულტაციო ჯგუფის შეხვედრების ორგანიზება**

სავაჭრო საკითხებზე მომუშავე საკონსულტაციო საბჭოს და DCFTA საკონსულტაციო ჯგუფის სხდომები არ ჩატარებულა.

- ✓ **აქტივობა 1.8.3: DCFTA-ით გათვალისწინებულ ევროკავშირის საკანონმდებლო აქტებთან დაახლოების პროცესში კერძო-საჯარო დიალოგის უზრუნველყოფა**

2023 წელს, საქართველოს კანონმდებლობა დაუახლოვდა დამატებით ევროკავშირის 23 საკანონმდებლო აქტს. დაახლოება განხორციელდა სანიტარიულ და ფიტოსანიტარიულ, ვაჭრობაში ტექნიკური ბარიერების და საჯარო შესყიდვების სფეროებში. აღნიშნულ საკანონმდებლო აქტებზე ჩატარდა 37 შეხვედრა, რომლის ფარგლებშიც უზრუნველყოფილი იქნა დაინტერესებული მხარეების მაქსიმალური ჩართულობა.

დინამიური დაახლოების პრინციპის შესაბამისად, ცვლილებები განხორციელდა DCFTA-ის SPS თავის დანართში, რომელიც ითვალისწინებს საკანონმდებლო დაახლოების ვალდებულებებს. შეიცვალა აღნიშნული დანართით გათვალისწინებული ჩამონათვალი და 272 აქტის ნაცვლად, SPS სფეროში საქართველოს დაახლოების ცხრილი ამჟამად მოიცავს 200 აქტს.

პრიორიტეტი 2. მცირე და საშუალო მეწარმეობის უნარების განვითარების და სამეწარმეო კულტურის ამაღლების ხელშეწყობა

საქართველოს ეკონომიკური განვითარების პროცესში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარება და შესაბამისად, ამ პროცესში მცირე და საშუალო საწარმოების ზრდის სტიმულირება, ადგილობრივი კერძო სექტორის კონკურენტუნარიანობის გაუმჯობესება, ბიზნესის წამოწყებისა და განვითარების ხელშეწყობა.

აღნიშნულ კონტექსტში უმნიშვნელოვანესია ქვეყნის შრომის ბაზრის ეფექტიანი ფუნქციონირება, სამუშაო ძალის დასაქმების ხელშეწყობა და მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესება, რაც საქართველოს მთავრობის პრიორიტეტული მიმართულებაა.

ამ თვალსაზრისით მნიშვნელოვანია სახელმწიფო მხარდაჭერა სამეწარმეო უნარების განვითარების, სასწავლო და საგანმანათლებლო პროგრამების, პროექტების და ტექნიკური დახმარების მექანიზმების შემუშავების, ორგანიზებისა და განხორციელების მიმართულებით. მათ შორის, ასევე, აღსანიშნავია პროფესიული განათლების მიმართულებით არსებული პოლიტიკა, რომელიც ხელს უწყობს ადამიანური რესურსების მდგრად გაუმჯობესებას, შეუსაბამობის შემცირებას ბაზრის მოთხოვნასა და მიწოდებას შორის, სამუშაო ძალის პოტენციალის განვითარებას, დასაქმების თუ თვითდასაქმების შესაძლებლობას, შემოსავლის მიღებას, თვითრეალიზებას და შედეგად, უმუშევრობის დონის შემცირებას.

მცირე და საშუალო მეწარმეობის უნარების განვითარების და სამეწარმეო კულტურის ამაღლების ხელშეწყობის მიზანია მცირე და საშუალო მეწარმეთა კონკურენტუნარიანობის ამაღლება სამეწარმეო უნარებისა და სამეწარმეო კულტურის განვითარების ხელშეწყობის გზით.

მეორე პრიორიტეტული მიმართულება „მცირე და საშუალო მეწარმეობის უნარების განვითარების და სამეწარმეო კულტურის ამაღლების ხელშეწყობა" - აერთიანებს 7 ამოცანას და 27 აქტივობას.

ამოცანა 2.1. შრომის ბაზრის სფეროში მტკიცებულებებზე დაფუძნებული გადაწყვეტილებების მიღების ხელშეწყობა

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.1.1: შრომის ბაზრის საჭიროებების შესახებ ჩატარებული კვლევების შედეგების პრეზენტაცია/განხილვის რაოდენობა.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ, შრომის ბაზრის სფეროში მტკიცებულებებზე დაფუძნებული გადაწყვეტილებების მიღების ხელშეწყობის მიზნით, ჩატარდა „უნარებზე საწარმოთა მოთხოვნის კვლევა“. კვლევის მიგნებების თაობაზე მომზადდა შესაბამისი პრეზენტაცია, რომელიც წარედგინა ფართო აუდიტორიას (13.03.2023 წ., სასტუმრო რუმსი).

- ✓ **აქტივობა 2.1.1: ეკონომიკის სექტორების სრულად მოცვით უნარებზე საწარმოთა მოთხოვნის კვლევის განხორციელება**

განხორციელდა უნარებზე საწარმოთა მოთხოვნის კვლევა და კვლევის შედეგების თაობაზე ფართო აუდიტორიისათვის მოეწყო კვლევის პრეზენტაცია. შეხვედრაზე მოწვეული იყვნენ სახელმწიფო უწყებების, ბიზნეს ასოციაციების, სამოქალაქო საზოგადოებისა, ასევე, საერთაშორისო საზოგადოების წარმომადგენლები. კვლევის მიზანს წარმოადგენს ადამიანისეული კაპიტალის უნარებზე დამსაქმებელთა მოთხოვნის გამოვლენა, რომლის გათვალისწინება შესაბამისი პოლიტიკის შემუშავების პროცესში ხელს შეუწყობს უნარებთან მიმართებით შრომის ბაზარზე არსებულ მოთხოვნა-მიწოდებას შორის არსებული დისბალანსის შემცირებას და უნარების მოხმარების ეკონომიკური ეფექტიანობის გაზრდას. 2023 წლის მე-2 კვარტალში მომზადდა კვლევის ანგარიში, რომელიც ითარგმნა ასევე ინგლისურ ენაზე. უნარებზე საწარმოთა მოთხოვნის კვლევის ანგარიში, როგორც ქართულ, ასევე, ინგლისურ ენებზე, განთავსებულია www.lmis.gov.ge-ზე.[18]

- ✓ **აქტივობა 2.1.2: უნარებზე საწარმოთა მოთხოვნის სექტორული კვლევის განხორციელება**

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრომ, საანგარიშო პერიოდში დაიწყო მუშაობა მრეწველობის სექტორში უნარებზე საწარმოთა მოთხოვნის კვლევაზე. მომზადდა კვლევის მეთოდოლოგია და ინსტრუმენტი, განხორციელდა საველე სამუშაოები, დამუშავდა კვლევის მონაცემთა ბაზები.

[18] https://www.lmis.gov.ge/Lmis/Lmis.Portal.Web/Pages/User/News.aspx?ID=f468b5d0-1a79-4e04-9c33-2482dc60186d

✓ აქტივობა 2.1.3: შრომის ბაზრის წლიური ანალიზის მომზადება

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ მომზადდა 2023 წლის „საქართველოს შრომის ბაზრის ანალიზი". ანგარიში აანალიზებს ქვეყანაში დასაქმებისა და უმუშევრობის მაჩვენებლებს, მათ შორის, სექტორულ, ასაკობრივ, გენდერულ და რეგიონულ ჭრილში, ასევე, კერძო სექტორის როლს დასაქმების მაჩვენებლებში.

ანგარიშში, ასევე, მოცემულია შრომის ბაზრის მოთხოვნის კომპონენტის ანალიზი სახელმწიფო და კერძო დასაქმების სააგენტოების მიერ გამოქვეყნებულ ვაკანსიებზე დაყრდნობით. კერძოდ, ანგარიშში წარმოდგენილია შრომის ბაზრის მართვის საინფორმაციო სისტემაში (worknet.gov.ge) რეგისტრირებული სამუშაოს მაძიებელთა და ვაკანსიების რაოდენობა, ასევე, დასაქმების კერძო სააგენტოს (hr.ge) მონაცემთა ანალიზი, სადაც ვაკანსიები დაჯგუფდა შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციის დასაქმების სტანდარტული კლასიფიკატორის (ISCO 2008) მიხედვით. ანგარიშში მიმოხილულია საქართველოს შრომის ბაზრის მიმართულებით არსებული კვლევები. ანგარიშის ბოლოს წარმოდგენილია დასკვნა და რეკომენდაციები, რომელშიც მოცემულია საქართველოს შრომის ბაზრის წინაშე მდგარი გამოწვევები და სამუშაო ძალაზე მოთხოვნის ხედვა.

მომზადებული დოკუმენტი საჯაროდ ხელმისაწვდომია და განთავსებულია შრომის ბაზრის საინფორმაციო სისტემის ვებ-გვერდზე[19].

✓ აქტივობა 2.1.4: უნარების პროგნოზირების მაკროეკონომიკური მოდელის შემუშავება

შემუშავდა უნარების პროგნოზირების მაკროეკონომიკური მოდელი, რომელიც მოიცავს ხუთი წლის პერიოდით სამუშაო ძალის მოთხოვნის, მიწოდებისა და ჩანაცვლების საჭიროებების შესწავლას. მოდელის საფუძველზე მომზადდა პროგნოზირების ანგარიში, რომელიც ხელმისაწვდომია შრომის ბაზრის საინფორმაციო სისტემის ვებ-გვერდზე. მომხმარებლების ცნობიერების გაზრდის მიზნით, მოეწყო პრეზენტაცია, სადაც წარმოდგენილი იყო პროგნოზირების მოდელის მიგნებები.

✓ აქტივობა 2.1.5: თანამშრომელთა გადამზადება უნარების პროგნოზირების მაკროეკონომიკურ მოდელთან მიმართებით

ევროკავშირის ტექნიკური დახმარების პროგრამისა და საერთაშორისო საკონსულტაციო კომპანიასთან „კემბრიჯ ეკონომეტრიქსი" თანამშრომლობით, მომზადდა უნარების პროგნოზირების მოდელი. მოდელის მომზადების პროცესი, ასევე, მოიცავდა თანამშრომლების გადამზადებას მოდელის ადმინისტრირების კუთხით. პროგრამის

[19] წყარო: შრომის ბაზრის საინფორმაციო სისტემა „შრომის ბაზრის ანალიზი 2023"; იხ. ბმული: https://www.lmis.gov.ge/Lmis/Lmis.Portal.Web/Handlers/GetFile.ashx?Type=UserReport&ID=d9fdc6bf-e949-43f0-b714-e7ac2aa91b16

ფარგლებში, პროგნოზირების მოდელის ადმინისტრირებაში გადამზადდა 5 თანამშრომელი.

ამოცანა 2.2. უსაფრთხო შრომითი გარემოს საჭიროების შესახებ ცნობიერების ამაღლება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.2.1: ჩატარებული ტრენინგების/შეხვედრების რაოდენობა წლიურად.

საანგარიშო პერიოდში, სსიპ „შრომის ინსპექციის სამსახურის“ მიერ შრომითი ნორმების შესახებ, მათ შორის, მიმდინარე საკანონმდებლო სიახლეების შესახებ, 35 საინფორმაციო შეხვედრა გაიმართა, რაც საბაზისო წელთან შედარებით, 40%-იან ზრდას შეადგენს (სამიზნე მაჩვენებელი - ზრდა 50%).

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.2.2: ტრენინგების/შეხვედრების მონაწილეთა %-ული წილი, რომელიც აცხადებს, რომ ტრენინგზე მიღებული უნარები მათ დაეხმარება გააუმჯობესონ შრომის უსაფრთხოების დაცვის სტანდარტი ან შრომის უსაფრთხოების რეგულაციებთან შესაბამისობის ხარისხი.

ტრენინგების/შეხვედრების მონაწილეთა უკუკავშირის საფუძველზე გამოვლინდა, რომ მონაწილეთა არანაკლებ 85%-ს ტრენინგზე/შეხვედრაზე მიღებული უნარები დაეხმარება გააუმჯობესონ შრომის უსაფრთხოების დაცვის სტანდარტი ან შრომის უსაფრთხოების რეგულაციებთან შესაბამისობის ხარისხი (სამიზნე მაჩვენებელი - 80%).

- ✓ **აქტივობა 2.2.1: „შრომის უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის შესაბამისად პირველადი და განმეორებითი ინსპექტირებების განხორციელება და შესაბამისი მითითებების გაცემა**

2023 წელს, „შრომის უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის შესაბამისად, შრომის უსაფრთხოების ნორმების აღსრულებაზე ზედამხედველობის ფარგლებში, 3,765 ინსპექტირება (პირველადი და შემდგომი, დარღვევების სრულ გამოსწორებამდე) განხორციელდა, რომლის ფარგლებში პირველადი ინსპექტირებების შედეგად, შემოწმდა 1,636 ობიექტი. განხორციელებული პირველადი და განმეორებითი ინსპექტირებების შედეგად, გაიცა 14,164 მითითება, რომლისთვისაც სამართალდამრღვევთა მიმართ ჯამში შედგა 2,511 ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი.

- ✓ **აქტივობა 2.2.2: უსაფრთხო შრომითი გარემოს შესახებ ტრენინგების/საინფორმაციო/სამუშაო შეხვედრების განხორციელება**

საანგარიშო პერიოდში, სსიპ „შრომის ინსპექციის სამსახურის" მიერ შრომითი ნორმების შესახებ, მათ შორის, მიმდინარე საკანონმდებლო სიახლეების შესახებ 1700 პირთან 35 საინფორმაციო შეხვედრა განხორციელდა.

- ✓ **აქტივობა 2.2.3: შრომის უსაფრთხოების ნორმების ეფექტურად აღსრულების მიზნით საინფორმაციო მასალების მომზადება**

სსიპ „შრომის ინსპექციის სამსახურის" მიერ, შრომის უსაფრთხოების ნორმების თაობაზე მომზადდა ჯამში 28 საინფორმაციო ბანერი, მათ შორის, 3 საინფორმაციო ბუკლეტი. ასევე, სამსახურმა, საზოგადოების ცნობიერების ამაღლების მიზნით, მოამზადა 19 ვიდეორგოლი, მათ შორის, აღსანიშნავია ინსპექტორის რჩევები, შრომის კანონმდებლობაში შესული ცვლილებები, რომელიც განთავსებულ იქნა სამსახურის სოციალურ ქსელებსა (Facebook, Youtube channel) და ოფიციალურ ვებ-გვერდზე (www.lio.moh.gov.ge). ასევე, სამსახურმა შრომით ნორმებთან დაკავშირებით თემატურად, ზოგად თუ სექტორულ დონეზე ჯამში შემუშავებული 55 სასწავლო/საინფორმაციო ვიდეორგოლი განათავსა შრომის ინსპექციის Youtube არხზე.

ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესების მიზნით, გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) ფარგლებში შემუშავებული კონცეფციის შესაბამისად, შეიქმნა შრომის ინსპექციის სამსახურის ოფიციალური ვებ-გვერდი (lio.moh.gov.ge). ასევე, უწყვეტ რეჟიმში ფუნქციონირებს სამსახურის ცხელი ხაზი (1575), რომელიც ყველა დაინტერესებულ პირს აწვდის ინფორმაციას შრომის ნორმებთან დაკავშირებულ საკითხებზე.

ამოცანა 2.3. სამეწარმეო უნარების გაძლიერება რეგულარული ტრენინგების გზით

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.3.1: დატრენინგებულ მეწარმეთა პროცენტული წილი, რომლებიც თვლიან, რომ ტრენინგის განმავლობაში მიღებული უნარები და ცოდნა გამოადგებათ საკუთარი ბიზნესის გაუმჯობესებაში.

სსიპ „საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს" მიერ STEAM მიმართულებით ჩატარდა ტრენინგები. აღნიშნული ტრენინგებით ხელი შეეწყო განათლების დონის ამაღლებას და მონაწილეებს შესაძლებლობა მიეცათ ტრენინგების დასრულების შემდეგომ დასაქმდნენ კონკრეტული მიმართულებით და შეასრულონ პროექტები. აღნიშნული ტრენინგების შედეგად, მეწარმეთა 80% თვლის, რომ ტრენინგის

განმავლობაში მიღებული უნარები და ცოდნა გამოადგებათ საკუთარი ბიზნესის წარმოებასა და გაუმჯობესებაში (სამიზნე მაჩვენებელი - 65%).

- ✓ **აქტივობა 2.3.1: მიკრო და მცირე მეწარმეობის ხელშეწყობის პროგრამის ფარგლებში, მიკრო და მცირე მეწარმეთა ტრენინგი ზოგადი მეწარმეობის საკითხებში და გარემოსდაცვით და სოციალურ საკითხებში.**

2023 წლის 3 აპრილს, გამოცხადდა მიკრო და მცირე მეწარმეობის ხელშეწყობის საგრანტო პროგრამა, რომლის ფარგლებშიც ბიზნეს იდეების ეტაპზე სულ შემოვიდა 13,239 განაცხადი. მათ შორის, შემდეგ ეტაპზე (ტრენინგები) გადავიდა 4,359 განმცხადებელი. 2023 წლის 19 მაისიდან 12 ივნისის ჩათვლით, ტრენინგების ეტაპზე გადასულ ბენეფიციარებთან ჩატარდა შემდეგი თემატიკის ტრენინგები: შესავალი მეწარმეობაში, ბიზნესის აგებულება, სამართლებრივი ფორმები, საგადასახადო სტატუსები, საგადასახადო შეღავათები, საგადასახადო დეკლარაციის შევსება, შესყიდვები, ბიზნესგეგმის კომპონენტები, გარემოს დაცვა და სკრინინგი, ბიზნესის გაციფრულება და გენდერული თანასწორობა ბიზნესში. ჯამში დატრენინგდა 4,290 განმცხადებელი.

- ✓ **აქტივობა 2.3.2: სსიპ „ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს“ რეგიონლურ ინოვაციურ ცენტრებში ტექნოლოგიურ უნარებთან მიმართებით ტრენინგების ჩატარება**

სსიპ „საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს“ მიერ, საანგარიშო პერიოდში, პრეაქსელერატორის პროგრამის ფარგლებში, საქართველოს 10 რეგიონში გადამზადდა 424 ადამიანი (მათ შორის, 227 ქალი). ამასთან, რეგიონულ ტექნოპარკებში, STEAM მიმართულებებით, საანგარიშო პერიოდში დატრენინგდა 1,126 ადამიანი (მათ შორის, 527 ქალი). ჯამურად, ტექნოლოგიურ უნარებთან მიმართებით, გადამზადებულია 1,550 ადამიანი.

- ✓ **აქტივობა 2.3.3: მცირე და საშუალო მეწარმეებისათვის ტრენინგების ჩატარება სამეწარმეო უნარებთან მიმართებით**

სავაჭრო-სამრეწველო პალატა ყოველწლიურად ახორციელებს სხვადასხვა მიმართულების ტრენინგებს მცირე და საშუალო მეწარმეებისთვის როგორც ფიზიკურ, ისე ონლაინ ფორმატში. საანგარიშო წელს აღნიშნულ ტრენინგებში მონაწილეობა ჯამში 500-ზე მეტმა დაინტერესებულმა მეწარმემ მიიღო. აღნიშნული ტრენინგების საშუალებით მეწარმეებმა მიიღეს ინფორმაცია სხვადასხვა საკითხზე, მათ შორის: ელექტრონული კომერცია, ბრენდინგი და ციფრული მარკეტინგი, შრომის კანონმდებლობის გამოწვევები და საჭიროებები, საგადასახადო სიახლეები, და სხვა.

ამოცანა 2.4. მეწარმეობაზე ორიენტირებული პროფესიული განათლების სისტემის განვითარება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.4.1: პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების (პსდ-ები) რაოდენობა, სადაც დანერგილია მეწარმეობრივი კულტურის კონცეფცია.

2023 წელს, „პროფესიული უნარების სააგენტოს“ მიერ 8 პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებაში განხორციელდა სამეწარმეო საქმიანობის მხარდაჭერა. აღნიშნული პროცესი მხარდაჭერილია შესაბამისი სფეროს ექსპერტების მიერ. შედეგად, უკვე შექმნილია პირველადი პროდუქტები, რომლებზეც გრძელდება მუშაობა მათი რეალიზაციისთვის მომზადების მიზნით (სამიზნე მაჩვენებელი - 5 პსდ).

გრძელდება მუშაობა სამეწარმეო კომპეტენციების განვითარების მიმართულებით, როგორც მასწავლებელთა დარგობრივ ქსელში, ასევე, ინსტიტუციურ დონეზე.

საანგარიშო წელს დამტკიცდა მეწარმეობის ახალი მოდული, რომელიც სრულ შესაბამისობაშია ევროპის სამეწარმეო კომპეტენციების ჩარჩოსთან. დაიწყო პროფესიული მასწავლებლების გადამზადება სამეწარმეო კომპეტენციების მიმართულებით (სხვადასხვა ტრენინგში მონაწილეობა მიიღო 30-მა მეწარმეობის მასწავლებელმა). პროფესიული უნარების სააგენტოს მიერ შემუშავდა ტრენინგ მოდული, რომლის საფუძველზეც სამეწარმეო კომპეტენციების მიმართულებით უზრუნველყოფილი იქნება ტრენინგების გაგრძელება შემდგომ წლებშიც.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.4.2: მოკლევადიანი პროფესიული მომზადება-გადამზადების პროგრამების კურსდამთავრებულთა რაოდენობა.

2023 წელს, პროფესიული მომზადება/გადამზადების პროგრამების კურსდამთავრებულთა რაოდენობამ 5,438 შეადგინა, რაც მნიშვნელოვნად აღემატება საბაზისო მაჩვენებელს.

ყოველწლიურად მზარდია პროფესიული მომზადება/გადამზადების პროგრამებით დაინტერესებულთა რაოდენობა. აღნიშნული პროგრამები ზრდასრული მოსახლეობისთვის მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლის შესაძლებლობას იძლევა და მჭიდროდ უკავშირდება არა მხოლოდ დასაქმების/სამეწარმეო საქმიანობის შესაძლებლობებს, არამედ, პიროვნული განვითარებისა და თვითრეალიზაციის ასპექტებს. პროფესიული მომზადება/გადამზადების განხორციელების შესაძლებლობა აქვს ნებისმიერ იურიდიულ პირს.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.4.3: დანერგილი დუალური მიდგომის პროფესიული პროგრამების რაოდენობა.

დუალური მიდგომით განხორციელებული პროგრამების რაოდენობის გაზრდისთვის, 2023 წელს, პროფესიული უნარების სააგენტომ GIZ-ის მხარდაჭერით, უზრუნველყო პარტნიორი ბიზნეს ორგანიზაციების მოძიება და პროგრამების საავტორიზაციოდ მომზადება. ასევე, არსებული პროგრამების განმახორციელებელი დაწესებულებებისა და კომპანიების შესაძლებლობების გაძლიერების მიზნით, ჩატარდა შეხვედრები სასწავლო საწარმოს სტატუსის მოპოვებისა და თანამშრომლობის ეფექტური მექანიზმების შესახებ. ამასთან, დუალური სწავლების შესახებ კერძო სექტორის ინფორმირების მიზნით, ჩატარდა შეხვედრები 500-ზე მეტ ორგანიზაციასთან.

GIZ-ის მხარდაჭერით დაიწყო 5 ახალი (4 უნიკალური დასახელების) დუალური პროგრამის დანერგვაზე მუშაობა. მათ შორის, 3 ახალი (2 უნიკალური დასახელების) პროგრამა მომზადდა ავტორიზაციის გასავლელად, ხოლო 2 პროგრამის დანერგვაზე მიმდინარეობს მოლაპარაკებები პოტენციურ პარტნიორ ორგანიზაციებთან (საბაზისო მაჩვენებელი - 35, სამიზნე - 45).

- ✓ **აქტივობა 2.4.1: დუალური მიდგომით პროფესული საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელება**

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ, GIZ-ის მხარდაჭერით, დაიწყო 5 ახალი (4 უნიკალური დასახელების) დუალური პროგრამის დანერგვაზე მუშაობა. მათ შორის, 3 ახალი (2 უნიკალური დასახელების) პროგრამა მომზადდა ავტორიზაციის გასავლელად, ხოლო 2 პროგრამის დანერგვაზე მიმდინარეობს მოლაპარაკებები პოტენციურ პარტნიორ ორგანიზაციებთან. პროგრამების ავტორიზაცია იგეგმება 2024 წელს.

- ✓ **აქტივობა 2.4.2: სახელმწიფოს ან მისი მონაწილეობით დაფუძნებული პროფესიული პროგრამების განმახორციელებელი საგანმანათლებლო დაწესებულებებისთვის კონსულტაციების გაწევა და ტრენინგების ჩატარება ეკონომიკური საქმიანობის განხორციელებასთან დაკავშირებით**

პროფესიული უნარების სააგენტოს მიერ, საანგარიშო პერიოდში, პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებებთან (პსდ), ეკონომიკური საქმიანობის განხორციელებასთან დაკავშირებით, ჩატარდა 33 სამუშაო/საკონსულტაციო შეხვედრა. შეხვედრების ფარგლებში, კონსულტაცია გაეწია 8 პსდ-ს სამეწარმეო საქმიანობის წარმოებას შესაბამისი პროდუქციის შექმნასთან დაკავშირებით.

✓ აქტივობა 2.4.3: პროფესიული განათლების მასწავლებლების გადამზადება სამეწარმეო კომპეტენციების მიმართულებით

მეწარმეობის პროფესიული განათლების მასწავლებლებისთვის შექმნილია მასწავლებელთა ქსელი, რომლის ფარგლებშიც მეწარმეობის მოდულის ყველა მასწავლებელს შესაძლებლობა აქვს რეგულარულად ჩაერთოს სხვადასხვა სახის სამუშაო შეხვედრასა და ტრენინგში. საანგარიშო წელს, მეწარმეობის მასწავლებლების დარგობრივ ქსელში დაინერგა რეგიონული კოორდინატორების შერჩევის პრაქტიკა. შერჩეულმა მასწავლებლებმა გადამზადება გაიარეს სააგენტოს მიერ ორგანიზებული ვორქშოფის ფარგლებში - ეფექტიანი სწავლების მიდგომებისა და მეთოდების, პრაქტიკული ინსტრუმენტების შესახებ. ამასთან, საანგარიშო პერიოდში დაიწყო მუშაობა პროფესიული განათლების მასწავლებლების ტრენინგზე, რომლის ფარგლებშიც ერთობლივად გადამზადდებიან მეწარმეობის და პროფესიული (დარგობრივი) მოდულების მასწავლებლები. ტრენინგი მიზნად ისახავს სამეწარმეო კომპეტენციების გაძლიერებას და პროფესიული განათლების მასწავლებლების თანამშრომლობის გაძლიერებას სამეწარმეო განათლების მიმართულებით.

მეწარმეობის მასწავლებლებმა მონაწილეობა მიიღეს ევროკავშირის პროექტის ფარგლებში ორგანიზებულ ტრენინგში სამეწარმეო სწავლების შესახებ. აღნიშნული ტრენინგების ფარგლებში გადამზადება გაიარა 20-ზე მეტმა მასწავლებელმა. ამასთან, სამეწარმეო სწავლებისა და სამეწარმეო სკოლის შესახებ გადამზადება გაიარა 9 კოლეჯის 20-მდე წარმომადგენელმა, მათ შორის, მენეჯმენტის, ადმინისტრაციისა წარმომადგენლებმა და მეწარმეობის მასწავლებლებმა.

საანგარიშო პერიოდში, მომზადდა ტრენინგ მოდული - შესავალი მეწარმეობის სწავლებაში, რომელიც გააერთიანებს მეწარმეობის ახალი მოდულით (ENTRECOMP-ზე დაფუძნებით) სწავლებასთან დაკავშირებულ ასპექტებს - სწავლების მიზნებს, მეთოდებს და რესურსებს.

✓ აქტივობა 2.4.4: პროფესიული მომზადება/გადამზადების პროგრამების განხორციელება

2022 წლიდან, ა(ა)იპ პროფესიული უნარების სააგენტო დაინტერესებულ ორგანიზაციებს (საგანმანათლებლო დაწესებულება, კერძო კომპანია, სატრენინგო ცენტრი, ასოციაცია და სხვა), რომელთაც აქვთ სურვილი გახდნენ მოკლევადიანი პროფესიული მომზადებისა და გადამზადების პროგრამის განმახორციელებლები, სთავაზობს საკონსულტაციო მხარდაჭერას. ასევე, სააგენტოს მანდატს წარმოადგენს უფლებამოპოვებული პროგრამების ფინანსური მხარდაჭერა. 2023 წელს, პროფესიული მომზადება/გადამზადების პროგრამების კურსდამთავრებულთა რაოდენობა შეადგენს 5438-ს, რომლებიც მიიღებენ სახელმწიფოს მიერ აღიარებულ სერტიფიკატს.

- ✓ **აქტივობა 2.4.5: შერჩეულ პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში მეწარმეობრივი კულტურის კონცეფციის დანერგვა**

დაწყებულია მუშაობა პსდ-ებში ეკონომიკური საქმიანობის მხარდაჭერის მიმართულებით. 8 პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულება იღებს რეგულარულ მხარდაჭერას სააგენტოს მხრიდან კონსულტაციების/სამუშაო შეხვედრების ფორმით.

პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებებისა და სააგენტოს მხრიდან ჩართული ექსპერტების თანამშრომლობის შედეგად, უკვე შეიქმნა პროდუქტების პირველადი ვერსიები. მიმდინარეობს შექმნილი პროდუქციის სრულყოფა და რეალიზაციისთვის მზადება.

- ✓ **აქტივობა 2.4.6: ევროპის სამეწარმეო კომპეტენციების (ENTRECOMP) ჩარჩოს დანერგვა პროფესიული სტუდენტების სამეწარმეო კომპეტენციების გაძლიერების მიზნით**

საანგარიშო პერიოდში დამტკიცდა მეწარმეობის ახალი მოდული, რომელიც სრულ შესაბამისობაშია ევროპის სამეწარმეო კომპეტენციების ჩარჩოსთან. მეწარმეობის პროფესიული განათლების მასწავლებლების დარგობრივი ქსელის ფარგლებში უწყვეტ რეჟიმში მიმდინარეობს სამუშაო შეხვედრები/ტრენინგები ევროპის სამეწარმეო კომპეტენციების ჩარჩოზე დაყრდნობით მეწარმეობის სწავლების მიმართულებით. სამუშაო პროცესში გამოყენებული საგანმანათლებლო რესურსები და თემატიკა სრულ შესაბამისობაშია ევროპის სამეწარმეო კომპეტენციების ჩარჩოსთან.

ამოცანა 2.5. შრომის ბაზრის საინფორმაციო სისტემის (LMIS), შრომის ბაზრის მართვის საინფორმაციო სისტემისა (WORKNET) და შესაბამისი სერვისების განვითარება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.5.1: სერვისების მიმღებთა რაოდენობა.

საანგარიშო პერიოდში, საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ, დასაქმების ხელშეწყობის მიმართულებით სერვისების მიმღებთა რაოდენობამ 23,864 შეადგინა, მათ შორის, 15 674 ქალია (საბაზისო მაჩვენებელი - 3,458).

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.5.2: სერვისების მიმღებთა რაოდენობა, რომელიც დასაქმდება.

საანგარიშო პერიოდში, საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ, დასაქმების ხელშეწყობის განხორციელებული აქტივობების შედეგად დასაქმებულია 4 775 სამუშაოს

მაძიებელი, მათ შორის 3 478 ქალი, საბაზისო წელთან მიმართებით ზრდამ 426% შეადგინა.

- ✓ **აქტივობა 2.5.1: „უნარებზე საწარმოთა მოთხოვნის კვლევის“ გაციფრულება**

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ, GIZ-თან თანამშრომლობით, მომზადდა „უნარებზე საწარმოთა მოთხოვნის კვლევის“ გაციფრულების ტექნიკური დავალების პროექტი.

- ✓ **აქტივობა 2.5.2: შრომის ბაზრის საინფორმაციო სისტემის ვებგვერდის (LMIS.GOV.GE) მომხმარებელზე ორიენტირებულობის გაზრდისა და გასავითარებლად, ახალი კონცეფციის შემუშავება**

შრომის ბაზრის საინფორმაციო სისტემის ვებგვერდის (lmis.gov.ge) მომხმარებელზე ორიენტირებულობის გაზრდის მიზნით შესაბამისი კონცეფციის შესამუშავებლად განხორციელდა წინამოსამზადებელი სამუშაოები.

- ✓ **აქტივობა 2.5.3: დასაქმების ხელშეწყობის მომსახურებათა განვითარების ქვეპროგრამის აქტივობები: შრომის ბაზარზე ინდივიდუალური და ჯგუფური კონსულტირების გაწევა; საშუამავლო მომსახურება; მოწყვლადი, დაბალკონკურენტუნარიანი ჯგუფების დასაქმების ხელშემწყობა (შრომის ანაზღაურების სუბსიდირება); დასაქმების ფორუმების მოწყობა; ვაკანსიების მონიტორინგი და თვისებრივი კვლევების განხორციელება მინიმუმ წელიწადში ერთხელ; სააგენტოს საქმიანობის შესახებ ცნობიერების ამაღლება; სოციალურ პარტნიორებთან მჭიდრო თანამშრომლობა.**

საანგარიშო პერიოდში შრომის ბაზრის მართვის საინფორმაციო სისტემაში www.worknet.gov.ge-ზე დარეგისტრირდა 17,339 სამუშაოს მაძიებელი (სულ სისტემაში დარეგისტრირებულია 419,523 სამუშაოს მაძიებლი). სერვის ცენტრში ინდივიდუალური კონსულტირება გაიარა 11,329 სამუშაოს მაძიებელმა, მათ შორის 7,625 ქალია. რაც შეეხება ჯგუფურ კონსულტირებას, სსიპ დასაქმების ხელშეწყობის სახელმწიფო სააგენტომ, პროექტის „მოწყვლადი დევნილი და ადგილობრივი მოსახლეობის ეკონომიკური და სოციალური ჩართულობის ხელშეწყობა სამხრეთ კავკასიაში (EPIC)“ - ფარგლებში განახორციელა „SHUTTLE - მეთოდოლოგიის“ პილოტირება ორ მუნიციპალიტეტში. კერძოდ, ჯგუფური კონსულტირება განხორციელდა ზუგდიდისა და რუსთავის მუნიციპალიტეტებში. მარტში, ზუგდიდის და რუსთავის მუნიციპალიტეტში, განხორციელდა პროგრამის დახურვის ღონისძიება. პროგრამის მონაწილე 40 პირიდან (ზუგდიდი 22, რუსთავი 18) 16 დასაქმდა, 8 თვითდასაქმებულია, 10 მონაწილემ დაიწყო სწავლა პროფესიულ სასწავლებელში, ხოლო ნაწილმა კი დატოვა პროექტი. დასაქმებულია 1422 სამუშაოს მაძიებელი, მათ შორის 1004 ქალი.

საშუამავლო მომსახურების ფარგლებში, დამსაქმებლების მიერ წარმოდგენილ 11,470 თავისუფალ სამუშაო ადგილზე საშუამავლო მომსახურების გაწევის (სამუშაოს მაძიებელთა შერჩევის) მიზნით, ვაკანსიების შესახებ ინფორმაცია მიეწოდა სისტემაში რეგისტრირებულ სამუშაოს მაძიებლებს. ვაკანსიების ფარგლებში შეირჩა და დამსაქმებლებთან გაიგზავნა 2,626 სამუშაოს მაძიებელი, მათ შორის 1,370 ქალი. საშუამავლო მომსახურების ფარგლებში, დამსაქმებელთან გაგზავნილი ბენეფიციარებიდან დასაქმებულია 749 სამუშაოს მაძიებელი, მათ შორის 411 ქალი.

მხარდაჭერითი დასაქმების კონსულტანტებმა 198 შშმ პირს გაუწიეს მხარდაჭერითი მომსახურება, მათ შორის - 78 ქალს. დაბალკონკურენტუნარიანი ჯგუფების დასაქმების ხელშეწყობის მიზნით, შშმ პირთათვის მოძიებული იქნა 120 ვაკანსია. 2023 წლის ბოლოსთვის, დასაქმებულია 33 შშმ პირი. სამუშაო ადგილების შრომის ანაზღაურების სუბსიდირების კომპონენტის ფარგლებში ჩაერთო 5 დამსაქმებელი და კომპონენტის ფარგლებში დასაქმებულია 14 შშმ პირი.

საანგარიშო პერიოდში ჩატარებულია სულ 9 დასაქმების ფორუმი, სადაც მონაწილეობა მიიღო 253 დამსაქმებელმა და 800-ზე მეტმა სამუშაოს მაძიებელმა. დასაქმებულია 70 სამუშაოს მაძიებელი, მათ შორის 35 ქალი.

- ✓ **აქტივობა 2.5.4: შრომის ბაზრის მართვის საინფორმაციო სისტემის (WORKNET) განვითარება/განახლება**

შრომის ბაზრის მართვის საინფორმაციო სისტემის განვითარებისა და დანერგვის მიზნით, საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროში შეიქმნა სამუშაო ჯგუფი, რომელშიც ჩართულნი არიან ევროკავშირის ტექნიკური დახმარების პროექტის „შრომის ბაზარზე მორგებული უნარების განვითარებისთვის“ და სამინისტროს სსიპ - ინფორმაციული ტექნოლოგიების სააგენტოს წარმომადგენლები. საანგარიშო პერიოდში ჩატარდა ეტაპობრივი განხილვები „შრომის ბაზრის მართვის საინფორმაციო სისტემის განვითარების სამოქმედო გეგმის“ შესაბამისად. შრომის ბაზრის მართვის საინფორმაციო სისტემის (WORKNET) განვითარება/განახლება დასრულდება 2024 წელს. საანგარიშო წლის ბოლოსთვის, შრომის ბაზრის მართვის საინფორმაციო სისტემის ტექნიკური დავალებით გათვალისწინებული აქტივობები 30%-ით არის შესრულებული.

- ✓ **აქტივობა 2.5.5: სამუშაოს მაძიებელთა პროფესიული კვალიფიკაციის ამაღლების ქვეპროგრამის სერვისები: პროფესიული კონსულტაციისა (პროფკონსულტაცია) და კარიერის დაგეგმვის მომსახურება; საკვანძო კომპეტენციების განვითარება; სამუშაოს მაძიებელთა პროფესიული მომზადება, პროფესიული გადამზადება და კვალიფიკაციის ამაღლება (სტაჟირება)**

საანგარიშო პერიოდში, სერვის ცენტრებში ინდივიდუალური კარიერის დაგეგმვა და პროფესიული კონსულტირება ჩაუტარდა 4,856 სამუშაოს მაძიებელს, მათ შორის, ქალი - 3,593.

სამუშაოს მაძიებელთა პროფესიული მომზადება/გადამზადების და კვალიფიკაციის ამაღლების კომპონენტის ფარგლებში, სასწავლო პროცესი დაიწყო 36 საგანმანათლებლო დაწესებულებაში. 97 მოთხოვნად პროფესიაზე ჩაერთო 3,911 მოსარგებლე, მათ შორის, ქალი - 3 008. სასწავლო პროცესი დაასრულა 2007 მოსარგებლემ. მათ შორის, ქალი - 1526. ასევე, აღსანიშნავია, რომ 2022 წლის ქვეპროგრამის ფარგლებში, 2023 წელს, პროფესიული მომზადება/გადამზადების და კვალიფიკაციის ამაღლების კომპონენტის ფარგლებში, კურსდამთავრებულთა რაოდენობამ შეადგინა 909 სამუშაოს მაძიებელი, მათ შორის, ქალი - 662. საანგარიშო პერიოდისთვის, სულ დასაქმებულია 2399 სამუშაოს მაძიებელი, მათ შორის 1930 ქალი.

სტაჟირების კომპონენტში ჩაერთო და ხელშეკრულება გაფორმდა 31 დამსაქმებელთან (თბილისი - 5, რეგიონები - 26). სტაჟირებაში ჩაერთო 144 სტაჟიორი (ქ. თბილისი - 17, აჭარა - 8, იმერეთი - 48, მცხეთა-მთიანეთი - 1, სამეგრელო-ზემო სვანეთი - 11, ქვემო-ქართლი - 19, კახეთი - 5, შიდა ქართლი - 27, სამცხე-ჯავახეთი - 8), მათ შორის, ქალი - 108. ქვეპროგრამაში ჩართულ დამსაქმებელ ორგანიზაციებს 37 პოზიციაზე წარმოდგენილი ჰქონდათ 94 ვაკანტური ადგილი. დასაქმებულია 88 სამუშაოს მაძიებელი, მათ შორის 75 ქალი.

ამოცანა 2.6 ბიზნესის პასუხისმგებლიანი ქცევის პოპულარიზაცია

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.6.1: დატრენინგებულ კომპანიათა რაოდენობა.

2023 წელს, ჩატარდა UN GCNG-ის (UN Global Compact Network Georgia - გაეროს გლობალური შეთანხმების საქართველოს ქსელი) მიერ ორგანიზებული ტრენინგ კურსები. კომპანიების წარმომადგენლები დატრენინგდნენ ბიზნესის მდგრადი განვითარების/ბიზნესის პასუხისმგებლიანი ქცევის საკითხებში. ტრენინგი მოიცავდა შემდეგ თემებს: შრომითი უფლებები; გარემოს დაცვა; ბიზნესი და ადამიანის უფლებები; კომუნიკაცია პროგრესის შესახებ (COP). ტრენინგის ფარგლებში გადამზადდა 266

კომპანიის წარმომადგენელი (სამიზნე მაჩვენებელი - არანაკლებ 150 დატრენინგებული კომპანია).

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.6.2: შემუშავებული ESG სახელმძღვანელო.

სააგენტომ „აწარმოე საქართველოში“, გაეროს გლობალური შეთანხმების საქართველოს ქსელთან და მსოფლიო ბანკთან თანამშრომლობით, შეიმუშავა გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის სისტემის სახელმძღვანელო „ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მართვის ჩარჩო“ (ESMS).

ამოცანის ინდიკატორი 2.6.3: დატრენინგებულ კომპანიათა რაოდენობა, რომელიც თვლის, რომ ტრენინგზე შეძენილი უნარები დაეხმარება RBC/ESG პრინციპების იმპლემენტაციაში.

სააგენტოს „აწარმოე საქართველოში“ მიერ, 2023 წელს, SDG Ambition-ის ფარგლებში მონაწილე კომპანიებს დაეგზავნათ კითხვარი, რომელთა შევსება იყო ნებაყოფლობითი. კითხვარი შეავსო 75-მა კომპანიამ და ყველა მათგანმა დააფიქსირა, რომ ტრენინგზე შეძენილი უნარები მათ დაეხმარება RBC/ESG პრინციპების იმპლემენტაციაში და ისინი ურჩევდნენ აქსელერაციის პროგრამას სხვა დაინტერესებულ პირებს (სამიზნე მაჩვენებელი - 70%).

- ✓ **აქტივობა 2.6.1: მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებისთვის სახელძღვანელოს შექმნა ESG (გარემოსდაცვის, სოციალური და მმართველობითი) მიმართულებით**

მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებისთვის ESG სახელძღვანელოს შექმნასთან დაკავშირებით მიმდინარეობს კომუნიკაცია და განხილვები გაეროს გლობალური შეთანხმების საქართველოს ქსელთან.

- ✓ **აქტივობა 2.6.2: პასუხისმგებლიანი ბიზნეს ქცევის მიმართულებით საუკეთესო მაგალითების ყოველწლიური პუბლიკაციის შექმნა**

საანგარიშო პერიოდში, გამოიცა კორპორაციული მდგრადობის ჟურნალის Sustainability Spotlight-ის მე-7 ნომერი, რომელიც ეხება მდგრადი განვითარების მიზნების მიღწევის პროგრესს საქართველოსა და მსოფლიოში. ჟურნალში გამოქვეყნდა 31 სტატია და ინტერვიუ, როგორც მთავრობის, კერძო სექტორის, ასევე, საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და დიპლომატიური კორპუსის წარმომადგენლებთან. ჟურნალში წარმოჩენილია პასუხისმგებლიანი ბიზნეს ქცევის საუკეთესო მაგალითები. დასაბეჭდად მზად არის ჟურნალის მე-8 ნომერი, რომელიც ეხება მდგრად დაფინანსებას. აღნიშნული

ნომერი მზადდება ინვესტორთა საბჭოსთან პარტნიორობით. აღნიშნული ნომრისთვის მომზადებულია 27 სტატია და ჩაწერილია 30-მდე ინტერვიუ.

გამოიცა კორპორაციული მდგრადობის ჯილდოს ყოველწლიური პუბლიკაცია, რომელშიც შევიდა კომპანიების მიერ განხორციელებული პროექტები კორპორაციული მდგრადობის მიმართულებით. პუბლიკაციაში განთავსდა 103 ქეისი.

- ✓ **აქტივობა 2.6.3: ESG სახელმძღვანელოს შესახებ ცნობიერების ამაღლება მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებთან საინფორმაციო სესიების საშუალებით**

სააგენტომ „აწარმოე საქართველოში“, გაეროს გლობალური შეთანხმების საქართველოს ქსელთან თანამშრომლობით, 2023 წელს, ჩაატარა SDG Ambition აქსელერატორის 7 სესია, რომელშიც მონაწილეობა 10-მა კომპანიამ მიიღო (პროგრამაზე დარეგისტრირებული იყო 10 კომპანია).

ჩატარდა გაეროს გლობალური შეთანხმების ანგარიშგების კომუნიკაცია პროგრესის შესახებ - საინფორმაციო სესიები, რომელიც ითვალისწინებს ESG საკითხებზე ცნობიერების ამაღლებას. საინფორმაციო სესიების მიზანი იყო კომპანიებისთვის გარემოსდაცვით, სოციალურ და მმართველობით საკითხებზე ანგარიშგების შესახებ როგორც შინაარსობრივი, ასევე ტექნიკური (ანგარიშგების მომზადების წესი) ინფორმაციის მიწოდება და გაცნობა. გაეროს გლობალური შეთანხმების ანგარიშგების კითხვარი შედგენილია გაეროს გლობალური შეთანხმების ათი პრინციპისა და მდგრადი განვითარების მიზნების მიხედვით. ჩატარდა 5 შეხვედრა (3 თებერვალი; 16 თებერვალი; 17 მარტი; 13 აპრილი; 27 აპრილი), რომლის ფარგლებშიც მონაწილეობა მიიღო 79-მა მონაწილემ.

16 ნოემბერს ჩატარდა ბიზნესისა და ადამიანის უფლებების აქსელარაციის პროგრამის საინფორმაციო შეხვედრა, რომელსაც ესწრებოდა 15 კომპანია. შეხვედრის მიზანი იყო ბიზნესისა და ადამიანის უფლებების აქსელერაციის გლობალური პროგრამის გაცნობა, პირველი ეტაპის შედეგების შესახებ ინფორმაციის მიწოდება და კერძო სექტორისთვის ადამიანის უფლებების კომპლექსურად შესწავლის პროცესის შესახებ ინფორმაციის მიწოდება.

- ✓ **აქტივობა 2.6.4: ექსპორტის მენეჯერთა კურსის მხარდაჭერა თანადაფინანსების გზით და მასში მდგრადი განვითარების მიზნებისა და ნარჩენების მართვის საკითხების ინტეგრირება**

გაეროს გლობალური შეთანხმების საქართველოს ქსელის დაფინანსებით, ექსპორტის მენეჯერთა ერთ კურსში ინტეგრირებული იყო კორპორატიული მდგრადობის და ცირკულარული ეკონომიკის საკითხები. აღნიშნული კურსი გაიარა 15-მა მსმენელმა.

ამოცანა 2.7. ფართოზოლოვანი ინტერნეტის საშუალებით ციფრული სერვისების გამოყენების ხელშეწყობა

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.7.1: ციფრული წიგნიერების (მათ შორის ციფრული უნარების) ხელშემწყობი პროგრამებით მოცული დასახლებების რაოდენობა.

საანგარიშო პერიოდისთვის, ციფრული წიგნიერების (მათ შორის ციფრული უნარების) ხელშემწყობი პროგრამებით მოცული დასახლებების რაოდენობა შეადგენს 135 პუნქტს (სამიზნე მაჩვენებელი - 500).

- ✓ **აქტივობა 2.7.1: LOG-IN GEORGIA პროექტის მეორე კომპონენტის „ციფრული მხარდაჭერის პროგრამის“ ფარგლებში, პროექტის სამიზნე დასახლებების მცირე და საშუალო მეწარმეებისთვის ციფრული სერვისების გამოყენების ხელშეწყობისა და მათ ციფრულ საჭიროებებზე მორგებული ტრენინგ პროგრამებისა და საინფრმაციო შეხვედრების უზრუნველყოფა**

კომუნიკაციების კომისიის მიერ, „ციფრული მხარდაჭერის პროგრამის“ ფარგლებში, ციფრული წიგნიერებისა და ინტერნეტის უსაფრთხო გამოყენების თემებზე სემინარები ჩაუტარდა Log-in Georgia პროექტის სამიზნე 7 მუნიციპალიტეტის (ქობულეთის, ხელვაჩაურის, ჩოხატარურის, სამტრედიის, ოზურგეთის, ამბროლაურისა და ონის) 135 დასახლებული პუნქტის/სოფლის მოსახლეობას. ციფრული მხარდაჭერის პროგრამაში, ჯამში, 50-ზე მეტმა მეწარმემ მიიღო მონაწილეობა.

„ციფრული მხარდაჭერის პროგრამის“ ფარგლებში ჩატარებული სასწავლო სემინარების გარდა, ქობულეთის, ხელვაჩაურის, ოზურგეთისა და ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტებში, ადგილობრივ მეწარმეებსა და ადმინისტრაციის წარმომადგენლებს, სემინარი ჩაუტარდათ სახელმწიფო ელექტრონული აუქციონის პორტალის (eAuction.ge) გამოყენების თემაზე.

პრიორიტეტი 3 : ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება

ბიზნესგარემოს გაუმჯობესება, ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის ზრდა, ფინანსური სექტორის გაძლიერება და შედეგად, ეკონომიკური ზრდის ხელშეწყობა ქვეყნის უმნიშვნელოვანესი პრიორიტეტია.

ფინანსური რესურსები და მათზე ხელმისაწვდომობა ნებისმიერი ბიზნესისთვის მიზნების მიღწევის პროცესში სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია. სწორედ ფინანსების ხელმისაწვდომობა და დაფინანსება თამაშობს ძირითად როლს მეწარმეობის განვითარებაში. ამ თვალსაზრისით, სახელმწიფო დაფინანსების პროგრამების და დაფინანსების ალტერნატიული მექანიზმების განვითარება, ფინანსური განათლების დონის ამაღლება ქვეყნისთვის მნიშვნელოვანი გამოწვევაა. ამ მიმართულებით, მთავარ გამოწვევებს შორისაა მცირე და საშუალო მეწარმეების მიერ ფინანსური ბაზრის ინსტრუმენტების გამოყენების ხელშეწყობა.

2022 წელს, ბიზნეს სექტორში ინვესტიციებმა ფიქსირებულ აქტივებში 5,849.5 მილიონი ლარი შეადგინა[20], მათ შორის, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების წილმა 48.3% შეადგინა. აღსანიშნავია, რომ 2017 წლიდან, მას შემდეგ რაც მოგების გადასახადის ე.წ. „ესტონური მოდელი" იქნა შემოღებული, რომელიც გაუნაწილებელი მოგების ნულოვან დაბეგვრას გულისხმობს, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების წილი ფიქსირებულ აქტივებში ინვესტიციების მთლიან მაჩვენებელში გაიზარდა, რომელიც 2017 წელს მხოლოდ 39.2%-ს შეადგენდა. ამდენად, აღნიშნულმა რეფორმამ მნიშვნელოვნად შეუწყო ხელი რეინვესტირებას ეკონომიკაში, რაც მცირე და საშუალო საწარმოებზე დადებითად აისახა.

მესამე პრიორიტეტული მიმართულება - ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება - აერთიანებს 6 ამოცანას და 29 აქტივობას.

ამოცანა 3.1. სახელმწიფო დაფინანსების პროგრამების განვითარება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.1.1: შექმნილი ახალი პროდუქტები ან განახლებული არსებული პროდუქტები.

სააგენტოების „აწარმოე საქართველოში", „საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს" და „სოფლის განვითარების სააგენტოს" მიერ, 2023 წელს

[20] წყარო: საქსტატი „ინვესტიციები ფიქსირებულ აქტივებში". 2023 წლის მაჩვენებელი გამოქვეყნდება 2024 წელს. იხ. ბმული: https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/326/sacarmota-statistikuri-gamokvleva

ჯამში შეიქმნა 7 ახალი პროგრამა და 25 პროგრამაში შევიდა ცვლილება, სამიზნე მაჩვენებელი წარმატებით შესრულდა.

სსიპ „აწარმოე საქართველოში“ - შეიქმნა 1 ახალი პროგრამა და ცვლილება შევიდა 3 პროგრამაში.

სსიპ „საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს“ მიერ 2023 წელს შეიქმნა 3 ახალი პროგრამა:

- „Do IT in Georgia”;
- საგრანტო პროგრამა - ინოვაციების გრანტები რეგიონებისთვის;
- Code IT პროგრამა.

ცვლილებები შევიდა 3 პროგრამაში:

- თანადაფინანსების საგრანტო პროგრამა;
- Hardware Startup Incubator;
- რეგიონილი პრეაქსელერატორის პროგრამა.

2023 წელს, ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტოს“ (RDA) მიერ ამოქმედდა 3 ახალი პროექტი/პროგრამა:

- „მაღალმთიან დასახლებებში სამეწარმეო საქმიანობის ხელშეწყობის პროგრამა“;
- „მრავალმხრივი საფრთხეების ადრეული გაფრთხილების სისტემის გაფართოება და კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამოყენება საქართველოში“;
- „პროფესიული განათლების სისტემის მოდერნიზება საქართველოს სოფლის მეურნეობაში“.

ცვლილებები შევიდა შემდეგ პროექტებში/პროგრამებში (სულ 19 ცვლილება):

- „შეღავათიანი აგროკრედიტის პროექტი“ - 5 ცვლილება;
- „პროგრამა დანერგე მომავალი“ – 1;
- „აგროდაზღვევის პროგრამა“ – 1;
- „თხილის წარმოების ხელშეწყობის პროგრამა“ – 5;
- „სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის თანადაფინანსების სახელმწიფო პროგრამა“ – 2;
- „სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივებისთვის სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის თანადაფინანსების სახელმწიფო პროგრამა“ – 1;
- „მაღალმთიან რეგიონებში სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სათიბ-საძოვრების რაციონალურად გამოყენების სახელმწიფო პროგრამა“ – 1;
- „მერძევეობის დარგის მოდერნიზაციისა და ბაზარზე წვდომის სახელმწიფო პროგრამა“ – 1;
- „სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივებისათვის კენკროვანი კულტურების შესანახი მაცივრების თანადაფინანსების სახელმწიფო პროგრამა“ – 1;

- „რძის მწარმოებელი სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების მხარდაჭერის სახელმწიფო პროგრამა“ – 1.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.1.2: სახელმწიფო დაფინანსების პროგრამებში მონაწილე კომპანიების % მაჩვენებელი, რომლებსაც აქვთ შესაძლებლობა მიიღონ დაფინანსება არასახელმწიფო წყაროებიდან სახელმწიფო დაფინანსების პროგრამაში მონაწილეობის შემდეგ.

სსიპ „საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს“ საგრანტო პროგრამებში დაფინანსებულ ყველა სტარტაპს აქვს შესაძლებლობა მოიზიდოს არასახელმწიფო წყაროებიდან დამატებითი დაფინანსება და ინვესტიცია. ამასთან, ყველა დაფინანსებული სტარტაპი წარმოადგენს 10%-ის ოდენობით სხვა წყაროებიდან მიღებულ ფულად რესურსს.

სააგენტომ ჩაატარა საგრანტო პროგრამებში მონაწილე კომპანიების გამოკითხვა. გამოკითხული 204 ბენეფიციარიდან 102-მა ბენეფიციარმა (50%) მოიზიდა დამატებითი გარე კაპიტალი (სამიზნე მაჩვენებელი - 40%).

- ✓ **აქტივობა 3.1.1: სსიპ-ის „აწარმოე საქართველოში“ არსებული პროგრამების განახლება**

2023 წელს, 1 ცვლილება შევიდა საკრედიტო-საგარანტიო მექანიზმში, 2 ცვლილება შევიდა უნივერსალურ ინდუსტრიულ ნაწილში.

- ✓ **აქტივობა 3.1.2: სესხის/ლიზინგის პროცენტის თანადაფინანსება სახელმწიფო პროგრამის „აწარმოე საქართველოში“ ფარგლებში**

2023 წელს, სესხის/ლიზინგის პროცენტის თანადაფინანსების პროგრამის ფარგლებში, სააგენტოს „აწარმოე საქართველოში“ მხრიდან დადასტურდა 655 პროექტი.

- ✓ **აქტივობა 3.1.3: საკრედიტო საგარანტიო სქემის ფარგლებში სესხების გარანტიის გაცემა**

2023 წელს, საკრედიტო საგარანტიო სქემის ფარგლებში, სააგენტომ „აწარმოე საქართველოში“ დაადასტურა სესხის გარანტიის გაცემა 337 პროექტზე.

- ✓ **აქტივობა 3.1.4: მიკრო და მცირე მეწარმეობის ხელშეწყობის პროგრამის ფარგლებში მიკრო გრანტების გაცემა**

2023 წელს, სახელმწიფო პროგრამის „აწარმოე საქართველოში“ მიკრო და მცირე მეწარმეობის ნაწილის ფარგლებში დაფინანსებულია 1140 ბენეფიციარი.

- ✓ **აქტივობა 3.1.5: აგროკრედიტების საპროცენტო განაკვეთის თანადაფინანსება**

„შეღავათიანი აგროკრედიტის პროექტის“ ფარგლებში საანგარიშო პერიოდში ბანკების მიერ 9,034 ბენეფიციარზე გაცემულია 1,031,194,901 ლარის 10,000 სესხი/ლიზინგი. სააგენტოს მიერ გაცემულმა თანადაფინანსებამ შეადგინა 209,468,368 ლარი. ჯამურად განხორციელდა 38,907 შეღავათიანი სასოფლო-სამეურნეო სესხის/ლიზინგის საპროცენტო განაკვეთის თანადაფინანსება.

- ✓ **აქტივობა 3.1.6: სადაზღვევო პრემიის სუბსიდირება**

„აგროდაზღვევის პროგრამის“ ფარგლებში, საანგარიშო პერიოდში, 7,709 უნიკალურ დამზღვევზე/ბენეფიციარზე სადაზღვევო კომპანიების მიერ გაცემულია 15,035 პოლისი. დაზღვეული იქნა 167,683,280 ლარის ღირებულების სხვადასხვა კულტურა. დაზღვეულია 16,641 ჰა მიწის ფართობი. ჯამურმა სადაზღვევო პრემიამ შეადგინა 16,479,999 ლარი, ხოლო ხელშეკრულებით განსაზღვრული სააგენტოს თანადაფინანსებაა (სააგენტოს პრემიის წილი) 11,499,259 ლარი.

- ✓ **აქტივობა 3.1.7: თანამედროვე ხეხილის ბაღების გაშენების ხელშეწყობა „დანერგე მომავალი“ პროგრამის ფარგლებში**

სახელმწიფო პროგრამის „დანერგე მომავალი“ ფარგლებში, საანგარიშო პერიოდში, 448 უნიკალურ ბენეფიციარს გაუფორმდა 532 ხელშეკრულება. დაკონტრაქტებული ფართობი შეადგენს 3272.16 ჰა-ს. ინვესტიციის ოდენობაა 71,473,944 ლარი, საიდანაც ხელშეკრულებით განსაზღვრულმა სააგენტოს თანადაფინანსებამ შეადგინა 31,191,092 ლარი. ბაღების კომპონენტში დაკონტრაქტებული ფართობი შეადგენს 2,610.32 ჰა-ს, ხოლო სანერგეების კომპონენტის ფარგლებში, 2023 წელს, ხელშეკრულება არ გაფორმებულა.

- ✓ **აქტივობა 3.1.8: ჩაის პლანტაციების რეაბილიტაცია**

ჩაის პლანტაციების რეაბილიტაციის სახელმწიფო პროგრამის „ქართული ჩაი“ ფარგლებში, საანგარიშო პერიოდში, ხელშეკრულება გაუფორმდა 4 ბენეფიციარს, სარეაბილიტაციო პლანტაციების ფართობი შეადგენს 120,97 ჰექტარს. რეაბილიტაციის ჯამური ღირებულება შეადგენს 438,137 ლარს, სადაც სააგენტოს თანადაფინანსება 305,136 ლარს შეადგენს.

- ✓ **აქტივობა 3.1.9: სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გადამამუშავებელი და შემნახველი საწარმოების თანადაფინანსების პროექტის განხორციელება**

„გადამამუშავებელი და შემნახველი საწარმოების თანადაფინანსების პროექტის“ ფარგლებში, საანგარიშო პერიოდში, გადამამუშავებელი საწარმოების კომპონენტში დამტკიცდა 16 პროექტი, ჯამური ღირებულებით 18,554,8550 ლარი, სადაც თანადაფინანსება შეადგენს 6,830,940 ლარს; 22 პროექტი - შემნახველი საწარმოების კომპონენტში, ჯამური ღირებულებით 32,440,868 ლარი, სადაც თანადაფინანსება

შეადგენს 7,668,675 ლარს; სრულად/ნაწილობრივ დაფინანსდა 59 საწარმოს შექმნა (15 გადამამუშავებელი საწარმო, 44 შემნახველი ინფრასტრუქტურა).

2023 წლისთვის, სააგენტოს მიერ სრულად/ნაწილობრივ დაფინანსდა 88 გადამამუშავებელი საწარმოს/შემნახველი ინფრასტრუქტურის შექმნა.

- ✓ **აქტივობა 3.1.10: სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების ინფრასტრუქტურის დაფინანსება**

„სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების ინფრასტრუქტურის დაფინანსების პროგრამის“ ფარგლებში, საანგარიშო პერიოდში, 11 კოოპერატივს დაუფინანსდა საწარმოს აღჭურვა გადამამუშავებელი დანადგარებით ან/და პროდუქციის შემნახველი/სასაწყობე ინფრასტრუქტურის მოწყობა.

- ✓ **აქტივობა 3.1.11: ფერმერებისთვის მოსავლის ამღები ტექნიკის შეძენის თანადაფინანსება მოსავლის ამღები ტექნიკის თანადაფინანსების პროექტის ფარგლებში**

„სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის თანადაფინანსების სახელმწიფო პროგრამის“ ფარგლებში, საანგარიშო პერიოდში, 62 ბენეფიციართან გაფორმდა 62 ხელშეკრულება, 93 ერთეული მოსავლის ამღები ტექნიკის შეძენაზე. პროექტების ჯამური ინვესტიცია შეადგენს 18,484,026 ლარს, საიდანაც სააგენტოს თანადაფინანსების მოცულობამ შეადგინა 6,307,042 ლარი. საანგარიშო პერიოდში სრულად/ნაწილობრივ დაფინანსდა 59 ბენეფიციარი.

- ✓ **აქტივობა 3.1.12: სოფლის განვითარების სააგენტოს ბენეფიციარებისა და სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივებისათვის ტექნიკური დახმარების გაწევა ბიზნესის განვითარებაში, პროექტების ტექნიკური მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში**

„პროექტების ტექნიკური მხარდაჭერის პროგრამის“ ფარგლებში, 2023 წელს, სურსათის პირველად წარმოებასთან/სურსათთან დაკავშირებული საერთაშორისო სტანდარტი დანერგილია 32 ბენეფიციარის მიერ; კომპანიის/პროდუქციის ბრენდირება განხორციელებულია 29 ბენეფიციარის მიერ; 7 სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივს დაუფინანსდა პროდუქციის საბოლოო სასაქონლო სახის მისაცემად საჭირო აღჭურვილობის შეძენა; 10-მა ბენეფიციარმა განახორციელა სასაქონლო ნიშნის რეგისტრაცია.

- ✓ **აქტივობა 3.1.13: ინოვაციების თანადაფინანსების გრანტების პროგრამის განხორციელება**

2023 წელს, განხორციელდა არსებული თანადაფინანსების გრანტების პროგრამის ანალიზი, რომლის საფუძველზეც დაიგეგმა ცვლილებების განხორციელება აღნიშნულ სქემაში და მისი საინვესტიციო საგრანტო პროგრამით ჩანაცვლება.

ამოცანა 3.2. დაფინანსების ალტერნატიული მექანიზმების განვითარება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.2.1: ლიზინგის პორტფელის მოცულობა.

ლიზინგი მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ადგილობრივი კაპიტალის ბაზრის განვითარებისა და დაფინანსების ალტერნატიული წყაროების გაჩენის თვალსაზრისით.

ლიზინგი მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნესების ძირითადი საშუალებების დასაფინანსებლად მნიშვნელოვანი ფინანსური ინსტრუმენტია. ბოლო წლების განმავლობაში, ლიზინგი ხდება მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის დაფინანსების ალტერნატიული გზა, ვინაიდან, უმეტეს შემთხვევაში, დამატებითი უზრუნველყოფის საგნის მოთხოვნა არ ხდება, რადგან თავად ლიზინგით გაცემული აქტივი ასრულებს გირაოს როლს.

2023 წლისთვის, ლიზინგის პორტფელის მოცულობამ 494 მლნ. ლარი შეადგინა, რაც საბაზისო მაჩვენებელს 5%-ით აღემატება (სამიზნე მაჩვენებელი - ზრდა 20%).

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.2.2: ფაქტორინგის სამართლებრივი და მარეგულირებელი ჩარჩო.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ შემუშავებულია „ფაქტორინგის შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტი, რომელიც გაზიარებული იქნა დაინტერესებულ მხარეებთან და მიღებული იქნა მოსაზრებები. კანონის პროექტის პარლამენტში წარდგენა იგეგმება 2024 წლის საგაზაფხულო სესიაზე.

- ✓ **აქტივობა 3.2.1: ფაქტორინგის შესახებ კანონის პროექტის შემუშავება**

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ შემუშავებულია „ფაქტორინგის შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტი, რომელიც საქართველოს მთავრობას წარედგინება 2024 წლის დასაწყისში.

- ✓ **აქტივობა 3.2.2: უზრუნველყოფილი ტრანზაქციების რეფორმის სამართლებრივი ჩარჩოს შემუშავება**

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ, უზრუნველყოფილი ტრანზაქციების რეფორმის ფარგლებში, შემუშავდა საკანონმდებლო ცვლილებების პირველადი ვერსია და დაიწყო განხილვები დაინტერესებულ მხარეებთან, მათ შორის, განხორციელდა საკანონმდებლო ცვლილებების პირველადი ვერსიის წარდგენა საფინანსო ინსტიტუტებთან.

- ✓ **აქტივობა 3.2.3: კერძო/ვენჩერული კაპიტალის ფონდების მასტიმულირებელი მექანიზმების დანერგვა და შემოყვანა**

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო მუშაობს კერძო/ვენჩერული კაპიტალის ფონდების მასტიმულირებელი მექანიზმების დანერგვის მიმართულებით. მსოფლიო ბანკისგან მიღებულია კერძო კაპიტალის ფონდების განვითარებისათვის დოკუმენტზე მიზანშეწონილობის ანალიზი. ასევე, 2023 წელს, შესაბამის თემაზე დონორთან ერთად ჩატარდა ორი თემატური მისია. ამჟამად, მიმდინარეობს აღნიშნული დოკუმენტის დეტალური დამუშავება, ინსტრუმენტის დიზაინის შემუშავებისათვის.

- ✓ **აქტივობა 3.2.4: SAFE ინსტრუმენტის დანერგვა (მომავალი წილის მარტივი შეთანხმება)**

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ მიმდინარეობს SAFE (მომავალი წილის მარტივი შეთანხმება) ინსტრუმენტის დიზაინზე მუშაობა.

- ✓ **აქტივობა 3.2.5: ლიზინგთან დაკავშირებით შესაბამისი სამართლებრივი ჩარჩოს გაუმჯობესების მიზნით ცვლილებების პროექტის შემუშავება**

საანგარიშო პერიოდში, ლიზინგთან დაკავშირებით შესაბამისი სამართლებრივი ჩარჩოს გაუმჯობესების მიზნით, ჩატარდა ცვლილებების პროექტის წინამოსამზადებელი სამუშაოები.

- ✓ **აქტივობა 3.2.6: სახალხო დაფინანსების სამართლებრივი ჩარჩოს შემუშავება**

სახალხო დაფინანსების სამართლებრივი ჩარჩოს შემუშავებასთან დაკავშირებით მიმდინარეობს მუშაობა დონორებთან.

- ✓ **აქტივობა 3.2.7: მოძრავი ქონების გირავნობის რეესტრის მოდერნიზება და შეტყობინებაზე დაფუძნებული რეესტრის სისტემის შექმნა**

სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მიერ, 2023 წლისთვის, მოძრავ ნივთებსა და არამატერიალურ ქონებრივ სიკეთეზე უფლებათა რეესტრს (გირავნობის/ლიზინგის უფლებათა რეესტრი) დაემატა შეტყობინებაზე დაფუძნებული იპოთეკური ობლიგაციების აქტივების რეგისტრაცია. ტრენინგები ჩაუტარდა ავტორიზებულ პირებს. დასრულდა საკონსულტაციო შეხვედრები საქართველოს ეროვნულ ბანკთან ფინანსური გირაოს (სასესხო აქტივები) რეგისტრაციებთან დაკავშირებით. შეთანხმების ეტაპზეა საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ ფინანსური გირაოს იმ ფორმატით რეგისტრაცია, როგორც რეგისტრირდება იპოთეკური ობლიგაციების აქტივები სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოში.

ამოცანა 3.3. ფინანსური განათლების შემდგომი გაუმჯობესება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.3.1: ტრენინგის მონაწილეთა %-ული წილი, რომელიც თვლის, რომ ტრენინგზე მიღებული უნარები და ცოდნა დაეხმარება მათ უკეთესად წარმართონ თავიანთი კომპანიის ფინანსები

ეროვნული ბანკის მიერ მომზადდა ტრენინგ-მოდული და ჩატარდა ვებინარი მეწარმეებისთვის თემაზე „როგორ შევაფასოთ ჩვენი ბიზნესის საკრედიტო პოტენციალი“. ვებინარის დასრულების შემდგომ, მონაწილეებმა შეავსეს კითხვარი, რომლის მიხედვით 100%-მა ჩათვალა, რომ ვებინარზე მიღებული უნარები და ცოდნა დაეხმარება მათ უკეთესად წარმართონ თავიანთი კომპანიის ფინანსები (სამიზნე მაჩვენებელი - 80%).

შემდგომ პერიოდში, ტრენინგების ნაცვლად, ფინანსური განათლების პორტალის (ფინედუს) ფეისბუქგვერდზე, დაიწყო პირდაპირი (Live) ჩართვების სერია - „საუბრები ბიზნესზე“. ამ ფორმატით მნიშვნელოვნად მეტი ადამიანისთვის არის შესაძლებელი ინფორმაციის მიწოდება, ვიდრე ამის საშუალებას ტრენინგები და ვებინარები იძლევა. გარდა ამისა, ქ. ზუგდიდში ჩატარდა ტრენინგი მიკრო და მცირე მეწარმეების ფინანსური განათლების საკითხებთან დაკავშირებით.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.3.2: საგანმანათლებლო პოსტები ფინანსური განათლების პორტალის სოციალური ქსელით

2023 წელს, მეწარმეებისთვის აქტუალურ თემებზე განთავსებულ საგანმანათლებლო ფეისბუქ პოსტებზე (არ შედის „საუბრები ბიზნესზე“) წვდომა ჰქონდა 96 000-მდე პირს, სადაც 16 100-მდე პირის ჩართულობა დაფიქსირდა (სამიზნე მაჩვენებელი - წვდომა – 30,000 პირი, ჩართულობა – 3,000 პირი წლიურად).

ეროვნული ბანკის მიერ, საანგარიშო პერიოდში განხორციელდა შემდეგი ღონისძიებები:

- მომზადდა საგანმანათლებლო პოსტები მეწარმეებისთვის;
- პოსტები გაზიარდა ეროვნული ბანკის საგანმანათლებლო პორტალზე;
- მიღწეულ იქნა აუდიტორიის წვდომა და ჩართულობა პოსტებზე;
- ფეისბუქ გვერდსა და სხვა სოციალურ ქსელებში შეიქმნა ღონისძიებები (Facebook Event) პირდაპირი ჩართვებისთვის აუდიტორიის მოსაზიდად;
- ვიდეო ჩანაწერები განთავსდა ფინანსური განათლების პორტალის (ფინედუს) ფეისბუქ და იუთუბ არხებზე.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.3.3: მეწარმეთა ფინანსური განათლების არსებული ქულა

მეწარმეების ფინანსური განათლების ქულა 17 ქულიანი შკალიდან 10.3 ქულას შეადგენს (60%).

2021 წელს ჩატარდა მიკრო, მცირე და საშუალო მეწარმეების ფინანსური განათლების დონის პირველი კვლევა საქართველოში, რომელიც დაფუძნებული იყო OECD/INFE მეთოდოლოგიაზე. საქართველოს მონაცემები ასახულია OECD/INFE-ს საერთაშორისო რეპორტში, მსოფლიოს 14 ქვეყანას შორის. კვლევის შედეგების მიხედვით, საქართველოს ფინანსური განათლების ქულამ 17 ქულიანი შკალით 10.3 ქულა (60%) შეადგინა, რაც გამოკითხვაში მონაწილე ქვეყნების საშუალო მაჩვენებელზე დაბალია.[21]

აღნიშნული კვლევა გლობალურია და მისი განხორციელების პერიოდულობა დამოკიდებულია ინიციატორ მხარეზე, OECD-ზე.

- ✓ **აქტივობა 3.3.1: საინფორმაციო ვიდეო შეხვედრების ჩატარება, ფინანსური განათლების პორტალის (ფინედუს) ფეისბუქის პირდაპირი (LIVE) ჩართვების სერია - „საუბრები ბიზნესზე“**

2023 წელს რუბრიკაში „საუბრები ბიზნესზე“ ჩატარდა 20 ფეისბუქ პირდაპირი (LIVE) ჩართვა, რომელიც მეწარმეებისთვის საინტერესო თემებს შეეხებოდა.

რუბრიკის მიზანია, დამწყებ და მოქმედ მეწარმეებს დაანახოს, რომ:

- ნებისმიერ ბიზნესაქტივობასა და გადაწყვეტილებას თან ახლავს ფინანსური შედეგი, ნებისმიერმა აქტივობამ შეიძლება მოიტანოს სარგებელი ან ზარალი;
- მეწარმისათვის, სხვა მნიშვნელოვან საკითხებთან ერთად, საჭიროა, ასევე, საბაზისო ფინანსური ცოდნა;
- ფინანსური საკითხები ცხოვრებისა და ბიზნესის განუყოფელი ნაწილია და მისი განხილვა საინტერესო და საჭიროა.

20 ჩართვიდან 3 ეხებოდა თემას - ქალი და ბიზნესი, სადაც მოწვეული იყვნენ პრაქტიკოსი ქალი მეწარმეები. 2 ჩართვა შეეხებოდა მდგრადი განვითარების და სოციალური პასუხისმგებლობის საკითხებს, 9 თემა კი ფარავდა ისეთ აქტუალურ თემას, როგორიცაა ფინანსების ხელმისაწვდომობა ბიზნესისთვის. წლის მანძილზე ასევე, დაიფარა ისეთი თემები, როგორიცაა კიბერუსაფრთხოება, საგადასახადო საკითხები, მენეჯმენტისა და მომსახურების, საგარეო ვაჭრობის, კერძოდ, ექსპორტის თემები.

[21] https://finedu.gov.ge/ge/siakhleebi-1/mikro-mtsire-da-sashualo-metsarmeebis-finansuri-ganatlebis-kvlevis-shedegebi-tsnobilia-1

2023 წლის LIVE ჩართვებსა და შესაბამის ვიდეო ჩანაწერებს ჰქონდათ 220,000-მდე წვდომა და 105,000-მდე ჩართულობა.

- ✓ **აქტივობა 3.3.2: საგანმანათლებლო პოსტები ფინანსური განათლების პორტალის (ფინედუს) სოციალური ქსელით**

2023 წლიდან, ეროვნული ბანკის მიერ, ფინანსური განათლების საკითხებს დაემატა ფინანსური გადაწყვეტილების მიღებისას გარემოსდაცვითი და სოციალური ეფექტის გათვალისწინებასთან დაკავშირებული კომპეტენციებიც. 2023 წელს, ფინედუზე რამდენიმე პოსტი და აქტივობა მიეძღვნა მდგრადი განვითარების, კლიმატის ცვლილებების, მდგრადი ენერგიის თემებს. ასევე, კიბერუსაფრთხოების, მომხმარებელთა უფლებების და ფინანსური განათლების სხვა საკითხებს.

რუბრიკის „საუბრები ბიზნესის“ გარდა, სხვა მეწარმეებისთვის საინტერესო თემებს, 2023 წელს, მიეძღვნა 20 პოსტი. მათზე წვდომა იყო 96 000-მდე, ხოლო ჩართულობა - 16 100-მდე.

ამოცანა 3.4. გირავნობის საგნის გაფართოება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.4.1: რეგისტრირებული მიწების ფართობი.

სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მიერ დაწყებულია მიწის სისტემური რეგისტრაციის რეფორმა, რომლის ფარგლებშიც სააგენტო საქართველოს ყველა მუნიციპალიტეტში (გარდა ოკუპირებული ტერიტორიებისა და თვითმმართველი ქალაქებისა) სისტემური წესით ეტაპობრივად ზომავს და არეგისტრირებს კერძო, სახელმწიფო ან მუნიციპალურ საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთებს. ამასთან, 2023 წლის პირველ ოქტომბერს სისტემური რეგისტრაცია დაიწყო ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობის მიერ განსაზღვრულ გეოგრაფიულ არეალებში (წყნეთი, წავკისი, ტაბახმელა, შინდისი, კვესეთი, კოჯორი, კიკეთი-საღორისი, ბეთანია, ახალდაბა, დიღომი, დიდგორი, ძველი ვეძისი).

მიწის სისტემური რეგისტრაციის ფარგლებში დაგეგმილი ყველა სამუშაო (საკადასტრო აგეგმვითი/აზომვითი სამუშაოები, უფლების დამდგენი დოკუმენტაციის მოძიება, საკუთრების უფლების აღიარება, იდენტურობის დადგენა, რეგისტრირებული მონაცემების გასწორება, საკუთრების უფლების რეგისტრაცია და სხვა) სრულდება სააგენტოს მიერ.

მიწის რეგისტრაციის პროექტის ფარგლებში, 2023 წლის ბოლოსთვის, სისტემური წესით სულ რეგისტრირებულია 2.8 მილიონი ჰა ფართობის მიწის ნაკვეთი, რაც სამიზნე მაჩვენებლის 87%-ს შეადგენს.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.4.2 სესხები უძრავი ქონების უზრუნველყოფით.

2023 წელს, უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხების მოცულობამ, 34,1 მილიარდი ლარი შეადგინა (ზრდა საბაზისო წელთან - 78.5%). უძრავი ქონების ბაზრის მიმართულებით არსებული რეფორმები ხელს უწყობს უზრუნველყოფაში მისაღები ქონების ბაზის გაზრდას, რაც თავის მხრივ, ზრდის დაფინანსებაზე ხელმისაწვდომობას, მათ შორის, SME მსესხებლებისთვის (სამიზნე მაჩვენებელი - 28,7 მილიარდი ლარი).

- ✓ **აქტივობა 3.4.1: საინფორმაციო კამპანიის განხორციელება მიწის რეგისტრაციის რეფორმის ფარგლებში დადგენილ შეღავათებსა და მიწის სისტემური რეგისტრაციის თაობაზე**

მიწის სისტემური რეგისტრაციის რეფორმის საინფორმაციო კამპანიის ფარგლებში, 2023 წლისთვის სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მიერ, დაგეგმილი საქმიანობები შესრულდა სრულად:

1. სამიზნე აუდიტორიასთან გაიგზავნა 1,000,000-ზე მეტი ხმოვანი შეტყობინება კონკრეტულ მუნიციპალიტეტში აზომვითი სამუშაოების დაწყების თაობაზე;

2. საქართველოს ყველა რეგიონში გავრცელდა ორ გვერდიანი ჩანართი გაზეთში „კვირის პალიტრა“ (10,000 ტირაჟით). ინფორმაცია გამოქვეყნდა გაზეთის „კვირის პალიტრა“ ოფიციალურ ვებ-გვერდსა და სოციალურ ქსელში (Facebook);

3. მიწის სისტემური რეგისტრაციის შესახებ მომზადებული 30 წამიანი საინფორმაციო - სარეკლამო ვიდეორგოლი გაეშვა სს „საქართველოს რკინიგზის“ მატარებლების მონიტორებზე, 1 თვის განმავლობაში, ყოველდღიურად. მატარებლის სავარძლის საზურგეებში განთავსდა საინფორმაციო ბროშურები და ტრიპლეტები (25,000 ცალი);

4. ქალთა საკუთრების უფლების დაცვისა და ამ მიმართულებით, გენდერული თანასწორობის ხელშეწყობის მიზნით, ქალთა საერთაშორისო დღესთან დაკავშირებით, მიწის სისტემურ რეგისტრაციაში ჩართული ქალებისთვის წამახალისებელი ღონისძიება გაიმართა. ღონისძიების ფარგლებში, საინფორმაციო ბუკლეტების სახით, წარმოდგენილი იყო ქვეყნის მასშტაბით მიწის სისტემური რეგისტრაციის მიმდინარეობის შუალედური ანგარიში;

5. მიწის სისტემური რეგისტრაციის რეფორმის ცნობადობის ამაღლების მიზნით, სააგენტოს სოციალურ ქსელებში განსათავსებლად მიმდინარეობდა ვიდეორგოლების დამზადება (კომბინირებული: გრაფიკული და გადასაღები ვიდეო რგოლი). ვიდეორგოლი მოქალაქე - მიწის სისტემური რეგისტრაციის რეფორმით მომსახურების მიმღები მოქალაქის უკუკავშირის შესახებ. ასევე, სააგენტოს რესურსით დამზადდა 60-მდე ვიდეორგოლი მუნიციპალიტეტში აზომვითი სამუშაოების დასრულების შესახებ;

6. მიწის სისტემური რეგისტრაციის პოპულარიზაციისა და საზოგადოებაში ცნობიერების ამაღლების მიზნით, დამზადდა საინფორმაციო ბროშურა/ტრიპლეტი ქართულ, აზერბაიჯანულ და სომხურ ენებზე (150,000 ცალი);

7. მიწის სისტემური რეგისტრაციის რეფორმის ფარგლებში დასაქმებული 700-მდე ამგეგმავისთვის, სხვადასხვა საინფორმაციო კამპანიის განსახორციელებლად და ღონისძიებებისთვის, დამზადდა ბრენდირებული ნივთები;

8. მომზადდა და გავრცელდა 40 საიმიჯო ვიდეო რგოლი საქართველოს მასშტაბით, მიწის სისტემური რეგისტრაციის რეფორმაში ჩართული სხვადასხვა რეგიონული ოფისის თანამშრომლების შესახებ;

9. გაიმართა 40-მდე სატელევიზიო და რადიო ეთერი, როგორც ცენტრალური, ასევე, რეგიონული ტელევიზიებით სააგენტოს წარმომადგენლების მონაწილეობით;

10. ქვეყნის 59 მუნიციპალიტეტში, სააგენტომ გამართა საინფორმაციო შეხვედრები მუნიციპალიტეტების წარმომადგენლებთან და სამიზნე აუდიტორიასთან.

- ✓ **აქტივობა 3.4.2: მიწის სისტემური რეგისტრაციის ფარგლებში აგეგმილი/აზომილ მიწებზე უფლების რეგისტრაციის განხორციელება**

საქართველოს მთავრობის 2022-2024 წლების პროგრამით განსაზღვრულია, რომ სისტემური წესით დარეგისტრირდება 1.2 მილიონი ჰა მიწა და მთელი ქვეყნის მასშტაბით შეიქმნება სრულყოფილი საკადასტრო მონაცემები.

საქართველოს იუსტიციის მინისტრის 2021 წლის 31 დეკემბრის N798 ბრძანებით, განისაზღვრა სისტემური რეგისტრაციის გეოგრაფიული არეალები (59 მუნიციპალიტეტი), სადაც სისტემური რეგისტრაცია უნდა დასრულდეს 2025 წლის 1 იანვრამდე. პროექტი ხორციელდება სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მიერ პროაქტიულად და სისტემურად მოპოვებული სარეგისტრაციო დოკუმენტაციისა და მის მიერვე პროაქტიულად და სისტემურად შედგენილი მიწის ნაკვეთების საკადასტრო აგეგმვითი/აზომვითი ნახაზების საფუძველზე. უფლების რეგისტრაციასთან დაკავშირებულ ყველა პროცედურას (დაინტერესებული პირის იდენტიფიცირებას, უფლების დამდგენი დოკუმენტების მოძიებას, მიწის ნაკვეთის საკადასტრო აზომვა-აგეგმვას და რეგისტრაციას), „მიწის ნაკვეთებზე უფლებათა სისტემური და სპორადული რეგისტრაციის წესისა და საკადასტრო მონაცემების სრულყოფის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული რეგულაციების შესაბამისად, ასრულებს სააგენტო.

2023 წლისათვის დაგეგმილი სამუშაოები შესრულებულია, კერძოდ:

o მიწის სისტემური რეგისტრაციის ფარგლებში, რეგისტრაციის პროცესი დასრულებულია აბაშის, კასპის, სამტრედიის, ლაგოდეხის, სენაკის, ხაშურის, ხობის,

მესტიის, ხულოსა და ამბროლაურის მუნიციპალიტეტებში. შედეგად, რეგისტრირებულია 535,851 მიწის ნაკვეთი, ჯამური ფართობით 215,934 ჰა.

o საველე-საკადასტრო აზომვითი/აგეგმვითი სამუშაოები დასრულებულია ხულოს, სამტრედიის, აბაშის, მესტიის, სენაკის, ხობის, ლაგოდეხის, საგარეჯოს, კასპის, ხაშურის, ამბროლაურის, თიანეთის, დუშეთის, ბაღდათის, ლენტეხისა და ჩხოროწყუს მუნიციპალიტეტებში. შედეგად, აზომილია 463,565 მიწის ნაკვეთი, ჯამური ფართობით 132,487 ჰა.

ამოცანა 3.5. მცირე და საშუალო საწარმოთა ფინანსური ინფორმაციის გამჭვირვალობისა და ხარისხის ზრდა

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.5.1. ანგარიშგების წარდგენის მაჩვენებელი.

ანგარიშგების წარდგენის პროცენტული მაჩვენებელი - სდპ[22], I, II, III კატეგორიის საწარმოთა მხრიდან შეადგენს 90%-ს, ხოლო მეოთხე კატეგორიის საწარმოთა მხრიდან - 66%-ს (სამიზნე მაჩვენებელი - 95%).

2023 წელს დაფიქსირდა ანგარიშგების წარდგენის მაღალი მაჩვენებელი, რის შედეგადაც გასაჯაროვდა 74 000-მდე საწარმოს ანგარიშგება. კანონისა და წესის მოთხოვნებთან შეუსაბამობის მოტივით დახარვეზდა 1000-მდე საწარმოს ანგარიშგება რისკზე დაფუძნებული მიდგომის საფუძველზე შემოწმების შედეგად.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.5.2 ტრენინგების და გადამზადებული პირების რაოდენობა.

2023 წლის განმავლობაში ჩატარდა 4 ტრენინგი და გადამზადდა 80-მდე პირი.

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგების და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურმა, მსოფლიო ბანკისა და ევროკავშირის მხარდაჭერით, გამართა ტრენინგები. პროექტი მცირე და საშუალო ბიზნესის სეგმენტში მომუშავე ბუღალტრების, ფინანსისტების კვალიფიკაციის ამაღლებას ემსახურება. საერთო ჯამში, 2023 წლისთვის, აღნიშნული აქტივობის ფარგლებში, სულ ჩატარებულია 61 ტრენინგი და გადამზადებულია 1,356 პირი (სამიზნე მაჩვენებელი - ჯამში, 50 ტრენინგი და 1500-მდე გადამზადებული პირი).

[22] შენიშვნა: სდპ - საზოგადოებრივი დაინტერესების პირი.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.5.3 გადამზადებული ბუღალტერების %-ული წილი, რომელთა მიერ წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება არის გაუმჯობესებული ხარისხის.

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგების და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურში, 2023 წელს, გადამზადებული ბუღალტრების 85%-მა წარადგინა გაუმჯობესებული ხარისხის ფინანსური ანგარიშგება (სამიზნე მაჩვენებელი - 80%).

- ✓ **აქტივობა 3.5.1: ანგარიშგების წარდგენის მაჩვენებლის გაუმჯობესების მიზნით, საწარმოთათვის ანგარიშგების წარდგენის პროცესთან, მათ შორის ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტების შესახებ ცნობადობის ამაღლების აქტივობების ჩატარება**

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგების და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურმა, 2023 წლის განმავლობაში, ორგანიზება გაუწია სხვადასხვა ღონისძიებას და მონაწილეობა მიიღო ფინანსურ ბიზნეს ფორუმებსა და კონფერენციებზე ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან დაკავშირებით ცნობიერების ამაღლების მიმართულებით:

• სამსახურის წარმომადგენლებმა ბუღალტერთა კლუბი-ფორუმის მიერ ორგანიზებულ საინფორმაციო სახის შეხვედრაში მიიღეს მონაწილეობა. შეხვედრის მთავარი მიზანი იყო აუდიტორიის ინფორმირება შემდეგ საკითხებზე: რა ინფორმაციის წარდგენა ევალებათ საწარმოებს, ხშირად დაშვებული შეცდომები და სხვა.

• საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს აკადემიის ორგანიზებით, კონფერენცია გაიმართა, თემაზე: „გზა ხარისხიანი ფინანსური ანგარიშგებისკენ“. კონფერენციაში სამსახურის წარმომადგენლებმაც მიიღეს მონაწილეობა და პრეზენტაცია გამართეს გასული წლების განმავლობაში წარდგენილ ფინანსურ ანგარიშგებებში გამოვლენილ ხარვეზებთან დაკავშირებით.

• ფინანსური სექტორისა და ბიზნესის წარმომადგენლების მონაწილეობით გაიმართა „ფინანსური ბიზნეს ფორუმი 2023“, რომლის ფარგლებშიც სამსახურის წარმომადგენლებმა ისეთ საკითხებზე მიაწოდეს ინფორმაცია დამსწრეებს, როგორიცაა ანგარიშგების წარდგენის პროცესი, წარდგენის პროცესში ხშირად დაშვებული შეცდომები, პროფესიული მომსახურების გამწევი ბუღალტრებისა და საბუღალტრო ფირმების გამოწვევები ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების მიმართულებით და მათი რეესტრები.

• სამსახურმა, პროფესიული მომსახურების გამწევ ბუღალტრებთან და საბუღალტრო ფირმებთან საინფორმაციო სახის ორი დისტანციური შეხვედრა გამართა საბუღალტრო ფირმების სახელმწიფო რეესტრების ელექტრონული ფორმით

წარმოების წესების თაობაზე. შეხვედრებს ჯამში 300-მდე დაინტერესებული პირი დაესწრო.

• სამსახურმა საქართველოს 6 ქალაქში რვა ღონისძიება გამართა თემაზე „ანგარიშგების წარდგენის პროცესი და ბუღალტრების/საბუღალტრო ფირმების რეესტრებში რეგისტრაცია“. ღონისძიებაზე სამსახურის წარმომადგენლებმა ანგარიშგების წარდგენის პროცესზე, ხშირად დაშვებულ შეცდომებსა და ბუღალტრების/საბუღალტრო ფირმების რეესტრებში რეგისტრაციაზე ისაუბრეს.

• სამსახური რეგიონის უმსხვილეს ბიზნეს ფორუმში „Uniting Business Europe“-ში ჩაერთო. ფორუმმა ერთ სივრცეში გააერთიანა მაღალი რგოლის აღმასრულებლები, როგორც საჯარო, ისე ბიზნეს სექტორიდან და კორპორაციებიდან, მათ შორის, მდგრადობის ექსპერტები და გაეროს გლობალური შეთანხმების ადგილობრივი ქსელების წარმომადგენლები მსოფლიოს მასშტაბით.

• გაიმართა შეხვედრა მდგრადობის ანგარიშგების სტანდარტებთან დაკავშირებით. შეხვედრაზე გაშუქებული იქნა გარემოსდაცვით, სოციალურ და მმართველობით საკითხებთან დაკავშირებული ფაქტორები, რომლებიც ზეგავლენას ახდენენ საწარმოთა სამუშაო პროცესის გაუმჯობესებაზე. მიმოხილული იქნა კორპორაციული მდგრადობის ანგარიშგებასთან დაკავშირებული ევროდირექტივის ძირითადი მიმართულებები და მდგრადობის ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების სხვადასხვა რედაქცია.

• სამსახურმა საინფორმაციო შეხვედრა გამართა თემაზე „ფასს სტანდარტები, ფასს სტანდარტი და მდგრადობის ანგარიშგების სტანდარტები“. ყოველწლიური ღონისძიების მიზანია საწარმოთა დროული და სიღრმისეული ინფორმაციის მიწოდება დარგში არსებულ სიახლეებთან დაკავშირებით, რაც თავის მხრივ, მათ დაეხმარებათ ანგარიშგების ხარისხის ზრდაში.

• სამსახურმა, აუდიტის კომიტეტებისა და სამეთვალყურეო საბჭოების წევრებთან საინფორმაციო შეხვედრა გამართა. აუდიტის კომიტეტებისა და სამეთვალყურეო საბჭოების წევრებისთვის გამართული ყოველწლიური ღონისძიება მიზნად ისახავს აუდიტის კომიტეტების ეფექტური ფუნქციონირებისთვის ხელშემწყობი გარემოს შექმნას და მათთვის ეფექტური რჩევების მიწოდებას საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის შესაბამისად, რაც მათ დაეხმარებათ უკეთესად განახორციელონ გარე და ასევე შიდა აუდიტორის საქმიანობის ზედამხედველობა.

- ✓ **აქტივობა 3.5.2: ანგარიშგებების ფინანსური ანგარიშგების შემოწმებების განხორციელება, მათი საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობის ხარისხის ზრდის მიზნით**

2023 წლის განმავლობაში, ანგარიშგების პორტალზე (www.reportal.ge) „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-9 მუხლის მე-3 პუნქტის საფუძველზე, შემოწმდა და გასაჯაროვდა 2022 წლის საანგარიშო

პერიოდზე საზოგადოებრივი დაინტერესების პირების (სდპ), პირველი, მეორე, მესამე და მეოთხე კატეგორიების საწარმოების/შესაბამისი ჯგუფების 73,901 ანგარიშგება, მათ შორის, სდპ სტატუსის საწარმოთა 123, პირველი კატეგორიის საწარმოს/ჯგუფის 241, მეორე კატეგორიის საწარმოს/ჯგუფის 718, მესამე კატეგორიის საწარმოს/ჯგუფის 4,955 და მეოთხე კატეგორიის საწარმოს/ჯგუფის 67,864 ანგარიშგება.

ამავე პერიოდში, ასევე, შემოწმდა და გასაჯაროვდა 2021 წლის საანგარიშო პერიოდზე სდპ-ების, პირველი, მეორე, მესამე და მეოთხე კატეგორიების საწარმოების/შესაბამისი ჯგუფების 3,657 ანგარიშგება, მათ შორის, სდპ სტატუსის საწარმოთა 12, პირველი კატეგორიის საწარმოს/ჯგუფის 52, მეორე კატეგორიის საწარმოს/ჯგუფის 135, მესამე კატეგორიის საწარმოს/ჯგუფის 511 და მეოთხე კატეგორიის საწარმოს/ჯგუფის 2,947 ანგარიშგება.

ასევე, აქტივობის ფარგლებში, ანგარიშგებათა ხარისხის ამაღლების მიზნით, სამსახური ახორციელებს ანგარიშგებათა დეტალურ შემოწმებას ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობის კუთხით.

2023 წელს, ჯამში, დეტალურად შემოწმდა 11 სდპ, 11 პირველი და 29 მეორე კატეგორიის სუბიექტის ანგარიშგება. ჯამში, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობის კვლევა გაიარა 51 სუბიექტის ანგარიშგებამ.

აქტივობის ფარგლებში, 30 სუბიექტთან კომუნიკაცია დასრულდა საბოლოო სარეკომენდაციო წერილით, 7 სუბიექტთან არ გამოვლინდა ფასს სტანდარტებთან შეუსაბამობა და შესაბამისად, არ შემდგარა დამატებითი კომუნიკაცია, 4 სუბიექტთან, საკითხის კომპლექსურობიდან გამომდინარე, საბოლოო სარეკომენდაციო წერილის გაგზავნა დაიგეგმა 2024 წლისთვის.

- ✓ **აქტივობა 3.5.3: ხარისხის მართვის სისტემის მონიტორინგის ჩატარება**

2023 წელს, წინა წლებთან შედარებით ხარისხის მართვის სისტემის მონიტორინგის მაღალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა, სულ განხორციელდა 48 მონიტორინგი. კერძოდ, საანგარიშო პერიოდში, განხორციელდა 39 აუდიტორული ფირმის სრული და 1 აუდიტორული ფირმის თემატური მონიტორინგი, ასევე, განხორციელდა საქმიანობის ინდივიდუალურად განმახორციელებელი 6 აუდიტორის სრული და 2 თემატური ხარისხის მართვის სისტემის მონიტორინგი. 2023 წლის ბოლოსთვის მონიტორინგების შედეგად მოცულია აუდიტორული ბაზრის 96%.

- ✓ **აქტივობა 3.5.4: ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) დანერგვაში მცირე და საშუალო საწარმოთა მხარდაჭერის მიზნით ფასს ფონდის მიერ გამოშვებული განახლებული მსს ფასს სტანდარტის თარგმნა, შესაბამისი განახლებული სასწავლო/სატრენინგო მასალების თარგმნა/მომზადება და ტრენინგების ჩატარება.**

2015 წელს გამოშვებულ იქნა მსს ფასს სტანდარტი[23], რასთან დაკავშირებითაც განხორციელდა TOT პროექტი. პროექტი ემსახურება მცირე და საშუალო ბიზნესის სეგმენტში მომუშავე ბუღალტრების, ფინანსისტების კვალიფიკაციის ამაღლებას. ვინაიდან, მოსალოდნელია ფასს ფონდის მიერ 2025/2026 წელს განახლებული მსს ფასს სტანდარტის გამოშვება და კანონის მიხედვით, ბუღალრტული აღრიცხვისა და ანგარიშგების სამსახურმა უნდა მოახდინოს განახლებული სტანდარტის გამოშვებიდან 6 თვის ვადაში ახალი სტანდარტების დანერგვა, შესაბამისად მსს ფასს დანერგვაში მცირე და საშუალო საწარმოთა მხარდაჭერის მიზნით, ბუღალტრების გადამზადება და მათთვის ახალი სტანდარტის მოთხოვნების გაცნობა საჭირო იქნება 2025/2026 წლიდან.

ამოცანა 3.6. „VENTURE CAPITAL" (VC) და „BUSINESS ANGELS" ეკოსისტემის შემდგომი განვითარება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.6.1: ინვესტიციები „VC" და „BUSINESS ANGELS" ფონდებიდან წლიურად.

2022 წელს, სსიპ „საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს" და „500 Georgia, LL.C"-ს საინვესტიციო ფონდს შორის გაფორმდა ხელშეკრულება. 2023 წელს, სააგენტოს მიერ „500 Georgia, LL.C"-ის ვენჩურულ ფონდში გადარიცხული თანხა შეადგენს 1,526,139 ლარს. ფონდი ქართულ სტარტაპებში ინვესტირების, ინოვაციების მხარდაჭერისა და შემდგომი განვითარების მიზნით დაფუძნდა (სამიზნე მაჩვენებელი - 1 მლნ. აშშ დოლარი).

- ✓ **აქტივობა 3.6.1: საერთაშორისო მნიშვნელობის ღონისძიებების საქართველოში ჩატარების და საზღვარგარეთ სააგენტოს და სტარტაპების ანალოგიურ ღონისძიებებში მონაწილეობის ხელშეწყობა**

სსიპ „საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო", ბიზნეს საკონსულტაციო კომპანია „Globalize"-ის მიერ განხორციელებული ღონისძიებების

[23] შენიშვნა: მსს ფასს სტანდარტი - მცირე და საშუალო საწარმოთა ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი

მთავარი მხარდამჭერია, რომლის მიზანია ქართული სტარტაპებისა და ექსპორტიორების საერთაშორისო ბაზრებზე გასვლაში დახმარება.

2023 წელს, აშშ-ში გაიმართა „Globalize“-ის მორიგი კონფერენცია (26.05.2023), რომლის ფარგლებშიც წამყვან ქართულ ტექნოლოგიურ სტარტაპებს მიეცათ შესაძლებლობა თავიანთი ინოვაციური იდეები წარედგინათ ინვესტორებისა და დამსწრე აუდიტორიის წინაშე.

ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო, ასევე, ახორციელებს „ანგელოზი ინვესტორების“ ქსელის განვითარების მხარდამჭერ კონკურსს, რომლის მიზანია ქვეყანაში „ანგელოზი ინვესტორების“ კლუბის შექმნა და მათი საქმიანობის ხარისხის გაზრდა, შესაბამისად, ქართულ სტარტაპებში ინვესტიციების ჩადების ხელშეწყობა.

2023 წლიდან დაიწყო საერთაშორისო საზოგადოების (community) განვითარების ხელშემწყობი ღონისძიებების კონკურსი. საანგარიშო პერიოდში, ჩატარებული ღონისძიებების ფარგლებში გამოვლინდა 2 გამარჯვებული ორგანიზაცია, რომელთაგან ერთმა თბილისში, მეორემ კი ნიუ-იორკში უმასპინძლა ქართულ და საერთაშორისო ინოვაციების საზოგადოებას.

საანგარიშო პერიოდში, სააგენტოს მხარდაჭერით, ასევე, ჩატარდა კონფერენციები/ფორუმები, რომელთა ფარგლებშიც სტარტაპები წარდგნენ საინვესტიციო კომიტეტის წინაშე, კერძოდ:

- საინვესტიციო ეკოსისტემის კონფერენცია - 17 სტარტაპი;
- DataFest - 8 სტარტაპი, ასევე, მოეწყო 13 სტარტაპის გამოფენა;
- Touch Summit - 10 სტარტაპი;
- ProdAct Community Conference - 5 სტარტაპი;
- Web Summit - 6 სტარტაპის სტენდი იყო წარმოდგენილი, ასევე, 5 IT კომპანიის სივრცე, რომლის შემდეგაც ცალკეულმა სტარტაპებმა დაიწყეს აქტიური მოლაპარაკებები ინვესტორებთან;
- ბათუმის სტარტაპ საინვესტიციო ფორუმი - 5 ადგილობრივი სტარტაპი.

პრიორიტეტი 4: მცირე და საშუალო საწარმოთა ექსპორტის ზრდის, ბაზარზე წვდომის და ინტერნაციონალიზაციის ხელშეწყობა

ასოცირების ხელშეკრულება და ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის შესახებ შეთანხმება (DCFTA), რომელიც ევროკავშირთან 2014 წლის ივნისში გაფორმდა, საქართველოს მცირე და საშუალო ბიზნესს ახალ შესაძლებლობებს სთავაზობს. ექსპორტის წახალისების გარდა, ასოცირების ხელშეკრულებამ მნიშვნელოვნად დააჩქარა ინსტიტუციური და მარეგულირებელი რეფორმები, რაც ქვეყნის სტანდარტების ევროკავშირის სტანდარტებთან დაახლოებას ეხმარება. DCFTA, ასევე, უწყობს ხელს ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორის გამოუყენებელი პოტენციალის ათვისებას, ტექნოლოგიებისა და ცოდნის ტრანსფერისთვის პირობების შექმნას ქართული საწარმოების გლობალურ საწარმოო ჯაჭვში ჩართვის საშუალებით.

DCFTA-ის ხელშეკრულებაზე ხელმოწერამ ქართული პროდუქციის ევროკავშირის ბაზარზე გატანის რეალური პერსპექტივა შექმნა. ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმების განხორციელების პროცესში ყველა მიმართულებით კომპლექსურად გატარდა რეფორმები. ქართველ მეწარმეებს მიეცათ საერთაშორისო და ევროპული სტანდარტების ეტაპობრივად დანერგვის შესაძლებლობა. შედეგად, გაიზარდა ხარისხიანი პროდუქციის წარმოებისა და მიწოდების მასშტაბები, რამაც ხელი შეუწყო პროდუქციის კონკურენტუნარიანობის ამაღლებას საერთაშორისო ბაზარზე.

2023 წლის წინასწარი მონაცემებით, ექსპორტის მოცულობამ ისტორიულ მაქსიმუმს მიაღწია და 6,090.6 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა, რაც 60.4%-ით აღემატება 2019 წლის მაჩვენებელს.

2023 წელს, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოთა ექსპორტმა 3,197.3 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა, რაც 2019 წლის საბაზისო მონაცემს 75.5%-ით აღემატება. ამასთან, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოთა ექსპორტმა მთლიანი ექსპორტის 52.5% შეადგინა.

მეოთხე პრიორიტეტული მიმართულება - ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება - აერთიანებს 4 ამოცანას და 18 აქტივობას.

ამოცანა 4.1. საექსპორტო შესაძლებლობების გამოყენების ხელშეწყობა

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 4.1.1: ჩატარებულ ღონისძიებებთან მიმართებით კომპანიების კვლევის საფუძველზე, გამოვლენილი კომპანიების დადებითი უკუკავშირი.

გამოკითხული კომპანიები დადებითად აფასებენ „აწარმოე საქართველოში“ სააგენტოს პროგრამებს და მათი 84% აცხადებს, რომ ვერ შეძლებდნენ „აწარმოე საქართველოში“ სააგენტოს თანადაფინანსების გარეშე პროგრამებში მონაწილეობის მიღებას (სამიზნე მაჩვენებელი - 70%).

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 4.1.2: B2B შეხვედრების რაოდენობა, რომელიც ჩატარდა მხარდაჭერილი კომპანიებსა და საერთაშორისო მყიდველებს შორის.

2023 წელს, სააგენტოს დაემატა სამოქმედო გეგმით გაუთვალისწინებელი რამდენიმე მნიშვნელოვანი ღონისძიება და შესაბამისად, საანგარიშო პერიოდში, საერთაშორისო ღონისძიებებზე განხორციელდა 1800-მდე შეხვედრა (სამიზნე მაჩვენებელი - 4,000).

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 4.1.3: იდენტიფიცირებული საექსპორტო პოტენციალის მქონე ახალი პროდუქტის/მომსახურების რაოდენობა.

2023 წლის მეოთხე კვარტალში გამოცხადდა ექსპორტის ტექნიკური დახმარება, რომელშიც დაემატა ახალი სექტორი სამშენებლო მასალების წარმოების მიმართულებით. სააგენტო საშუალოვადიან პერსპექტივაში განიხილავს აღნიშნული სექტორის თანადაფინანსებას საერთაშორისო ღონისძიებებზე (სამიზნე მაჩვენებელი - 4).

- ✓ **აქტივობა 4.1.1: ქართული კომპანიების საერთაშორისო გამოფენებში/ღონისძიებებში მონაწილეობის ორგანიზებაში მხარდაჭერა და თანადაფინანსება**

2023 წლის განმავლობაში, სააგენტომ „აწარმოე საქართველოში“ განახორციელა 200-ზე მეტი თანადაფინანსება საერთაშორისო გამოფენებსა და ღონისძიებებზე ქართული კომპანიების მონაწილეობის ხელშეწყობის მიზნით.

- ✓ **აქტივობა 4.1.2: ქართული კომპანიების საერთაშორისო გამოფენებში/ღონისძიებებში მონაწილეობის მიზნით მხარდაჭერილი კომპანიების უკუკავშირის კვლევის ჩატარება**

საანგარიშო პერიოდში, „აწარმოე საქართველოში“ სააგენტოს მიერ საერთაშორისო ღონისძიებებისა და გამოფენების ფარგლებში მხარდაჭერილი კომპანიებიდან 33-მა

კომპანიამ (რომლებზეც სააგენტოს მხრიდან განხორციელდა 58 თანადაფინანსების ფაქტი) შეავსო უკუკავშირის კვლევის კითხვარი.

- ✓ **აქტივობა 4.1.3: ექსპორტის სტიმულირების ტექნიკური დახმარების პროგრამის ფარგლებში კომპანიათა თანადაფინანსება**

2023 წლის მეოთხე კვარტალში გამოცხადდა ტექნიკური დახმარების პროგრამა და სააგენტომ დაიწყო აპლიკაციების მიღება ექსპორტის სტიმულირების პროგრამაზე.

- ✓ **აქტივობა 4.1.4: ექსპორტ/იმპორტის საკითხებზე ინდივიდულური კონსულტაცია; პარტნიორის მოძიებაში მხარდაჭერა; სავაჭრო პარტნიორებს შორის პრობლემური ქეისების განხილვაში დახმარება; საერთაშორისო პროექტების შესახებ ინფორმაციის მიწოდება და დახმარება; მსოფლიო მასშტაბით საერთაშორისო გამოფენების და ღონისძიებების შესახებ ინფორმაციის გავრცელება**

2023 წელს, საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატის მიერ მეწარმეებისთვის 500-ზე მეტი ინდივიდუალური კონსულტაცია იქნა გაწეული ექსპორტ-იმპორტთან დაკავშირებულ საკითხებზე. პოტენციური პარტნიორის შესახებ მიწოდებული საკონტაქტო ინფორმაცია წლის ჭრილში მიიღო 1500-ზე მეტმა კომპანიამ.

საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა აქტიურად ახორციელებს საზღვარგარეთ დაგეგმილ გამოფენებთან დაკავშირებით მეწარმეთა ინფორმირებას ელ-ფოსტით, ონლაინ სერვისების და პალატის ვებ-გვერდზე ინფორმაციის განთავსებით. პალატა ყოველწლიურად ორგანიზებას უწევს ბიზნეს ფორუმის ჩატარებას საქართველოსა და საზღვარგარეთ. საანგარიშო პერიოდში, პალატის მიერ ორგანიზებული იქნა 8 ბიზნეს ფორუმი.

ამოცანა 4.2. DCFTA-ის შესაძლებლობების და მოთხოვნების შესახებ ცნობიერების ამაღლება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 4.2.1: ევროკავშირის ბაზარზე აქცენტირებული ტრენინგის მონაწილეთა პროცენტული წილი, რომელიც თვლის რომ DCFTA-ს შესახებ მიღებულ ცოდნას გამოიყენებს ყოველდღიურ მუშაობაში.

2023 წელს, სააგენტოს „აწარმოე საქართველოში“ მიერ გამოიკითხა ექსპორტის მენეჯერთა სასერტიფიკატო კურსის ფარგლებში 2022 წელს დატრენინგებული მენეჯერები. გამოკითხულთა 71%-მა განაცხადა, რომ მოდულის - „საქონლით ვაჭრობა DCFTA-ის ფარგლებში“ - შედეგად მიღებულ ცოდნას იყენებენ ყოველდღიურ სამუშაო საქმიანობაში. 2021-2023 წლებში განხორციელდა 10 კურსი, მათ შორის 3 რეგიონებში (ქუთაისი, თელავი, ზუგდიდი) (სამიზნე მაჩვენებელი - 60%).

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 4.2.2: DCFTA.GOV.GE ვებგვერდის ვიზიტორთა რაოდენობა.

2023 წლის მონაცემებით, dcfta.gov.ge ვებ-გვერდს ეწვია 8900 ვიზიტორი. ვიზიტორთა რაოდენობის ზრდამ საბაზისო წელთან შედარებით 44.3% შეადგინა (სამიზნე მაჩვენებელი - ზრდა წლიურად საშუალოდ 5%).

- ✓ **აქტივობა 4.2.1: შეხვედრების და ტრენინგების მოწყობა DCFTA-თან დაკავშირებულ საკითხებზე**

სსიპ „სურსათის ეროვნული სააგენტოს" მიერ, დაინტერესებულ მხარეთა ინფორმირებულობის გაზრდისა და ახალ მოთხოვნებთან ადაპტაციაში მეწარმეთა ხელშეწყობის მიზნით, საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში დაინტერესებული პირებისთვის (ბიზნესოპერატორებისთვის) DCFTA-თან დაკავშირებულ საკითხებზე, ჩატარდა 37 შეხვედრა/ტრენინგი. სურსათის უვნებლობის კუთხით, შეხვედრების/ტრენინგების თემატიკა მოიცავდა ისეთ საკითხებს, როგორიცაა ხორცისა და ხორცპროდუქტების ეტიკეტირებისა და ევროკავშირში იმპორტისათვის საჭირო მოთხოვნები, საფრთხის ანალიზისა და კრიტიკული საკონტროლო წერტილების (HACCP) სისტემის დანერგვის ვალდებულება, სასაკლაოებში ცხოველის დაკვლის პროცესების ზედამხედველობის, დაკვლისწინა და დაკვლის შემდგომი კონტროლის ღონისძიებების კანონმდებლობით განსაზღვრული მოთხოვნების შესრულების გაუმჯობესებისათვის მეთოდური მითითებების შესრულება.

ვეტერინარიის მიმართულებით, საინფორმაციო შეხვედრები გაიმართა ვეტერინარული პრეპარატების საბითუმო ვაჭრობის ბიზნესოპერატორებთან და ცხოველის საკვების იმპორტიორ და საბითუმო ვაჭრობის ბიზნესოპერატორებთან შემდეგ თემებზე: ვეტერინარული პრეპარატების რეგისტრაციის წესში შესული ცვლილებები; ცხოველის საკვებში არასასურველი ნივთიერებების შემცველობის შესახებ საქართველოს მთავრობის დადგენილების პროექტი. გარდა ამისა, საინფორმაციო შეხვედრები გაიმართა აკვაკულტურის პირველადი წარმოების ბიზნესოპერატორებთან აკვაკულტურის ცხოველის ჯანმრთელობასა და მის პროდუქტებთან დაკავშირებული მოთხოვნების და წყლის ცხოველის ზოგიერთი დაავადების პრევენციისა და კონტროლის წესის შესახებ.

მცენარეთა დაცვის მიმართულებით, სამუშაო შეხვედრების დროს განხილული იქნა ისეთი საკითხები, როგორიცაა პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების მდგრადი გამოყენების მისაღწევად გასათვალისწინებელი ღონისძიებები, ასევე, ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოების ფარგლებში განხორციელებული საკანონმდებლო ცვლილებები. ამასთან, დეკორატიული და ხეხილოვანი კულტურების სანერგეების

მფლობელთა ცნობიერების გაზრდის მიზნით, ჩატარდა საინფორმაციო ხასიათის შეხვედრები.

აღსანიშნავია, რომ სურსათის ეროვნულმა სააგენტომ წარმატებით გაიარა საერთაშორისო აუდიტის ყველა ეტაპი „სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის“ მიმართულებით და ევროკავშირის ENPARD-ის ფარგლებში აღებული ვალდებულებების შესაბამისად, საერთაშორისო სტანდარტის, ხარისხის მენეჯმენტის სისტემის სერტიფიკატი ISO 9001:2015 აიღო.

საერთაშორისო სტანდარტი ადასტურებს ხარისხის მართვის სისტემების მაღალ საფეხურს, სააგენტოს ამოცანებისა და მიზნების განსაზღვრას, მათთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების სწორად მართვას, ადამიანური და ინფრასტრუქტურული რესურსების მაქსიმალურად ეფექტიანად გამოყენებას, მომსახურების ისეთი სიტემების შექმნას, რომლებიც სრულად აკმაყოფილებს მომხმარებლის მოთხოვნებს და შესაბამისობაშია საერთაშორისო საკანონმდებლო მოთხოვნებთან.

- ✓ **აქტივობა 4.2.2: DCFTA-ს შესახებ ვებ - გვერდის ეფექტიანი ფუნქციონირება**

2023 წლის მონაცემებით, dcfta.gov.ge ვებგვერდს ეწვია 8900 ახალი ვიზიტორი. საქართველოს გარდა, ვებ-გვერდს სტუმრობენ აშშ-დან, გერმანიიდან, ჩინეთიდან, საფრანგეთიდან, თურქეთიდან, პოლონეთიდან და სხვ. სულ უცხო ქვეყნებიდან ვიზიტორთა წილი 20%-ს შეადგენს.

- ✓ **აქტივობა 4.2.3: ექსპორტის მენეჯერთა გადამზადების კურსის ჩატარება**

2023 წლისთვის, სააგენტოს „აწარმოე საქართველოში“ მიერ ჩატარებულია ექსპორტის მენეჯერების 10 კურსი/ტრენინგი და გადამზადებულია 213 პირი.

ამოცანა 4.3. ხარისხის ეროვნული ინფრასტრუქტურის, მათ შორის შესაბამისი ინსტიტუტების (აკრედიტაცია, მეტროლოგია, სტანდარტიზაცია და ა.შ.) განვითარება საერთაშორისო და/ან ევროპულ პრაქტიკასთან შემდგომი დაახლოების მიზნით

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 4.3.1: საერთაშორისო და ევროკავშირის ხარისხის ინფრასტრუქტურის ინსტიტუტების მიერ აღიარებული აკრედიტაციის სფეროები.

საქართველოს აკრედიტაციის ცენტრმა წარმატებით გაიარა ევროპული აკრედიტაციის თანამშრომლობის ორგანიზაციის (EA) თანასწორთა შეფასება, რომელიც განხორციელდა 2022 წლის ოქტომბრის თვეში.

EA მისი წევრი ორგანიზაციების შეფასებას ახორციელებს ოთხწლიანი შუალედით, რათა განგრძობითად იქნას შენარჩუნებული მათი საქმიანობის შესაბამისობა, როგორც

ევროკავშირის რეგულაცია 765/2008-ის და საერთაშორისო სტანდარტის ისო/იეკ 17011-ის მოთხოვნებთან, ისე აკრედიტაციის სფეროში საერთაშორისო ორგანიზაციების (ILAC/IAF) მიერ შემუშავებულ შესაბამის სახელმძღვანელოებთან.

შედეგად, 2023 წლის ბოლოსთვის, საქართველოს აქვს მრავალმხრივი აღიარების ხელმოწერა ILAC – 5, IAF – 2 და EA – 7 სფეროში (სამიზნე მაჩვენებელი - ILAC – 2; IAF – 2; EA – 8).

თანასწორთა შეფასების საბოლოო შედეგი გამოქვეყნდა 2023 წლის 24 ივლისს, რომლის თანახმად აკრედიტაციის ცენტრმა აღიარება შეინარჩუნა წინა წლებში აღიარებულ ყველა სფეროში:

- საგამოცდო ლაბორატორიების აკრედიტაცია (საერთაშორისო სატანდარტის ისო/იეკ17025-ის შესაბამისად);
- საკალიბრო ლაბორატორიების აკრედიტაცია (საერთაშორისო სატანდარტის ისო/იეკ17025-ის შესაბამისად);
- სამედიცინო ლაბორატორიების აკრედიტაცია (საერთაშორისო სატანდარტის ისო 15189 -ის შესაბამისად);
- ინსპექტირების ორგანოების აკრედიტაცია (საერთაშორისო სტანდარტის ისო/იეკ17020 სტანდარტის შესაბამისად);
- პროდუქტის სერტიფიკაციის ორგანოს აკრედიტაცია (საერთაშორისო სტანდარტის ისო/იეკ 17065 სტანდარტის შესაბამისად);
- პერსონალის სერტიფიკაციის ორგანოების აკრედიტაცია (საერთაშორისო სტანდარტის ისო/იეკ 17024 სტანდარტის შესაბამისად).

ამასთან, საქართველოს აკრედიტაციის ცენტრმა მოიპოვა დამატებითი აღიარება პროფესიული ტესტირების მომწოდებელი ორგანოების აკრედიტაციის მიმართულებით (საერთაშორისო სტანდარტის ისო/იეკ 17043 სტანდარტის შესაბამისად).

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 4.3.2: დაინტერესებული მხარეებისათვის ხელმისაწვდომი საერთაშორისო და ევროპული სტანდარტების რაოდენობა.

2023 წლის განმავლობაში, საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს მიერ დარეგისტრირდა 4,263 სტანდარტი, მათ შორის:

- სსტ ისო (საერთაშორისო სტანდარტი) – 22;
- სსტ ენ (ევროპული სტანდარტი) – 4 211;
- სსტ ენ (ქართულენოვანი ვერსია) – 4;
- სსტ ისო (ქართულენოვანი ვერსია) – 22;
- სსტ იეკ (საერთაშორისო ელექტროტექნიკური კომისია) – 1;
- სსტ (ეროვნული) – 3.

ამასთან, საანგარიშო პერიოდში სულ გაცემულია 689 სტანდარტი, მათ შორის:

- სსტ ისო (საერთაშორისო სტანდარტი) - 217;
- გოსტ (სახელმწიფოთაშორისი სტანდარტი) - 39;
- სსტ ენ (ევროპული სტანდარტი) - 322;
- სსტ ისო (ქართულენოვანი) - 82;
- სსტ ენ (ქართულენოვანი) - 6;
- ასტმ/ASTM სტანდარტები - 16;
- სსტ იეკ (ელექტროტექნიკური კომიტეტის სტანდარტი) - 4;
- სსტ (ეროვნული) - 3.

2023 წლისთვის, საქართველოს სტანდარტად მიღებულმა საერთაშორისო და ევროპული სტანდარტების რაოდენობამ 28,615 შეადგინა. ქართულენოვანი სტანდარტების რაოდენობამ - 158, ხოლო გაცემული სტანდარტების რაოდენობამ - 1 657.

2020 წლიდან, მოქმედებს სტანდარტების ელექტრონული პლატფორმა, ხოლო 2023 წლის 1 იანვრიდან მიკრო და მცირე ბიზნესის ხელშეწყობის მიზნით სტანდარტებზე შეღავათიანი ფასების პროგრამა, რომელიც დაინტერესებულ პირებს სტანდარტების შესახებ ინფორმაციის მოძიების გაზრდილ საშუალებებს სთავაზობს. არსებული პრაქტიკა შესაბამისობაშია მცირე და საშუალო მეწარმეობის (SME) მხარდაჭერისათვის სტანდარტების ეროვნული ორგანოებისადმი ევროპული რეგულაციით (EU Reg.1025/2012) განსაზღვრულ მოთხოვნებთან.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 4.3.3: მეტროლოგიის სფეროში დაინტერესებული პირებისათვის გაწეული სერვისების გაზრდილი დიაპაზონი ან/და სფერო, მათ შორის, საერთაშორისო დონეზე აღიარებული სერვისები.

მეტროლოგიის სფეროში დაინტერესებული პირებისათვის გაწეული სერვისების დიაპაზონის ან/და სფეროს გაზრდის, მათ შორის, საერთაშორისო დონეზე აღიარებული სერვისების გაზრდის მიზნით, საანგარიშო პერიოდში, საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს მიერ ეტალონური ლაბორატორიებისათვის შეძენილ და მოწოდებულ იქნა გარემო - პირობების ჩამწერი მოწყობილობები, ეტალონური თერმომეტრი საერთაშორისო შედარებებში მონაწილეობისათვის.

- ✓ **აქტივობა 4.3.1: ევროპული აკრედიტაციის ორგანიზაციის EA-ს აღიარების გაფართოება საკვალიფიკაციო ტესტირების მიმწოდებელი ორგანოების სფეროში**

ევროპული აკრედიტაციის ორგანიზაცია „EA“ წარმოადგენს ევროკომიისიის მიერ ოფიციალურად განსაზღვრულ ორგანიზაციას, რომელიც მიზნად ისახავს აკრედიტაციასთან დაკავშირებით ერთიანი მიდგომების ჩამოყალიბებასა და შენარჩუნებას. საქართველოს აკრედიტაციის ცენტრის მიერ EA-ს აღიარების მოპოვება

და შენარჩუნება უზრუნველყოფს საქართველოში მიღებული აკრედიტაციის აღიარებას ევროპაში და საქართველოს აკრედიტაციის ცენტრის საქმიანობის თანასწორობას ევროპული ქვეყნების აკრედიტაციის ეროვნული ორგანოების საქმიანობასთან.

IAF აკრედიტაციის საერთაშორისო ფორუმი საქმიანობას ახორციელებს სერტიფიკაციის სფეროში, ხოლო ILAC საერთაშორისო ლაბორატორიის აკრედიტაციის თანამშრომლობა საქმიანობას წარმართავს ტესტირების, კალიბრაციის, სამედიცინო ტესტირების, ინსპექტირების და პროფესიული ტესტირების მომწოდებელი ორგანიზაციების სფეროებში. აღნიშნული საერთაშორისო ორგანიზაციების სრული წევრობა უზრუნველყოფს საქართველოში აკრედიტებული შესაბამისობის შემფასებელი ორგანოების მიერ გაცემული შედეგების აღიარებას მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში, რაც მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარების თვალსაზრისით, ზრდის საქართველოში აკრედიტებული ორგანიზაციების მიერ სერტიფიცირებული და გამოცდილი პროდუქტების კონკურენტუნარიანობას საერთაშორისო ბაზრებზე.

საქართველოს აკრედიტაციის ცენტრს, 2023 წლის 1 აგვისტოდან, საერთაშორისო აღიარების სფერო გაუფართოვა ლაბორატორიების საერთაშორისო აკრედიტაციის თანამშრომლობამ (ILAC), შესაბამისად, საქართველოს აკრედიტაციის ცენტრი უკვე ფლობს საკვალიფიკაციო ტესტირების მიმწოდებლების სფეროს (ისო/იეკ 17043 სტანდარტის შესაბამისად) აკრედიტაციაში ევროპულ და საერთაშორისო აღიარებას.

- ✓ **აქტივობა 4.3.2: მენეჯმენტისა და აუდიტის სისტემების სერტიფიკაციის ორგანოების აკრედიტაციის აღიარების მიზნით EA-თვის შესაბამისი მიმართვა, შეფასების ორგანიზებისათვის**

ამ ეტაპზე, აკრედიტაციის ცენტრი, გერმანიის მეტროლოგიის ინსტიტუტთან ერთად, იწყებს პროექტის განხორციელებას, რომლის მიზანია აუდიტისა და მენეჯმენტის სფეროში აკრედიტაციის გაცემასთან დაკავშირებით სხვადასხვა პოტენციურად დაინტერესებულ ჯგუფთან საინფორმაციო შეხვედრების ორგანიზება. ღონისძიებების განხორციელება დაიწყება 2024 წელს.

- ✓ **აქტივობა 4.3.3: მენეჯმენტის და და აუდიტის სისტემების სერტიფიცირების სფეროში EA-გან მიღებული აღიარების საფუძველზე საერთაშორისო აღიარების გაფართოება IAF-ში**

IAF-ში შესაბამისი მიმართვა გაიგზავნება მას შემდეგ, რაც EA-ს მიერ მოხდება აღიარება მენეჯმენტის და და აუდიტის სისტემების სერტიფიცირების სფეროში.

- ✓ **აქტივობა 4.3.4: საკვალიფიკაციო ტესტირების მიმწოდებელი ორგანოების სფეროში EA-გან მიღებული აღიარების საფუძველზე საერთაშორისო აღიარების გაფართოება ILAC-ში**

მას შემდეგ, რაც აკრედიტაციის ცენტრმა მიიღო აღიარება EA-ისგან, მოხდა შესაბამისი ინფორმაციის მიწოდება და საქართველოს აკრედიტაციის ცენტრს, 2023 წლის 1 აგვისტოდან, საერთაშორისო აღიარების სფერო გაუფართოვა ლაბორატორიების საერთაშორისო აკრედიტაციის თანამშრომლობამ (ILAC), შესაბამისად საქართველოს აკრედიტაციის ცენტრი, ბოლო თანასწორთა შეფასების საფუძველზე, უკვე ფლობს საკვალიფიკაციო ტესტირების მიმწოდებლების სფეროს (ისო/იეკ 17043 სტანდარტის შესაბამისად) აკრედიტაციაში ევროპულ და საერთაშორისო აღიარებას.

- ✓ **აქტივობა 4.3.5: ევროპული აკრედიტაციის ორგანიზაციის EA-ს აღიარების გაფართოება მენეჯმენტისა და აუდიტის სისტემების სერტიფიკაციის ორგანოების სფეროში**

EA-ში შესაბამისი მიმართვა გაიგზავნება მას შემდეგ, რაც აკრედიტაციის ცენტრი გასცემს მინიმუმ ერთ აკრედიტაციას მითითებულ სფეროში.

- ✓ **აქტივობა 4.3.6: სტანდარტების ელექტრონული პლატფორმის პოპულარიზაცია, განსაკუთრებით მიკრო და მცირე საწარმოების ხელშეწყობა, მათთვის სტანდარტებზე შეღავათიანი ფასების შეთავაზების გზით**

2023 წლის 12 თვის მდგომარეობით, საქართველოს სტანდარტების და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს სტანდარტების დეპარტამენტის მიერ სულ დარეგისტრირდა 5965 სტანდარტი, მათ შორის:

- სსტ ისო (საერთაშორისო სტანდარტი) – 4663
- სსტ ენ (ევროპული სტანდარტი) – 1281
- სსტ ენ (ქართულენოვანი ვერსია) – 6
- სსტ ისო (ქართულენოვანი ვერსია) – 12
- სსტ იეკ (საერთაშორისო ელექტროტექნიკური კომისია) – 2
- სსტ (ეროვნული) – 1

2023 წლის 1 იანვრიდან, მიკრო და მცირე ბიზნესის ხელშეწყობის მიზნით სტანდარტებზე შეღავათიანი ფასების პროგრამა ამოქმედდა.

- ✓ **აქტივობა 4.3.7: სტანდარტების ელექტრონული პლატფორმაზე განთავსებული სტანდარტებისა და სტანდარტიზაციის ტექნიკურ კომიტეტებში ჩართული ორგანიზაციების რაოდენობის გაზრდა**

სანგარიშო პერიოდში გაიზარდა სტანდარტების ელექტრონულ პლატფორმაზე განთავსებული სტანდარტების რაოდენობა 6500 სტანდარტამდე, 2023 წელს განთავსდა 500 სტანდარტი.

- ✓ **აქტივობა 4.3.8: სააგენტოს სტანდარტების დეპარტამენტის პერსონალისა და სტანდარტიზაციის ტექნიკურ კომიტეტებში ჩართული ექსპერტებისათვის ტრენინგების ჩატარება**

საანგარიშო პერიოდში განხორციელდა შემდეგი აქტივობები:

o სტანდარტების დეპარტამენტის წარმომადგენლებისათვის, ტვინინგ პროექტის ფარგლებში, განხორციელდა სასწავლო ვიზიტი ესპანეთისა და იტალიის სტანდარტების ეროვნულ ორგანოებში.

o სათამაშოების სექტორის წარმომადგენლებისათვის ჩატარდა ტრენინგი „სათამაშოების სტანდარტები სათამაშოების წინასწარი შემოწმებები, ანალიტიკური მეთოდების (ფიზიკურ- მექანიკური და ქიმიური) თეორიული და პრაქტიკული ასპექტები“.

o ქართულმა მხარემ პირველად მიიღო მონაწილეობა სტანდარტიზაციის ევროპული კომიტეტის (CEN/TC 250) შეხვედრასა და ევროკოდებზე გამართულ საერთაშორისო კონფერენციაში.

o საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს ორგანიზებით, ტვინინგ პროექტის ფარგლებში, გაიმართა „ღია კარის დღე“. ღონისძიება წარმოადგენდა უნიკალურ შესაძლებლობას ყველა დაინტერესებული მხარის - ბიზნესის, აკადემიური და სამეცნიერო სფეროს, მარეგულირებელი ორგანოების, ლაბორატორიების წარმომადგენლებისთვის ადგილზე გაცნობოდნენ საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს სერვისებს, ეროვნული სააგენტოს ექსპერტებისგან მიეღოთ დეტალური თეორიული და პრაქტიკული ინფორმაცია სხვადასხვა სფეროში.

- ✓ **აქტივობა 4.3.9: მეტროლოგიის სფეროში GEOSTM ეტალონური ლაბორატორიების აღჭურვილობის განახლების პროცესის გაგრძელება: ახალი და/ან გაუმჯობესებული სერვისების მიწოდება დაინტერესებული პირებისათვის, მათ შორის რეგიონულ დონეზე**

2023 წლის მდგომარეობით ფიზ-ქიმიური გაზომვების განყოფილებისათვის შეძენილი და მოწოდებული იქნა სტანდარტული ნიმუშები, ეტალონური ლაბორატორიებისათვის შეძენილი იქნა გარემო პირობების ჩამწერი ხელსაწყოები. მოწოდების ეტაპზეა ტემპერატურისა და ტენიანობის ეტალონური ლაბორატორიისათვის ეტალონური თერმომეტრი და ტემპერატურული კალიბრატორი.

- ✓ **აქტივობა 4.3.10: სააგენტოს მეტროლოგიის ინსტიტუტის შესაბამისი პერსონალის ტრენინგი (მათ შორის ონ-ლაინ) ახალი მიმართულების სერვისების დაფარვის მიზნით**

ევროპული დახმარების ტვინინგ პროექტის ფარგლებში განხორციელდა ევროპელი ექსპერტების ვიზიტები, ასევე, ონ-ლაინ კონსულტაციები შემდეგ სფეროებში: აკუსტიკური გაზომვები, წნევის გაზომვები, ფიზ-ქიმია, ხარისხის მენეჯმენტის სისტემები საერთაშორისო სტანდარტების - ISO/IEC 17025 და ISO 17034 შესაბამისად. ასევე, საკანონმდებლო დაახლოების კომპონენტის (კომპონენტი 1) ფარგლებში, ევროპელი ექსპერტის კონსულტაციების შესაბამისად მომზადდა ქართული დირექტივის პროექტები (დირექტივები MID და NAWI). ევროპელი ექსპერტების მიერ EURAMET-ის ფარგლებში, საერთაშორისო აღიარების შენარჩუნების მიზნით, წარმატებით განხორციელდა მეტროლოგიის ინსტიტუტის ლაბორატორიებისა და ხარისხის მენეჯმენტის სისტემის შეფასება.

2023 წელს, სააგენტოს მეტროლოგიის ინსტიტუტის წარმომადგენლებმა მონაწილეობა მიიღეს შემდეგ სწავლებებში:

o BIPM-ის ბაზების ახალი KCDB 2.0 ვერსიის პლატფორმის გამოყენებით KCDB 2.0 - Online technical exchanges – COMPARISONS/შედარებები;

o CMC ჩანაწერების ავტორების და რეცეზენტებისათვის BIPM-ის ბაზების ახალი KCDB 2.0 ვერსიის პლატფორმის გამოყენება (Online technical exchanges - CMC Writers and Reviewers);

o „KCDB 2.0 - მუშაობის ზოგადი პრინციპების შესწავლა“ („Training in the general principles of work with KCDB 2.0“);

o BIPM-ის ვებინარი „ციფრული მითითებები მეტროლოგიისთვის“; “გლობალური კვების სისტემის მხარდამჭერი გაზომვები” (Measurements supporting the global food system– EURAMET);

o მეტროლოგიის ინსტიტუტის აკუსტიკის ლაბორატორიის წარმომადგენლებისათვის განხორციელდა სასწავლო ვიზიტი იტალიის მეტროლოგიის ინსტიტუტის (InRIM) შესაბამის ლაბორატორიაში;

o მასისა და მასასთან დაკავშირებული სიდიდეებისა და ფიზ-ქიმიური ეტალონური განყოფილების თანამშრომლები სასწავლო ვიზიტით იმყოფებოდნენ ქ. მადრიდში, ესპანეთის მეტროლოგიის ინსტიტუტში (CEM).

ამოცანა 4.4. ინვესტიციების და SME-ების კავშირების გაძლიერება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 4.4.1. პოტენციური ადგილობრივი მეწარმეების/ მომწოდებლების მონაცემთა ბაზა, რომლებიც შეთავაზებულ იქნებიან საქართველოში არსებულ უცხოელ ინვესტორებს.

2023 წელს, განხორციელდა 12 მიმართვა 6 სხვადასხვა რელევანტურ ორგანიზაციასთან (ბიზნეს ასოციაციები, სახელმწიფო უწყებები, კერძო საკონსულტაციო კომპანიები). სააგენტოს „აწარმოე საქართველოში“ მიერ პოტენციური მომწოდებლების სია დაეგზავნა ბიზნეს ასოციაციებს შემდგომში ინვესტორ კომპანიებთან გასაგზავნად (ინვესტორთა საბჭოს მეშვეობით). ასევე, ინვესტორთა საბჭოს მეშვეობით გაიგზავნა მოთხოვნა იმ კომპანიების გამოვლენის მიზნით, რომლებიც პოტენციურად შეიძლება დაინტერესდნენ ადგილობრივი პროდუქციის შეძენით. ასოციაციების წევრების რაოდენობა რამდენიმე ასეულია.

- ✓ **აქტივობა 4.4.1: შეხვედრები/კონსულტაციები ბიზნეს ასოციაციებთან ბაზაში შესატანი პოტენციალის მქონე კომპანიების გამოსავლენად**

2023 წელს, სააგენტოს „აწარმოე საქართველოში“ მიერ გაიმართა 15 შეხვედრა/კონსულტაცია ბიზნეს ასოციაციებთან ბაზაში შესატანი პოტენციალის მქონე კომპანიების გამოსავლენად. შეიქმნა კომპანიებისა და პროექტების სია, რომლებიც პოტენციურად საინტერესო შეიძლება იყოს ინვესტორებისთვის, რაც შემდგომში ასოციაციებში გასავრცელებლად გაეგზავნა ინვესტორთა საბჭოს.

პრიორიტეტი 5. ელექტრონული კომუნიკაციების, საინფორმაციო ტექნოლოგიების, ინოვაციების, კვლევისა და განვითარების ხელშეწყობა

ცოდნასა და ინოვაციებზე დაფუძნებული ეკონომიკის განვითარება საქართველოს მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკის ერთ-ერთი წამყვანი პრიორიტეტია.

ელექტრონული კომუნიკაციების, საინფორმაციო ტექნოლოგიების, ინოვაციების, კვლევისა და განვითარების ხელშეწყობის **მიზანს წარმოადგენს** მცირე და საშუალო საწარმოთა კონკურენტუნარიანობისა და პროდუქტიულობის ამაღლება ელექტრონული კომუნიკაციების, საინფორმაციო ტექნოლოგიების, ინოვაციების, კვლევისა და განვითარების ხელშეწყობის გზით. აღნიშნული პრიორიტეტული მიმართულების ფარგლებში განსაზღვრული ამოცანების შესრულება და დასახული მიზნის მიღწევის **გავლენის მაჩვენებელია** - OECD „SME Policy Index" 2024 წლის კვლევაში „SME Innovation Policy" ინდიკატორში საქართველოს შეფასების შენარჩუნება/გაუმჯობესება. 2024 წელს, OECD-ის აღნიშნული კვლევის კომპონენტში „ინოვაციური პოლიტიკა", საქართველოს შეფასება გაუმჯობესდა და 3.44 ქულა შეადგინა, 2020 წელს საქართველოს ქულა 3.27-ს შეადგენდა.

აღსანიშნავია, რომ „ელექტრონული კომუნიკაციების, საინფორმაციო ტექნოლოგიების, ინოვაციების, კვლევისა და განვითარების ხელშეწყობა" მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარების 2021-2025 წლების სტრატეგიაში ცალკე პრიორიტეტულ მიმართულებად განისაზღვრა, რომლის ფარგლებშიც მთელი რიგი მიზნობრივი აქტივობები განხორციელდა.

მეხუთე პრიორიტეტული მიმართულება - ელექტრონული კომუნიკაციების, საინფორმაციო ტექნოლოგიების, ინოვაციების, კვლევისა და განვითარების ხელშეწყობა - აერთიანებს 6 ამოცანას და 14 აქტივობას.

ამოცანა 5.1. ინოვაციური დაფინანსების განვითარება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 5.1.1: ინოვაციური დაფინანსების სახელმწიფო პროდუქტების ბენეფიციარების რაოდენობა.

საანგარიშო წელს, „საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს" თანადაფინანსების პროგრამის ფარგლებში დაფინანსდა 40 სტარტაპი.

ასევე, 2023 წელს დაწყებული ახალი საგრანტო პროექტის „ინოვაციების გრანტები რეგიონებისთვის" ფარგლებში, გამოვლინდა 41 გამარჯვებული. ჯამში, რეგიონებზე

მორგებული პროგრამების ფარგლებში, დაფინანსდა 81 სტარტაპი. საბაზისო წელთან შედარებით დაფიქსირდა 49%-იანი ზრდა.

შედეგად, სტატაპებს გააჩნიათ ინოვაციურ ფინანსებზე წვდომის შესაძლებლობა.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 5.1.2: იმ მცირე და საშუალო მეწარმეების რაოდენობა, რომლებმაც შეიმუშავეს ინოვაციური პროდუქტი (პროტოტიპის დონეზე) ან მომსახურება, სახელმწიფო მხარდაჭერის პროგრამების ბენეფიციართა შორის.

15 000 ლარამდე მცირე გრანტების პროგრამამ მოდიფიცირება განიცადა და აქტივობა ჩანაცვლდა სააგენტოს მიერ 2023 წელს დაწყებული ახალი საგრანტო პროექტით (გაზრდილი დაფინანსებით) – „ინოვაციების გრანტები რეგიონებისთვის“. შესაბამისად, შედეგის ინდიკატორიც ვერ შეფასდება, რადგან უკავშირდებოდა მცირე გრანტების პროგრამას.

- ✓ **აქტივობა 5.1.1: 150,000 ლარიანი თანადაფინანსების გრანტების გაცემა სტარტაპებისთვის**

2023 წელს განხორციელდა პროგრამის მე-10 და მე-11 რაუნდები. მე-10 რაუნდის ფარგლებში შემოვიდა 555 განაცხადი და გამოვლინდა 20 გამარჯვებული. მე-11 რაუნდის ფარგლებში, სააგენტომ მიიღო 411 განაცხადი, ხოლო გამოვლინდა 20 გამარჯვებული სტარტაპი.

გამარჯვებულ სტარტაპებთან დაიწყო ხელშეკრულებების გაფორმების პროცესი. 2023 წლის განმავლობაში, სულ გამოვლინდა 40 გამარჯვებული სტარტაპი.

- ✓ **აქტივობა 5.1.2: 15,000 ლარამდე მცირე გრანტების გაცემა**

აქტივობა ჩანაცვლდა სააგენტოს მიერ 2023 წელს დაწყებული ახალი საგრანტო პროექტით (გაზრდილი დაფინანსებით) – „ინოვაციების გრანტები რეგიონებისთვის“, რომლის ფარგლებშიც, დაფინანსებულ სტარტაპებს აქვთ შესაძლებლობა მოიპოვონ 25 000 ლარამდე დაფინანსება.

საანგარიშო პერიოდში, აღნიშნული პროგრამა განხორციელდა საქართველოს 5 რეგიონში, კერძოდ, შიდა-ქართლში, მცხეთა-მთიანეთში, სამცხე-ჯავახეთში, კახეთსა და ქვემო-ქართლში, რომლის ფარგლებშიც, 2023 წელს, ჯამურად, პროგრამის ფარგლებში, შემოვიდა 366 განაცხადი და გამოვლინდა 41 გამარჯვებული.

ამოცანა 5.2. ელექტრონული კომერციის განვითარების ხელშეწყობა

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 5.2.1: დატრენინგებული ბენეფიციარების რაოდენობა.

2023 წელს, ელექტრონული კომერციის განვითარების მიმართულებით 123 მეწარმე დატრენინგდა (სამიზნე მაჩვენებელი - არანაკლებ 700 პირი).

- ✓ **აქტივობა 5.2.1: ელექტრონული კომერციის ტრენინგების ჩატარება**

სავაჭრო-სამრეწველო პალატა რეგულარულად ახორციელებს ელექტრონული კომერციის მასშტაბურ უფასო ტრენინგების ციკლს მცირე და საშუალო მეწარმეებისთვის, როგორც ფიზიკურ, ისე ონლაინ ფორმატში. 2023 წელს, აღნიშნულ ტრენინგებში მონაწილეობა, 100-ზე მეტმა დაინტერესებულმა მეწარმემ მიიღო. ტრენინგების საშუალებით მეწარმეებს მიეცათ შესაძლებლობა მიეღოთ საბაზისო თეორიული და პრაქტიკული ცოდნა ელექტრონული კომერციის საკითხებზე, მათ შორის, რა არის ელექტრონული კომერცია და მისი უპირატესობები, ციფრული მარკეტინგი - ციფრული მედია და კომუნიკაცია, სოციალური ქსელები და მათი მნიშვნელობა გაყიდვებში და სხვა.

- ✓ **აქტივობა 5.2.2: ელექტრონული კომერციის კანონმდებლობის თაობაზე მეწარმეთა ცნობიერების ამაღლების მიზნით შეხვედრების/ვორკშოფების ჩატარება**

ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოსთან (USAID) თანამშრომლობით, საპარლამენტო პლატფორმის ფარგლებში, ჩატარდა კერძო და საჯარო დიალოგები (PPD), როგორც „ელექტრონული კომერციის შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტის შემუშავების პროცესში, ასევე, მისი მიღების პროცესში. აღნიშნულ კერძო და საჯარო დიალოგებზე (4 შეხვედრა) მოწვეულნი იყვნენ მეწარმეები. შეხვედრების ფარგლებში, დეტალური ფორმატით, განხორციელდა კანონთან მიმართებით ცნობიერების ამაღლება.

ამოცანა 5.3. საინფორმაციო ტექნოლოგიების ხელმისაწვდომობა

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 5.3.1: საკანონმდებლო და ტექნიკური ჩარჩო ფართოზოლოვანი ქსელების განვითარებისთვის.

ფართოზოლოვანი ქსელების განვითარებისთვის მომზადებულია შესაბამისი 2 საკანონმდებლო პროექტი (სამიზნე მაჩვენებელი - 5).

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 5.3.2: მეწარმეთა რაოდენობა, რომელთაც გაიარეს ტრენინგი ციფრულ უნარებში.

სსიპ „საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს მიერ" განხორციელდა მეწარმეთა გადამზადება ციფრულ უნარებში.

საანგარიშო წელს გადამზადდა 825 მეწარმე (სამიზნე მაჩვენებელი - 3,000).

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 5.3.3: ციფრული უნარების ტრენინგების მიმღებ მეწარმეთა რაოდენობაში იმ მეწარმეთა %-ული წილი, რომლებმაც მიიღეს საერთაშორისო სერთიფიკატი, რაც სამუშაოს მიღების წინაპირობას წარმოადგენს.

საანგარიშო პერიოდში, დაიწყო „Do IT with the EU" პროგრამის ფარგლებში ტრენინგები. საერთაშორისო სერტიფიკატის მიღება და სერტიფიკატის მფლობელთა რაოდენობის შესახებ ინფორმაცია ხელმისაწვდომი იქნება პროგრამის დასრულების შემდეგ.

- ✓ **აქტივობა 5.3.1: ICT ტრენინგების ჩატარება რეგიონებში, მათ შორის ფრონტ-ენდ დეველოპმენტში, სოციალურ მედია მენეჯმენტსა და ქოფირაითინგში, გრაფიკულ დიზაინში და სხვა**

2023 წელს, საქართველოს ყველა ტექნოპარკში (8 ტექნოპარკი), ICT მიმართულებით დატრენინგებულია 825 ადამიანი.

- ✓ **აქტივობა 5.3.2: 5,000 IT სპეციალისტის საინფორმაციო ტექნოლოგიებში გადამზადების პროგრამა**

აღნიშნული პროგრამა ხორციელდება სახელწოდებით - "Do IT in Georgia". პროგრამის ფარგლებში, 2023 წელს, შეთავაზებულ 3 კურსზე ჩაირიცხა 1046 პირი (მათ შორის, 61% ქალი და 46 შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირი); პროგრამირების მიმართულებაზე ჩაირიცხა 534 სტუდენტი, მართვის მიმართულებაზე - 203 სტუდენტი, ხოლო დიზაინის მიმართულებაზე 309 სტუდენტი. ყველა მონაწილესთან უკვე გაფორმდა ხელშეკრულებები და დაწყებულია ყველა კურსი.

- ✓ **აქტივობა 5.3.3: უნივერსალური მომსახურების ამოქმედების კუთხით საკანომდებლო ცვლილების პროექტის მომზადება**

სატელეკომუნიკაციო უნივერსალური მომსახურების დანერგვის მიზნით, ევროპის ელექტრონული კომუნიკაციების კოდექსის (დირექტივა 2018/1972) საფუძველზე მომზადდა საქართველოს კანონის პროექტი „ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ საქართველოს კანონში ცვლილებების შეტანის თაობაზე". უნივერსალური მომსახურების დანერგვის მიზანია უზრუნველყოს მოსახლეობისათვის სატელეკომუნიკაციო მომსახურებების ეკონომიკური და ფიზიკური ხელმისაწვდომობა.

- ✓ **აქტივობა 5.3.4: შენობის შიდა ფიზიკური ინფრასტრუქტურისა და შენობაში დაშვების ტექნიკური სპეციფიკაციების განსაზღვრის შესახებ დადგენილების პროექტის მომზადება**

პროექტის „Log in Georgia“ ფარგლებში, კომპანიების „Grant Thornton“-ის და მისი ქვეკონტრაქტორების - „Analysis Mason“-ის და „Pierstone“-ის ექსპერტების ჩართულობით, მომზადდა „სატელეკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურისა და სატელეკომუნიკაციო მიზნებისთვის გამოყენებადი ფიზიკური ინფრასტრუქტურის გაზიარების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული კანონქვემდებარე აქტების პირველადი ვერსიები.

- ✓ **აქტივობა 5.3.5: სატელეკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის მშენებლობის წესების პროექტის შემუშავება**

საკონსულტაციო მომსახურების ფარგლებში, მომზადდა „სატელეკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურისა და სატელეკომუნიკაციო მიზნებისთვის გამოყენებადი ფიზიკური ინფრასტრუქტურის გაზიარების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული კანონქვემდებარე აქტების პირველადი ვერსიები.

ამოცანა 5.4. ფართოზოლოვანი ინფრასტრუქტურის განვითარება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 5.4.1: ფართოზოლოვანი ინფრასტრუქტურის განვითარების სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში ინტერნეტ ქსელებით დაფარული დასახლებული პუნქტების რაოდენობა.

სახელმწიფო ინტერნეტიზაციის პროგრამის ფარგლებში, 2023 წელს, დაიფარა 155 დასახლებული პუნქტი (სამიზნე მაჩვენებელი - 1,064).

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 5.4.2: ინტერნეტ ქსელებით დაფარული მაღალმთიან რეგიონების დასახლებული პუნქტების (<200 მოსახლეობით) რაოდენობა (სათემო ინტერნეტიზაცია).

დაიგეგმა და განხორციელდა ოპტიკურ ბოჭკოვანი გადამზღვევი ქსელის მშენებლობა საგზაო მაგისტრალის გვერდით. ქსელმა დააკავშირა ძირითადი ქსელი დასახლებულ პუნქტთან: მაღაროსკარი, ჩარგალი და ბარისახო.

ქსელის დაერთების შედეგად:

- სრულად გადაზღვეულია სამი ძირითადი დასახლებული პუნქტი, რომელიც ქმნის ქსელის ბიზნეს მდგრადობის გარანტიებს;
- თითქმის გაორმაგდა ინტერნეტის სიჩქარე;

- მოიმატა ინტერნეტის საცალო პაკეტების სიჩქარემ 4-5 მეგაბიტ/წამით.

მიმდინარეობს მაღალმთიანი რეგიონების დასახლებული პუნქტების (<200 მოსახლეობით) ინტერნეტ ქსელებით დაფარვის სამუშაოები (სამიზნე მაჩვენებელი - 174).

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 5.4.3: ფართოზოლოვანი ინფრასტრუქტურის განვითარების სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში სოფლად აშენებული ოპტიკურ ბოჭკოვანი ქსელების სიგრძე (კმ).

საანგარიშო წელს, სახელმწიფო ინტერნეტიზაციის პროგრამის ფარგლებში, აშენდა 800 კმ ოპტიკურ ბოჭკოვანი მაგისტრალი. საერთო ჯამში, დასრულებული და მიმდინარე ტენდერების მოცულობა შეადგენს 2100 კმ-ზე მეტს (სამიზნე მაჩვენებელი - 5,000).

- ✓ **აქტივობა 5.4.1: აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის დასახლებებში სათემო ინტერნეტიზაციის ქსელის მშენებლობა**

ფშავ-ხევსურეთში დაიგეგმა და განხორციელდა ოპტიკურ ბოჭკოვანი გადამზღვევი ქსელის მშენებლობა, რომელმაც დააკავშირა მაღაროსკარის, ჩარგალის და ბარისახოს ანძები. აღნიშნულმა განაპირობა ქსელის მდგრადობისა და აბონენტებისთვის ინტერნეტის სიჩქარის ზრდა.

- ✓ **აქტივობა 5.4.2: საქართველოში ფართოზოლოვანი ინფრასტრუქტურის განვითარების სახელმწიფო პროგრამის შესაბამისად, სამიზნე გეოგრაფიულ არეალებში ფართოზოლოვანი ინფრასტრუქტურის მშენებლობა**

დასრულებულია სამშენებლო სამუშაოები რაჭის, ლეჩხუმის, ჩოხატაურის და ქობულეთი-ხელვაჩაურის მიმართულებებზე. ამ ეტაპზე, მშენებლობა მიმდინარეობს ზუგდიდი-ხობის, წყალტუბო-ვარციხე-ხონის ტენდერის ფარგლებში, ხოლო პროექტირების ეტაპზეა აბაშა-სენაკისა და ჭიათურა-საჩხერის მიმართულებები. ზესტაფონი-ხარაგაულის მიმართულებაზე გამოცხადებულია ტენდერი.

ამოცანა 5.5 მცირე და საშუალო ტელეკომ ოპერატორების განვითარება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 5.5.1: მცირე და საშუალო სატელეკომუნიკაციო ოპერატორების გადაწყვეტილი პრობლემები.

საანგარიშო წელს, მცირე და საშუალო ტელეკომ ოპერატორების ასოციაციასთან გამართული შეხვედრების ფარგლებში (3 შეხვედრა) იდენტიფიცირებული და გადაწყვეტილია მათი პრობლემები (5 პრობლემა) (სამიზნე მაჩვენებელი - 10).

- ✓ **აქტივობა 5.5.1: მცირე და საშუალო ტელეკომ ოპერატორებთან შეხვედრების ჩატარება, მათ წინაშე არსებული პრობლემების იდენტიფიცირების მიზნით**

რეგულარულად ხორციელდება შეხვედრები მცირე და საშუალო ტელეკომ ოპერატორების ასოციაციასთან, მათი პრობლემების იდენტიფიცირებისა და აღმოფხვრაში დახმარების კუთხით. დონორ ორგანიზაციებთან მიმდინარეობს მუშაობა იმ მიზნით, რომ სახელმწიფო ინტერნეტიზაციის პროგრამის ფარგლებში აშენებული ინფრასტრუქტურით განვითარდეს „ბოლო მილის“ ინფრასტრუქტურა (კერძო ტელეკომ ოპერატორებმა სახელმწიფო ინტერნეტიზაციის ფარგლებში აშენებული საბითუმო ქსელის საშუალებით მომსახურება მიაწოდონ მოსახლეობას, კერძოდ, ააშენონ საცალო მომსახურების ქსელი). აღნიშნული უზრუნველყოფს, მათ შორის, მცირე და საშუალო ოპერატორებისთვის შესაძლებლობის გაჩენას - სატელეკომუნიკაციო მომსახურებების მიწოდება განახორციელონ სოფლად მცხოვრები აბონენტებისთვის. საკონსულტაციო მომსახურებისთვის მომზადდა ტექნიკური დავალების (ToR) პროექტი საქართველოს სოფლებში „ბოლო მილის“ კავშირის გაძლიერებისთვის მიზანშეწონილობის კვლევის შესახებ.

- ✓ **აქტივობა 5.5.2: საქართველოში ფართოზოლოვანი ინფრასტრუქტურის განვითარების სახელმწიფო პროგრამის შესაბამისად, სამიზნე გეოგრაფიულ არეალებში ფართოზოლოვანი „ბოლო მილის“ ინფრასტრუქტურის მშენებლობაში მცირე და საშუალო ტელეკომ ოპერატორების დახმარება დონორი ორგანიზაციების მოძიებაში**

საქართველოს სოფლებში „ბოლო მილის“ კავშირის განვითარების აქტივობები მიმდინარეობს მსოფლიო ბანკის ტექნიკური დახმარების - EU4Digital II ფაზის ფარგლებში.

ამოცანა 5.6. კვლევასა და ინდუსტრიას შორის კავშირების გაღრმავება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 5.6.1: ტექნოლოგიური გადაცემების პროექტების რაოდენობა, რომელიც კომერციალიზაციის ეტაპზე გადავიდა.

საანგარიშო წელს, შეირჩა 4 კომერციალიზაციის პოტენციალის მქონე პროექტი საბოლოო კომერციალიზაციისთვის (სამიზნე მაჩვენებელი - მინიმუმ 1).

- ✓ **აქტივობა 5.6.1: ქართული სამეცნიერო პროექტების კომერციალიზაციის მხარდაჭერა**

ტექნოლოგიების გადაცემის პროექტის ფარგლებში, სააგენტომ მიიღო 11 განაცხადი. აღნიშნული განაცხადებიდან პირველადი შერჩევის ეტაპი გაიარა ორმა პროექტმა.

ჯამურად, 2023 წელს, დეტალური კვლევის (due diligence) ეტაპს გადიოდა 7 პროექტი (2022 წელს შერჩეული 5 პროექტი და 2023 წელს შერჩეული 2 პროექტი). 2023 წელს, შეირჩა 4 კომერციალიზაციის პოტენციალის მქონე პროექტი საბოლოო კომერციალიზაციისთის. ამასთან, გრძელდება მუშაობა ტექნოლოგიების გადაცემის საპილოტე პროგრამის (TTPP) ფარგლებში შერჩეული პროექტების კომერციალიზაციის მიმართულებით, რომლის ფარგლებშიც შერჩეული იყო კომერციალიზაციის პოტენციალის მქონე 9 პროექტი. რამდენიმე პროდუქტზე ინდუსტრიულ პარტნიორებთან გაგზავნილია ნიმუშები.

პრიორიტეტი 6. ქალთა მეწარმეობის განვითარების ხელშეწყობა

ქალთა მეწარმეობის განვითარების ხელშეწყობის **მიზანს წარმოადგენს** მცირე და საშუალო მეწარმე ქალთა ზრდა/განვითარება გლობალური კონკურენციის გათვალისწინებით. აღნიშნული პრიორიტეტული მიმართულების ფარგლებში განსაზღვრული ამოცანების შესრულება და დასახული მიზნის მიღწევის **გავლენის მაჩვენებელია** - მოქმედ ბიზნეს სუბიექტებში დამფუძნებელ ქალ-მეწარმეთა წილი.

საქსტატის მონაცემების თანახმად, 2023 წლის ბოლოსთვის, მოქმედი ბიზნეს სუბიექტების პროცენტული წილი, რომელშიც ფიგურირებს ქალი დამფუძნებელი, 33.1%-ს შეადგენს. უნდა აღინიშნოს, რომ 2023 წელს, წინა წელთან შედარებით, 14 792-ით მეტი აქტიური ბიზნეს სუბიექტია, რომელშიც ფიგურირებს ქალი დამფუძნებელი (2022 – 70, 966; 2023 – 85,758) ამასთან, 2023 წლის განმავლობაში, ქალ-მეწარმეთა თანამონაწილეობით დაფუძნებული ბიზნეს სუბიექტების წილი მთლიანი ბიზნეს სუბიექტების 28.8%-ს შეადგენს (2022 – 22.5%).

აღნიშნული პრიორიტეტის ფარგლებში, ქალთა სამეწარმეო პოტენციალის ზრდისა და ქალ მეწარმეთა ხელშეწყობის მიმართულებით მთელი რიგი მხარდამჭერი ღონისძიებები და მიზნობრივი პროგრამები განხორციელდა.

მეექვსე პრიორიტეტული მიმართულება - ქალთა მეწარმეობის განვითარების ხელშეწყობა - აერთიანებს 5 ამოცანას და 15 აქტივობას.

ამოცანა 6.1. „ქალთა ეკონომიკური გაძლიერების პრინციპების" (WEPS) პოპულარიზაცია

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 6.1.1: საინფორმაციო სესიების რაოდენობა.

საანგარიშო წელს, „აწარმოე საქართველოში" სააგენტოს მიერ სხვადასხვა დონორ ორგანიზაციასთან თანამშრომლობით განხორციელდა 12 საინფორმაციო სესია/ ტრენინგი (სამიზნე მაჩვენებელი - 10).

ამოცანის ინდიკატორი 6.1.2: ტრენინგის მონაწილეთა პროცენტული წილი, რომელიც ადასტურებს რომ ტრენინგის შედეგად მიღებული ცოდნა დაეხმარება მათ ხელი შეუწყონ თავიანთ საქმიანობაში გენდერულ თანასწორობის საკითხებთან მიმართებით.

Target Gender Equality პროგრამის ფარგლებში ჩატარებული ტრენინგების შემდგომ, ჯგუფთან ჩატარებული გამოკითხვებით, მონაწილეების 85%-მა დაადასტურა, რომ ტრენინგის შედეგად მიღებული ცოდნა დაეხმარება მათ ხელი შეუწყონ თავიანთ საქმიანობაში გენდერული თანასწორობის ასპექტების გათვალისწინებას (სამიზნე მაჩვენებელი - 65%).

- ✓ **აქტივობა 6.1.1: ქალ მეწარმეებთან შეხვედრები „აწარმოე საქართველოში“ სააგენტოს პროგრამების შესახებ ინფორმაციის მიწოდების მიზნით**

საანგარიშო წელს, სსიპ „აწარმოე საქართველოში“ სააგენტოს მიერ დონორ ორგანიზაციებთან თანამშრომლობით ჩატარდა შემდეგი შეხვედრები (3 შეხვედრა):

- „დაფინანსების გაუმჯობესება საერთაშორისო ვაჭრობაში“ – საერთაშორისო სავაჭრო პალატისა და აზიის განვითარების ბანკის პარტნიორობით, სემინარები გაიმართა ქალაქ თბილისსა და დაბა კაჭრეთში;
- საინფორმაციო შეხვედრა ქალებისთვის „ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა საქართველოში“.

- ✓ **აქტივობა 6.1.2: ქალთა გაძლიერების პრინციპებთან დაკავშირებით საინფორმაციო სესიების ორგანიზება კომპანიების წარმომადგენლებისთვის**

ქალთა გაძლიერების პრინციპებთან დაკავშირებით, ჩატარდა 9 ტრენინგი/სესია:

- სათემო ლიდერთა ფორუმი (წინანდალი). ფორუმის თემატიკას წარმოადგენდა „ქალთა ეკონომიკური გაძლიერება – სოფლად არსებული შესაძლებლობები“. შეხვედრას ესწრებოდნენ ქალი მეწარმეები საქართველოს სხვადასხვა რეგიონიდან. ფორუმის ფარგლებში განხილული იქნა ქალი მეწარმეების წინაშე მდგარი გამოწვევები და არსებული შესაძლებლობები მათი ეკონომიკური გაძლიერების მიმართულებით;
- ბიზნეს ფედერაცია „ქალები მომავლისთვის“ ორგანიზაცია „ქეა კავკასიასთან“ პარტნიორობით ახორციელებს ქალთა ეკონომიკური გაძლიერების პროექტს, რომლის ფარგლებშიც გაიმართა სამუშაო შეხვედრა, ე.წ. Task Force Group, რომელიც მიზნად ისახავდა ქალების ფინანსებზე წვდომის კუთხით გამოწვევების იდენტიფიცირებას და ამ გამოწვევებზე საპასუხო ადვოკატირების განხორციელების შესაძლებლობებს;

- ბიზნეს ფედერაციის „ქალები მომავლისთვის“ ორგანიზებით, საქართველოს 3 ქალაქში (თელავი, ზუგდიდი, ბათუმი) გაიმართა მეწარმე ქალების ფორუმი. ღონისძიება დაკავშირებული იყო ქალთა ეკონომიკურ გაძლიერებასთან, ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის შესაძლებლობების გაცნობასთან, ბიზნესლიდერი ქალებისგან გამოცდილების გაზიარებასთან, ქოუჩინგ სესიებთან და ამასთან, ითვალისწინებდა ერთჯერად ბიზნეს კონსულტაციებს მეწარმე ქალებისთვის.
- საინფორმაციო შეხვედრა ქალებისთვის „ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა საქართველოში“;
- ქალთა მეწარმეობის ხელშეწყობის ქვესაბჭოს გაფართოებული სხდომა. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ორგანიზებითა და USAID-ის პროგრამის მხარდაჭერით, კერძო სექტორის განვითარების ხელშეწყობის საკონსულტაციო საბჭოსთან არსებული ქალთა მეწარმეობის ხელშეწყობის ქვესაბჭოს სხდომა გაფართოებულ ფორმატში ჩატარდა, რომლის ფარგლებშიც მონაწილეობა მიიღეს როგორც ქვესაბჭოს წარმომადგენლებმა, ასევე, მეწარმე ქალებმა. სხდომის ფარგლებში, მოწვეულ მეწარმე ქალებს მიეწოდათ ინფორმაცია ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის სახელმწიფო პროგრამებზე. ასევე, გაიმართა დისკუსია თემაზე „ქალთა მეწარმეობა და ფინანსებზე წვდომა”. დისკუსიის ფარგლებში, მათ შორის, ქალი მეწარმეების მხრიდან იდენტიფიცირებული იქნა ფინანსებზე წვდომის კუთხით არსებული ბარიერები, შემაფერხებელი ფაქტორები და გაიმართა მსჯელობა გამოწვევების საპასუხო მექანიზმების თაობაზე;
- სესია WEPs (ქალთა ეკონომიკური გაძლიერების პრინციპები) ინსტრუმენტის შედეგებზე დაყრდნობით, „Target Gender Equality“ პროგრამის ფარგლებში;
- საინფორმაციო შეხვედრა „გენდერულად პასუხისმგებლიანი შესყიდვები“;

✓ **აქტივობა 6.1.3: კომპანიებთან შეხვედრები/ტრენინგები ქალთა გაძლიერების თემაზე პრიორიტეტული მიმართულებების იდენტიფიცირებისა და ქალთა გაძლიერების პრინციპების დანერგვის თაობაზე მათი ცნობიერების ამაღლების მიზნით**

ქალთა გაძლიერების პრინციპებთან დაკავშირებით, კომპანიებისთვის ჩატარდა 9 ტრენინგი/საინფორმაციო სესია:

ტრენინგი „Target Gender Equality“ პროგრამის ფარგლებში (9.02.2023, 9 კომპანია, 11 მონაწილე); საინფორმაციო შეხვედრა ქალებისთვის „ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა საქართველოში“ (30.03.2023, 23 კომპანია, 38 მონაწილე); საინფორმაციო შეხვედრა გენდერული თანასწორობის თემაზე „ქალები ლიდერულ პოზიციებზე” (4.05.2023, 5 კომპანია, 5 მონაწილე); საინფორმაციო შეხვედრა პროგრამა „Target Gender Equality“ პროგრამის ფარგლებში, თემა - ქალთა გაძლიერების პრინციპები (11.07.2023, 9

კომპანია, 12 მონაწილე); საინფორმაციო შეხვედრა გენდერული თანასწორობის თემაზე - თანაბარ ანაზღაურებასთან დაკავშირებით (20.07.2023, 5 კომპანია, 7 მონაწილე); სესია WEPs (ქალთა ეკონომიკური გაძლიერების პრინციპები) ინსტრუმენტის შედეგებზე დაყრდნობით, „Target Gender Equality“ პროგრამის ფარგლებში (26.10.2023, 8 კომპანია); მესამე მოდული „Target Gender Equality“ პროგრამის ფარგლებში - პროგრამები და ინიციატივები (22.11.2023, 8 კომპანია); სინფორმაციო შეხვედრა „გენდერულად პასუხისმგებლიანი შესყიდვები“ (15.12.2023, 8 კომპანია); მეოთხე მოდული „Target Gender Equality“ პროგრამის ფარგლებში (19.12.2023, 11 კომპანია).

- ✓ **აქტივობა 6.1.4: ქალი მეწარმეებისთვის ინფორმაციის მიწოდება/ შეხვედრების ჩატარება საერთაშორისო და ადგილობრივ ღონისძიებებთან/ბიზნეს ფორუმებთან დაკავშირებით ინფორმაციის მიწოდების მიზნით და მათში მონაწილეობის ხელშეწყობა**

საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა აქტიურად არის წარმოდგენილი როგორც ადგილობრივ, ასევე, საერთაშორისო დონეზე. პალატის ორგანიზებით ყოველწლიურად არაერთი საერთაშორისო ბიზნეს ფორუმი იმართება. პალატამ ქალ მეწარმეებთან შეხვედრების ფარგლებში, უზრუნველყო ინფორმაციის მიწოდება საერთაშორისო და ადგილობრივ ღონისძიებებთან დაკავშირებით და უზრუნველყო, მათ შორის, ქალი მეწარმეების მონაწილეობა ბიზნეს ფორუმებში. საანგარიშო წლის განმავლობაში სულ 8 ბიზნეს ფორუმი მოეწყო: არაბთა გაერთიანებულ საამიროებთან, სლოვენიასთან, სომხეთთან, აზერბაიჯანთან, თურქმენეთთან, ჩეხეთთან, უზბეკეთთან და უნგრეთთან.

ამოცანა 6.2. გენდერული ნიშნით სტატისტიკის გაუმჯობესება სახელმწიფო პროგრამებში

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 6.2.1: სახელმწიფო პროგრამების სტატისტიკა წარმოდგენილია გენდერული ნიშნით.

გენდერული ნიშნით სტატისტიკა იწარმოება სსიპ „საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს“ 3 პროგრამაში და სსიპ „აწარმოე საქართველოში“ სააგენტოს მიერ განხორციელებულ 3 პროგრამაში, ჯამში 6 პროგრამაში (სამიზნე მაჩვენებელი - 3).

- ✓ **აქტივობა 6.2.1: „ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს“ მიერ განხორციელებული პროგრამების გენდერული ნიშნით სტატისტიკის წარმოება**

სააგენტომ, 2023 წელს, გენდერული ნიშნით, სტატისტიკის წარმოება დაიწყო 3 პროექტზე. ეს პროექტებია:

- „ინოვაციების გრანტები რეგიონებისთვის“, რომელიც მიზნად ისახავს რეგიონებში სამეწარმეო და ინოვაციური ეკოსისტემის გაძლიერებას;
- „Hardware Start-Up Incubator“, რომლის მიზანია საქართველოში ტექნოლოგიური სტარტაპის იდეის მქონე ადამიანების ხელშეწყობა, ელექტრონიკის, პროგრამირებისა და ბიზნეს მენტორშიფის მეშვეობით;
- „CODE-IT ტექნოპარკში“ (184 მონაწილე, მათ შორის 55 ქალი).

- ✓ **აქტივობა 6.2.2: სსიპ „აწარმოე საქართველოში“ პროგრამების სტატისტიკის წარმოება გენდერული ნიშნით**

გენდერული ნიშნით სტატისტიკა იწარმოება 4 პროგრამაში: საკრედიტო-საგარანტიო სქემის სახელმწიფო პროგრამაში (2023 წლის მარტიდან), სახელმწიფო პროგრამის „აწარმოე საქართველოში“ მიკრო და მცირე მეწარმეობისა, ექსპორტის მენეჯერთა სასერტიფიკატო პროგრამასა და უნივერსალურ ინდუსტრიულ ნაწილებში.

ამოცანა 6.3. სახელმწიფო პროგრამებში ქალთა მონაწილეობის წახალისება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 6.3.1: „მიკრო გრანტების” სახელმწიფო პროგრამაში მონაწილე ქალების წილი.

2023 წელს, სახელმწიფო პროგრამის „აწარმოე საქართველოში“ მიკრო და მცირე მეწარმეობის ნაწილის ფარგლებში მხარდაჭერილია 569 ქალი ბენეფიციარი, რომელიც მთლიანი ბენეფიციარების 50%-ს შეადგენს (სამიზნე მაჩვენებელი - 50%).

- ✓ **აქტივობა 6.3.1: მიკრო და მცირე მეწარმეობის ხელშეწყობის პროგრამის განხორციელება და მასში ქალ მეწარმეთა პრიორიტეტიზირება**

2023 წელს, სახელმწიფო პროგრამის „აწარმოე საქართველოში“ მიკრო და მცირე მეწარმეობის ნაწილის ფარგლებში მხარდაჭერილია 569 ქალი ბენეფიციარი. ჯამში, 2021-2023 წლებში, 1562 ქალი ბენეფიციარია მხარდაჭერილი.

- ✓ **აქტივობა 6.3.2: ქალებისათვის საპილოტე პროგრამის განხორციელება, საპილოტე მუნიციპალიტეტებში ეკონომიკურად არააქტიური ქალების საზოგადოების სრულუფლებიან წევრებად ინტეგრაციის, მათი სოციალურ - ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესებისა და ქალების სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში ჩართვის სტიმულირების მიზნით**

საანგარიშო პერიოდში, „საპილოტე პროგრამა ქალებისათვის“ ფარგლებში, კახეთის და ქვემო ქართლის რეგიონებში 8 უნიკალურ ქალ ბენეფიციარს გაუფორმდა 8 ხელშეკრულება. ინვესტიციის ოდენობამ შეადგინა 182,996 ლარი, საიდანაც ხელშეკრულებით განსაზღვრული სააგენტოს თანადაფინანსებაა 164,222 ლარი. საანგარიშო პერიოდში, განხორციელდა 36 ბენეფიციარის სრული/ნაწილობრივი თანადაფინანსება (2022 წელს გაფორმებული ხელშეკრულების შედეგად გაცემული ტრანშების ჩათვლით).

- ✓ **აქტივობა 6.3.3: ქალებისთვის საინფორმაციო სესიების ორგანიზება ინოვაციებსა და ტექნოლოგიების მიმართულებით არსებულ პროგრამებში მონაწილეობის წახალისების მიზნით**

2023 წელს, კასპის ტექნოპარკში გაიმართა საინფორმაციო სესია ქალებისთვის თემაზე - „ეფექტური პრეზენტაცია“, რომელსაც დაესწრო 16 ქალი. ასევე, ქალებისთვის, ახმეტის ტექნოპარკში განხორციელდა პროექტი „გოგონები ტექნოლოგიებში“. პროექტს ჰყავდა 52 ბენეფიციარი.

- ✓ **აქტივობა 6.3.4: სოფლის განვითარების სააგენტოს რეგიონული ექსტენციის ცენტრების გაძლიერების და მათ მიერ ქალ ბენეფიციართა წახალისების მიზნით ტრენინგების, სესიებისა და საინფორმაციო შეხვედრების ჩატარება**

საანგარიშო პერიოდში სხვადასხვა მიმართულებით გადამზადდა ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტოს" (RDA) 298 თანამშრომელი.

ამოცანა 6.4. ქალებში ციფრული უნარ-ჩვევების გაძლიერება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 6.4.1: ქალ-მეწარმეთა რაოდენობა ციფრულ უნარებთან დაკავშირებულ ტრენინგებში.

სავაჭრო-სამრეწველო პალატა საერთაშორისო პარტნიორებთან ერთად არაერთ პროექტს ახორციელებს ქალთა ეკონომიკური გაძლიერების ხელშეწყობისათვის საქართველოში, მათ შორის, ქალი მეწარმეებისთვის ტარდება საჭიროებებზე მორგებული, სხვადასხვა მიმართულების ტრენინგები თბილისსა და რეგიონებში.

საანგარიში წელს დატრენინგდა ჯამში 100-მდე მეწარმე ქალი ელექტრონული კომერციის, მარკეტინგის, ციფრული მარკეტინგის, გაყიდვების მიმართულებით. ჯამში, დატრენინგებულია 540-მდე ქალი მეწარმე (სამიზნე მაჩვენებელი - 600-მდე).

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 6.4.2: ტრენინგის მონაწილეთა პროცენტული წილი, რომელიც თვლის, რომ ტრენინგზე შეძენილი ციფრული უნარები დაეხმარება ბიზნეს საქმიანობის გაუმჯობესებაში.

ტრენინგის მონაწილეებთან ჩატარებული უკუკავშირის საფუძველზე გამოვლინდა, რომ ტრენინგის მონაწილეთა 90% თვლის, რომ ტრენინგზე შეძენილი ციფრული უნარები დაეხმარება მათ ბიზნეს საქმიანობის გაუმჯობესებაში (სამიზნე მაჩვენებელი - 70%).

- ✓ **აქტივობა 6.4.1: ქალი მეწარმეებისთვის ელ კომერციის ტრენინგის ჩატარება**

ქალი მეწარმეებისთვის ჩატარდა ტრენინგები ელექტრონული კომერციის მიმართულებით. საანგარიში წელს დატრენინგდა ჯამში 45-მდე ქალი მეწარმე.

- ✓ **აქტივობა 6.4.2: ქალთა ტექნოლოგიური ბანაკების ორგანიზება**

2023 წლის დეკემბერში, განხორციელდა მოსწავლე გოგონებისთვის ტექნოლოგიური ბანაკის ორგანიზება, რომელშიც მონაწილეობა მიიღო 49 გოგონამ.

ამოცანა 6.5. სახელმწიფო სტრუქტურების შესაძლებლობების გაზრდა გენდერული მიდგომების განვითარებისთვის

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 6.5.1: გენდერული მიდგომების განვითარებისთვის ჩატარებული ტრენინგების რაოდენობა.

2023 წელს, სსიპ „აწარმოე საქართველოში“ სააგენტოს 8 თანამშრომელი გადამზადდა გენდერული თანასწორობის და სექსუალური შევიწროების მიმართულებით. სსიპ „საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს“ 1 თანამშრომელი გადამზადდა გენდერული ბიუჯეტირების მიმართულებით. ასევე, 17-მა თანამშრომელმა მონაწილეობა მიიღო შეხვედრაში, რომლის ფარგლებშიც განხილული იქნა ქალთა წახალისების დამატებითი მექანიზმები.

საანგარიშო პერიოდში, გენდერული მიდგომების განვითარების მიმართულებით, ჯამში ჩატარდა 6 ტრენინგი (სამიზნე მაჩვენებელი - 10).

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 6.5.2: ტრენინგის მონაწილეთა პროცენტული წილი. რომელიც თვლის, რომ ტრენინგზე შეძენილი უნარები სასარგებლო იქნება მათ საქმიანობაში გენდერზე დაფუძნებული მიდგომის თვალსაზრისით.

ტრენინგის მონაწილეთა 85% აცხადებს, რომ ტრენინგზე მიღებული ცოდნა/უნარები სასარგებლო იქნება მათ საქმიანობაში (სამიზნე მაჩვენებელი - 70%).

- ✓ **აქტივობა 6.5.1: სსიპ „აწარმოე საქართველოში“ თანამშრომელთა გადამზადება გენდერულ თანასწორობაზე, გენდერული კუთხის გათვალისწინებით პროგრამების ორგანიზებასა და ანალიზის საკითხებში**

გენდერული თანასწორობის და სექსუალური შევიწროვების ტრენინგი გაიარა სააგენტოს სსიპ „აწარმოე საქართველოში“ 8 თანამშრომელმა.

- ✓ **აქტივობა 6.5.2: სსიპ „ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს“ სისტემაში გენდერული თანასწორობის ინსტიტუციური მექანიზმის ეფექტიანი მუშაობის მიზნით თანამშრომელთა გადამზადება**

2023 წლის მარტში, გაეროს ქალთა ორგანიზაციის (Un Women) ორგანიზებით, ჩატარდა გასვლითი სამუშაო შეხვედრა, რომლის ფარგლებშიც, სსიპ „საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს" პროგრამებში ქალთა წახალისების დამატებითი მექანიზმები იქნა განხილული. სამუშაო შეხვედრის ფარგლებში გადამზადდა სააგენტოს 17 თანამშრომელი. ამასთან, გენდერული ბიუჯეტირების თემაზე, 2023 წლის განმავლობაში ჩატარდა 2 ტრენინგი (გადამზადდა 1 თანამშრომელი).

- ✓ **აქტივობა 6.5.3: საჯარო მოხელეთა გადამზადება გენდერული თანასწორობის, გენდერული გავლენის ანალიზის, გენდერულად სენსიტიური დაგეგმვის, შეფასების, მონიტორინგისა და გენდერული ბიუჯეტირების საკითხებზე.**

საანგარიშო პერიოდში, გაეროს ქალთა ორგანიზაციასთან (UN Women) აქტიური თანამშრომლობით განხორციელდა საჯარო მოხელეთა გადამზადება გენდერულ საკითხებთან დაკავშირებით, მათ შორის, გენდერული გავლენის ანალიზის (GIA) მიმართულებით. ჯამში, დატრენინგდა 43 ადამიანი შემდეგი უწყებებიდან: საქართველოს პარლამენტი, საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, სსიპ „დასაქმების სააგენტო“, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო.

პრიორიტეტი 7. მწვანე ეკონომიკის განვითარების ხელშეწყობა

მწვანე ეკონომიკის განვითარების ხელშეწყობის **მიზანს** მცირე და საშუალო საწარმოთა მწვანე ეკონომიკაში ჩართულობის ხელშეწყობა **წარმოადგენს**. აღნიშნული პრიორიტეტული მიმართულების ფარგლებში განსაზღვრული ამოცანების შესრულება და დასახული მიზნის მიღწევის **გავლენის მაჩვენებელია** - OECD "SME Policy Index" კვლევაში „მწვანე ეკონომიკაში მცირე და საშუალო მეწარმეები" ინდიკატორში საქართველოს შეფასების შენარჩუნება/გაუმჯობესება.

საგულისხმოა, რომ OECD-ის **„**SME Policy Index 2024" კვლევაში, ინდიკატორში „მწვანე ეკონომიკა" საქართველოს შეფასება 2020 წლის რეიტინგთან შედარებით გაუმჯობესდა და 3.08 ქულა შეადგინა. საგულისხმოა, რომ მიუხედავად პროგრესისა, მწვანე ეკონომიკის მიმართულებით არსებობს გამოწვევები და შემდგომი გაუმჯობესების მნიშვნელოვანი პოტენციალი.

სტრატეგიაში „მწვანე ეკონომიკის განვითარების ხელშეწყობის" ცალკე პრიორიტეტულ მიმართულებად გამოყოფა, ითვალისწინებს მნიშვნელოვანი ამოცანებისა და მთელი რიგი მიზნობრივი, შედეგზე ორიენტირებული აქტივობების განხორციელებას.

მეშვიდე პრიორიტეტული მიმართულება - მწვანე ეკონომიკის განვითარების ხელშეწყობა - აერთიანებს 6 ამოცანას და 16 აქტივობას.

ამოცანა 7.1. მწვანე ზრდის სტრატეგიის განვითარება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 7.1.1: მწვანე ზრდის 2022-2027 წლების სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა.

ქვეყანაში მწვანე ზრდის, როგორც ზრდის ახალი წყაროს, ხელშეწყობა თანდათან იზრდება და სულ უფრო მეტ მნიშვნელობას იძენს. საქართველოში, ბოლო წლების განმავლობაში, სამეწარმეო საქმიანობაში ეტაპობრივად დაიწყო გარემოსადმი მეგობრული ქმედებების დანერგვა, რამაც ხელი უნდა შეუწყოს ეკონომიკაში მწვანე ზრდის მიმართულებების გაძლიერებას და გარემოსდაცვითი სტანდარტების განვითარებას. ამ ეტაპზე, ფართოდ არის დანერგილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების (გზშ) მექანიზმი, ასევე, მოქმედებს საქართველოს ნარჩენების მართვის კოდექსით განსაზღვრული „მწარმოებლის გაფართოებული ვალდებულება" (მგვ). აღნიშნული ნაბიჯები და შემდგომი პროგრესული რეფორმები ეტაპობრივად უზრუნველყოფს მწვანე ზრდის ხელშეწყობას და გარემოსდაცვითი სტანდარტების დაცვით ეკონომიკის მდგრად განვითარებას.

ამ მიმართულებით, ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი საკითხია მწვანე ზრდის სტრატეგიისა და შესაბამისი სამოქმედო გეგმის შემუშავება, რომელზე მუშაობაც მიმდინარეობს მსოფლიო ბანკთან თანამშრომლობით.

✓ აქტივობა 7.1.1: მწვანე ზრდის 2024-2029 წლების სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის შემუშავება

მწვანე ეკონომიკის განვითარება მთავრობის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან პრიორიტეტს წარმოადგენს. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ, 2022 წლის ბოლოს, ინიცირებული იქნა მწვანე ზრდის სტრატეგიის და შესაბამისი სამოქმედო გეგმის შემუშავების პროცესი. შედგა და მიმდინარე ეტაპზეა თანამშრომლობა მსოფლიო ბანკის წარმომადგენლებთან და საერთაშორისო ექსპერტთან, რომლებთან პარტნიორობითაც მოხდება სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის შემუშავება. სტრატეგიაში ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მიმართულება განკუთვნილია მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის.

შეიქმნა მწვანე ზრდის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის უწყებათაშორისი საბჭო (მთავრობის განკარგულება N627, 3.04.2023), ხოლო საქართველოს მწვანე ზრდის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის უწყებათაშორისი საბჭოს გადაწყვეტილებით, 2023 წლის 11 აპრილს შეიქმნა საქართველოს მწვანე ზრდის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის სამუშაო ჯგუფი. ჩატარდა სამუშაო ჯგუფის შეხვედრა.

მოსამზადებელ ეტაპზე, მსოფლიო ბანკის მიერ დაქირავებულმა ადგილობრივმა ექსპერტმა მოახდინა იმ ნორმატიული ჩარჩოს იდენტიფიცირება, რომელიც მოქმედებს ქვეყანაში და აუცილებლად გათვალისწინებული უნდა იყოს მწვანე ზრდის სტრატეგიაზე მუშაობის პროცესში. მომდევნო ეტაპზე, მსოფლიო ბანკის შიდა პროცედურების შესაბამისად, შეირჩა საერთაშორისო ექსპერტი, რომელიც უშუალოდ იმუშავებს სტრატეგიასა და სამოქმედო გეგმაზე.

საერთაშორისო ექსპერტის მიერ გაზიარებული იქნა პირველადი კვლევის შედეგები. დოკუმენტში განსაზღვრულია ის შესაძლო მიმართულებები, რომელსაც სამომავლოდ მოიცავს მწვანე ზრდის სტრატეგია. დოკუმენტი შენიშვნებისა და კომენტარებისათვის დაეგზავნა მწვანე ზრდის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის სამუშაო ჯგუფის წევრებს, ხოლო მათგან მიღებული კომენტარები ეცნობა ექსპერტს. უახლოეს მომავალში იგეგმება შეხვედრა მსოფლიო ბანკის წარმომადგენლებთან და საერთაშორისო ექსპერტთან.

ამოცანა 7.2. ეკო-ინოვაციის[24] მიდგომის პოპულარიზაცია

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 7.2.1: კომპანიათა რაოდენობა, რომელთანაც შედგა საინფორმაციო შეხვედრები.

სსიპ „აწარმოე საქართველოში“ სააგენტოს მიერ, პარტნიორებთან თანამშრომლობით, ჩატარდა საინფორმაციო სესიები (ჯამში 11) შემდეგი მიმართულებებით:

- Climate Ambition Accelerator-ის 5 სესია, რომელსაც დაესწრო 7 კომპანია (პროგრამაზე დარეგისტრირებულია 7 კომპანია).
- მდგრადი განვითარების მიზნების ხელშეწყობისადმი მიძღვნილი ორ დღიანი სამუშაო შეხვედრა. ღონისძიება მოიცავდა როგორც მრგვალი მაგიდის ფორმატს, ასევე, პანელურ დისკუსიას. ღონისძიებაში მონაწილეობა მიიღო ჯამში 50-მდე მცირე და საშუალო კომპანიამ. დისკუსიები შეეხო მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებში ეკო-ინოვაციური მიდგომის პოპულარიზაციას, ხელშეწყობას და სამომავლო გეგმებზე მსჯელობას (8-9 ივნისი 2023, ბათუმი).
- USAID-ის სამოქალაქო საზოგადოების ჩართულობის პროგრამის ფარგლებში, გაიმართა 4 სამუშაო შეხვედრა, რომელშიც 31 კომპანიის წარმომადგენელი მონაწილეობდა.
- პარტნიორობის ფორუმი, რომელშიც მონაწილეობა 40-ზე მეტმა ბიზნესმა მიიღო (29 ნოემბერი, 2023).

აღნიშნულ შეხვედრებზე ბიზნესებმა სამოქალაქო სექტორიდან მიიღეს ინფორმაცია სხვადასხვა მათთვის პრიორიტეტული მიმართულებებისა და პოტენციური პროექტების შესახებ. შეხვედრებზე, ჯამში, 128 კომპანია მონაწილეობდა (სამიზნე მაჩვენებელი - 100).

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 7.2.2: მცირე და საშუალო საწარმოთა რაოდენობა, რომელშიც ეკო-ინოვაციური მიდგომა დანერგილია.

ეკო-ინოვაციური მიდგომები დაინერგა 9 მცირე და საშუალო კომპანიაში, რომელთაც შესაძლებლობა ჰქონდათ აღნიშნული პროცესი განეხორციელებინათ USAID-ის სამოქალაქო საზოგადოების ჩართულობის პროგრამის ფარგლებში, სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებთან თანამშრომლობით (სამიზნე მაჩვენებელი - 8).

---

[24] **ეკო-ინოვაცია** - ბიზნეს მოდელი, რომელიც ითვალისწინებს გრძელვადიან ოპერირებაზე გათვლილ მიდგომებს კომპანიის საქმიანობისა და ღირებულებათა ჯაჭვის ყველა ეტაპზე. ახალი ბიზნეს მიდგომა, რომელიც ხელს უწყობს მდგრადობას პროდუქტის მთელი სასიცოცხლო ციკლის განმავლობაში, ასევე, ზრდის კომპანიის მაჩვენებლებს და კონკურენტუნარიანობას. მას შეუძლია დაეხმაროს მცირე და საშუალო საწარმოებს ახალ და გაფართოებულ ბაზრებზე წვდომაში, მწარმოებლურობის ზრდაში, ახალი ინვესტიციების მოზიდვაში და ღირებულებათა ჯაჭვის მასშტაბით მომგებიანობის გაზრდაში.

- ✓ **აქტივობა 7.2.1: მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებში ეკო-ინოვაციური მიდგომის პოპულარიზაციის მიზნით საინფორმაციო სესიების ორგანიზება კომპანიების, საჯარო სექტორისა და ბიზნეს ასოციაციებისთვის**

მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებში ეკო-ინოვაციური მიდგომის პოპულარიზაციის მიზნით, კომპანიების, საჯარო სექტორისა და ბიზნეს ასოციაციებისთვის განხორციელდა საინფორმაციო სესიების ორგანიზება:

- საჯარო-კერძო დიალოგი სამრეწველო ემისიების შესახებ კანონპროექტზე. საქართველოს პარლამენტში გამართული საჯარო-კერძო დიალოგის მიზანი იყო „სამრეწველო ემისიების შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტის განხილვა პარლამენტის წევრებთან, მთავრობის წარმომადგენლებთან, კერძო სექტორთან და ბიზნეს ასოციაციებთან ერთად (47 მონაწილე).
- გასვლითი სამუშაო შეხვედრა ჟინვალის წყალსაცავის ტერიტორიაზე კერძო სექტორის წარმომადგენლებთან წყლის რესურსების მართვის საკითხებთან დაკავშირებით. საჯარო-კერძო დიალოგის მიზანი იყო წყლის რესურსების მართვის შესახებ საქართველოს კანონის პროექტის განხილვა პარლამენტის წევრებთან, მთავრობის წარმომადგენლებთან, კერძო სექტორთან და ბიზნეს ასოციაციებთან ერთად (45 მონაწილე).

ამოცანა 7.3. მწვანე დაფინანსების განვითარება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 7.3.1: „მწვანე” ფინანსური პროდუქტების არსებობა.

მდგრადი განვითარების მიზნების მისაღწევად მნიშვნელოვანია იმგვარი რეფორმების გატარება, რომლებიც ხელს შეუწყობენ ფინანსური რესურსების მწვანე, სტაბილური და ინკლუზიური ეკონომიკური ზრდისთვის მობილიზებას. ამ პროცესში მნიშვნელოვანი როლი ფინანსურ სისტემას აკისრია, რადგან მდგრადი განვითარება არ არსებობს მდგრადი დაფინანსების გარეშე - იქნება ეს საჯარო თუ კერძო.

ფინანსური სტაბილურობის უზრუნველსაყოფად და მდგრადი განვითარების ხელშესაწყობად მნიშვნელოვანია ცენტრალური ბანკების პოლიტიკაში გარემოსდაცვითი, სოციალური და სხვა მდგრადი განვითარების საკითხების გათვალისწინება. საქართველოს ეროვნული ბანკი, როგორც ქვეყნის ცენტრალური ბანკი, ქვეყნის მდგრად განვითარებაში ფინანსური სექტორის როლის გაძლიერებას უწყობს ხელს და ამ მიზნით მდგრადი დაფინანსების ჩარჩოს ავითარებს. ეს ჩარჩო ფინანსური სექტორის მონაწილეების მიერ ფინანსური გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (ESG) საკითხების გათვალისწინებას, ESG საკითხებთან დაკავშირებული რისკების მართვასა და ფინანსური ნაკადების ისეთი პროექტებისკენ მიმართვას გულისხმობს, რომლებსაც

დადებითი გარემოსდაცვითი ან/და სოციალური ეფექტი გააჩნიათ. ყოველივე ეს ხელს უწყობს გრძელვადიან ეკონომიკურ მდგრადობას, ფინანსურ სტაბილურობასა და პირდაპირ კავშირშია „მწვანე" ფინანსური პროდუქტების შექმნასთან.

2023 წელს, ეროვნული ბანკის მიერ გამოქვეყნდა ანგარიში „მდგრადი დაფინანსება საქართველოში",[25] რომელშიც მოცემულია მდგრადი დაფინანსების ხელშეწყობის მიზნით განხორციელებული ღონისძიებები, მათ შორის „მწვანე" ფინანსური პროდუქტების მიმართულებით არსებული პროგრესი.

მწვანე სესხების წილი 2022 წელს გაცემულ მთლიან სესხებში 1.2 პროცენტს შეადგენს, რაც წინა წლის მონაცემს 0.2 პროცენტული პუნქტით აღემატება. იმ ბანკებისთვის, რომლებმაც მწვანე სესხების შესახებ ინფორმაცია გაამჟღავნეს, 2022 წელს გაცემულ მთლიან სესხებში მწვანე სესხების წილი საშუალოდ 7 პროცენტს შეადგენდა.

რაც შეეხება 2022 წლის ბოლოსთვის არსებული მწვანე სესხების მთლიან მოცულობას, ის 1.4 მლრდ ლარს (530 მლნ დოლარი) შეადგენდა. 2022 წელს, წინა წელთან შედარებით, მწვანე სესხების მთლიანი მოცულობა გაცვლითი კურსის ეფექტის გამორიცხვით 15%-ით გაიზარდა. წინა წელთან შედარებით, გაიზარდა დოლარში გაცემული სესხების წილი და 65% შეადგინა. 2022 წლის ბოლოსთვის, მწვანე სესხები მთლიანი პორტფელის 3.2%-ია. ეს მაჩვენებელი 2021 წელს 2.9%-ს, 2020 წელს კი 2.2%-ს შეადგენდა. ბანკების დონეზე, მწვანე სესხების წილი მთლიან პორტფელში საშუალოდ 6% იყო, ხოლო ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი დაახლოებით 17%-ს აღწევდა.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 7.3.2. მდგრადი ფინანსების ტაქსონომიის არსებობა.

მდგრადი დაფინანსების ტაქსონომია წარმოადგენს კლასიფიკაციის სისტემას, რომელიც ეკონომიკურ აქტივობებს გარკვეული კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემთხვევაში მწვანე, სოციალურ ან/და მდგრად სტატუსს ანიჭებს.

საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2022 წლის 3 აგვისტოს N93/04 ბრძანებით დამტკიცებულია მდგრადი დაფინანსების ტაქსონომია და ტაქსონომიის მიხედვით სესხების კლასიფიცირებისა და ანგარიშგების წესი. ტაქსონომიის მთავარი მიზანი საქართველოში მდგრადი დაფინანსების ბაზრის განვითარება და შედეგად, ქვეყნის მდგრადი განვითარებისთვის ხელშეწყობაა.

[25] „მდგრადი დაფინანსება საქართველოში" 2023, https://nbg.gov.ge/publications/financial-stability-reports

- ✓ **აქტივობა 7.3.1: მდგრადი დაფინანსების ჩარჩოს განვითარების ფარგლებში ახალი გზამკვლევის შემუშავება**

მდგრადი დაფინანსების ჩარჩოს ახალ გზამკვლევზე საანგარიშო პერიოდში ჩატარდა წინამოსამზადებელი სამუშაოები.

- ✓ **აქტივობა 7.3.2: მდგრადი ფინანსების ტაქსონომიის შესახებ მიღებული რეგულაციის დანერგვა**

საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2022 წლის 3 აგვისტოს N93/04 ბრძანებით მდგრადი დაფინანსების ტაქსონომია და ტაქსონომიის მიხედვით სესხების კლასიფიცირებისა და ანგარიშგების წესი დამტკიცდა, რომელიც ძალაში შევიდა 2023 წლის 1 იანვარს[26]. ტაქსონომიის მთავარი მიზანი საქართველოში მდგრადი დაფინანსების ბაზრის განვითარება და შედეგად, ქვეყნის მდგრადი განვითარებისთვის ხელშეწყობაა.

ამოცანა 7.4. საკანონმდებლო ჩარჩოს განვითარება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 7.4.1: საკანონმდებლო ჩარჩო დაახლოებულია ევროკავშირის კანონმდებლობას.

ევროკავშირთან ასოცირების შესახებ ხელშეკრულებითა და ენერგეტიკული გაერთიანების წევრობით ნაკისრი ვალდებულებების ფარგლებში დამტკიცებული კანონების შესაბამისად (საქართველოს კანონები - „განახლებადი წყაროებიდან ენერგიის წარმოებისა და გამოყენების წახალისების შესახებ“, „ენერგოეფექტურობის შესახებ“, „შენობების ენერგოეფექტურობის შესახებ“, „ენერგოეტიკეტირების შესახებ“), ამ ეტაპზე, მიმდინარეობს კანონქვემდებარე აქტების შემუშავების და დამტკიცების პროცესი.

- ✓ **აქტივობა 7.4.1: კანონქვემდებარე აქტების შემუშავება „ენერგოეტიკეტირების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად**

„ენერგოეტიკეტირების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად შემუშავებულია 14 ტექნიკური რეგლამენტი[27]. 3 დამტკიცებულია, 5-მა რეგლამენტმა განიცადა ცვლილება ევროკავშირში და მიმდინარეობს მათი განახლება ცვლილებების შესაბამისად, 6

[26] საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის ბრძანება, https://matsne.gov.ge/document/view/5537339?publication=0

[27] შენიშვნა: 2 ტექნიკური რეგლამენტი გაერთიანდა 1 ტექნიკურ რეგლამენტად

ტექნიკური რეგლამენტი ასევე მომზადებულია დასამტკიცებლად. მიმდინარეობს შიდაუწყებრივი განხილვები.

- ✓ **აქტივობა 7.4.2: ეკოდიზაინის ტექნიკური რეგლამენტების შემუშავება**

10 ტექნიკური რეგლამენტი მზად არის დასამტკიცებლად. მიმდინარეობს შიდაუწყებრივი განხილვები.

- ✓ **აქტივობა 7.4.3: საკანონმდებლო ჩარჩოს დაახლოების პროცესის გაგრძელება DCFTA-ით გათვალისწინებულ ევროკავშირის შესაბამის კანონმდებლობასთან**

2023 წელს, საქართველოს კანონმდებლობა დაუახლოვდა დამატებით 23 ევროკავშირის საკანონმდებლო აქტს, დაახლოების მიზნით შემუშავებული, რეგლამენტები კონსულტაციების მიზნით განთავსებული იქნა dcfta.gov.ge ვებ-გვერდზე. დაახლოება განხორციელდა სანიტარიულ და ფიტოსანიტარიულ, ვაჭრობაში ტექნიკური ბარიერების და საჯარო შესყიდვების სფეროებში.

დინამიური დაახლოების პრინციპის შესაბამისად, ცვლილებები განხორციელდა DCFTA-ის SPS (სანიტარული და ფიტოსანიტარული სტანდარტები) თავის დანართში, რომელიც ითვალისწინებს საკანონმდებლო დაახლოების ვალდებულებებს. შეიცვალა ამ დანართით გათვალისწინებული ჩამონათვალი და 272 აქტის ნაცვლად, SPS სფეროში საქართველოს დაახლოების ცხრილი, ამჟამად, მოიცავს 200 აქტს.

- ✓ **აქტივობა 7.4.4: კანონქვემდებარე აქტების შემუშავება „ენერგოეფექტურობის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად**

2023 წლის მდგომარეობით დამტკიცდა 15 კანონქვემდებარე აქტი, მომზადებულია დარჩენილი აქტების პროექტები რომელთა დამტკიცება დაგეგმილია 2024 წელს.

- ✓ **აქტივობა 7.4.5: კანონქვემდებარე აქტების შემუშავება „განახლებადი წყაროებიდან ენერგიის წარმოებისა და გამოყენების წახალისების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად**

2023 წლის მონაცემებით, დამტკიცებულია 8 კანონქვემდებარე აქტი. დარჩენილი კანონქვემდებარე აქტების შემუშავება და დამტკიცება მოხდება 2025 წლის დეკემბრამდე.

- ✓ **აქტივობა 7.4.6: კანონქვემდებარე აქტების შემუშავება „შენობების ენერგოეფექტურობის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად**

2023 წლის მდგომარეობით დამტკიცდა 4 კანონქვემდებარე აქტი. მომზადებულია დარჩენილი აქტების პროექტები, რომელთა დამტკიცება დაგეგმილია 2024 წელს.

ამოცანა 7.5. ეკოტურიზმის განვითარება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 7.5.1: საქართველოს ეკოტურიზმის სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა.

ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაციის ინიციატივით, გერმანიის თანამშრომლობა GIZ-ის ტექნიკური და ფინანსური მხარდაჭერით, ეროვნული სატყეო სააგენტოს, დაცული ტერიტორიების სააგენტოსა და ეკოტურიზმის ასოციაციის ჩართულობით დამტკიცებულია „საქართველოს ეკოტურიზმის განვითარების სტრატეგია 2020-2030“ და 3 წლიანი სამოქმედო გეგმა (2021-2023).

„საქართველოს ეკოტურიზმის განვითარების სტრატეგია“ შეესაბამება საქართველოს ტურიზმის ეროვნულ სტრატეგიას (2025), დაცული ტერიტორიებისა და ეროვნული სატყეო სააგენტოების ეკოტურიზმის განვითარების ხედვასა და სტრატეგიებს. სტრატეგიაში ხაზგასმით არის აღნიშნული, რომ „ეკოტურიზმი ხალხზე, თემზე ორიენტირებული და ადგილობრივ რესურსებზე დაფუძნებული მახასიათებლებით მჭიდრო კავშირშია აგრო და თემზე დაფუძნებულ ტურიზმთან და მდგრადი განვითარების მთავარ ინსტრუმენტს წარმოადგენს“.[28]

შემუშავებულია სტრატეგიის 2024-2026 წლების სამოქმედო გეგმის პროექტი.

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 7.5.2: ეკოტურიზმის ინფრასტრუქტურის განვითარების მიზნით კეთილმოწყობილი ბილიკები.

შვიდ დაცულ ტერიტორიაზე მოეწყო სამი ახალი ბილიკი (93 კმ.) (სამიზნე მაჩვენებელი - 10 ახალი კეთილმოწყობილი ბილიკი (დაახლოებით 170 კმ.).

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 7.5.3: დაცული ტერიტორიების გაზრდილი ფართობი.

ეკოტურიზმის განვითარებისთვის დაცული ტერიტორიების გაზრდა და პოპულარიზაცია ქვეყანაში მნიშვნელოვან მიმართულებას წარმოადგენს, რომელსაც საქართველოს ეკოტურიზმის სტრატეგია ერთ-ერთ პრიორიტეტულ ქმედებად განსაზღვრავს.

2023 წელს დაცული ტერიტორიების ფართობი წინა წელთან შედარებით 116,050 ჰექტრით გაიზარდა (სამიზნე მაჩვენებელი - გაზრდილია მინიმუმ 185 000 ჰა-ით).

---

[28] შენიშვნა: **ეკოტურიზმი - „მწვანე ტურიზმის“ სახეობა**, რომელიც ხელს უწყობს მოწყვლადი რეგიონების, გარემოსა და თემების შენარჩუნებას. ეს ნიშნავს პასუხისმგებლიან მოგზაურობას ბუნებაში, გარემოს დაცვასა და ადგილობრივი მოსახლეობის კეთილდღეობის გაუმჯობესებას. ეკოტურიზმი წარმოადგენს დაბალი ზემოქმედების მქონე და ხშირად, სტანდარტული, მასობრივი ტურიზმის ალტერნატივას. ეს არის მდგრადი ტურიზმის ფორმა, რომელსაც გაცილებით გრძელვადიანი მიზნები აქვს, ვიდრე უბრალოდ დანიშნულების ადგილზე მოგზაურობა. ეკოტურიზმი არის მოგზაურობა, ტურისტული აქტივობები და სერვისები, რომელიც ორიენტირებულია დაცულ ტერიტორიებზე და მის გარეთ ბუნებისა და ცოცხალი კულტურის შენარჩუნებასა და გამოცდილებების მისაღებად სათანადო პირობების შექმნაზე ადგილობრივი მოსახლეობისა და ქვეყნის სასარგებლოდ.

✓ აქტივობა 7.5.1: ბილიკების კეთილმოწყობა

ეკოტურიზმის განვითარების ხელშეწყობის მიზნით შვიდ დაცულ ტერიტორიაზე მოეწყო 369 კმ სიგრძის ეკოტურისტული ბილიკების ქსელი:

- ბაწარა-ბაბანეურის დაცულ ტერიტორიაზე მოეწყო 18 კმ. სიგრძის ეკოსაგანმანათლებლო ბილიკი;
- მარიამჯვრის დაცულ ტერიტორიებზე მოეწყო 25 კმ საფეხმავლო ბილიკების ქსელი;
- თეთრობის აღკვეთილში მოეწყო 50 კმ სიგრძის საფეხმავლო ბილიკების ქსელი;
- მოეწყო იმერეთს მღვიმეების დაცული ტერიტორიებისა და სამეგრელოს ბუნების ძეგლების კომპლექსის დამაკავშირებელი ბილიკების ქსელი (58 კმ), (იმერეთი 11 კმ, სამეგრელო - 47 კმ);
- ლაგოდეხის დაცულ ტერიტორიებზე მოეწყო 118 კმ სიგრის ბილიკების ქსელი;
- ერუშეთის ეროვნულ პარკში მოეწყო 100 კმ სიგრძის ბილიკების ქსელი.

✓ აქტივობა 7.5.2: დაცული ტერიტორიების დაარსება და/ან გაფართოება

საანგარიშო პერიოდში ძალაში შევიდა კანონები:

- კვერეთის აღკვეთილის შექმნისა და მართვის შესახებ - 14 797 ჰა;
- რაჭის დაცული ტერიტორიების შექმნისა და მართვის შესახებ - 50 835 ჰა;
- ტანისა და თეძმის დაცული ტერიტორიების შექმნისა და მართვის შესახებ (ტანას და თეძამის დაცული ლანდშაფტი და ტანას აღკვეთილი) - 32 850 ჰა;
- მაჭახელას დაცული ლანდშაფტის შექმნისა და მართვის შესახებ - 4 294 ჰა;
- ნუგზარ ზაზანაშვილის სახელობის სამუხის მრავალხმრივი გამოყენების ტერიტორიის შექმნისა და მართვის შესახებ - 13 273.43 ჰა.

ჯამში, 2023 წელს, დაცული ტერიტორიების ფართობი გაიზარდა 116 049.43 ჰა-თი.

✓ აქტივობა 7.5.3: სამთო-საფეხმავლო ბილიკების მოწყობა

2023 წელს, ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაციის მხრიდან სამ რეგიონში - იმერეთში, მცხეთა-მთიანეთსა და სამეგრელოში მოინიშნა 11 სამთო-საფეხმავლო ბილიკი, ბილიკების ჯამური სიგრძე შეადგენს 185 კმ.

✓ აქტივობა 7.5.4: აგროტურიზმის გზამკვლევისა და შესაბამისი სამოქმედო გეგმის შემუშავება

საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაციის, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს შესაბამისი უწყებების, ასევე, დარგობრივი ასოციაციების ჩართულობით შემუშავდა აგროტურიზმის გზამკვლევი და შესაბამისი სამოქმედო გეგმა (2023-2026).

ამოცანა 7.6. გარემოსდაცვით საკითხებზე მცირე და საშუალო მეწარმეების ცნობიერების ამაღლება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 7.6.1: ტრენინგების იმ კურსდამთავრებულთა პროცენტული წილი, ვისაც მიაჩნია, რომ შეძენილი ცოდნა დაეხმარება გარემოსდაცვითი ღონისძიებების გატარებაში.

გარემოსდაცვით საკითხებზე განხორციელდა მცირე და საშუალო მეწარმეების ცნობიერების ამაღლება. ასევე, გარემოსდაცვითი მიმართულებით მიღებული ახალი საკანონმდებლო რეგულაციების გაცნობის მიზნით, გაიმართა საინფორმაციო შეხვედრები.

იმ პირთა წილი, რომელიც თვლის რომ გარემოსდაცვით საკითხებზე შეძენილი ცოდნა დაეხმარება გარემოსდაცვითი ღონისძიებების გატარებაში 65%-ს შეადგენს (სამიზნე მაჩვენებელი - 60%).

✓ აქტივობა 7.6.1: მწვანე მიდგომების შესახებ ტრენინგების განხორციელება მცირე და საშუალო მეწარმეებისთვის

მცირე და საშუალო მეწარმეებისთვის განხორციელდა მწვანე მიდგომების შესახებ ტრენინგები. 2023 წელს:

- სერტიფიცირება გაიარა მაცივარაგენტზე მომუშავე მოწყობილობების 167-მა ტექნიკოსმა მაცივარაგენტზე მომუშავე მოწყობილობების მომსახურების უფლება აქვს მხოლოდ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით სერტიფიცირებულ ტექნიკოსს. სერტიფიცირების ჩატარებასა და შესაბამისი სერტიფიკატის/მოწმობის გაცემას უზრუნველყოფს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სსიპ - გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი.
- მეფუტკრე-ფერმერებისთვის გაიმართა 4 ეტაპიანი ტრენინგების - „გარემოს დაცვა და მავნებელთან ბრძოლის ღონისძიებები, საფუტკრეების იდენტიფიკაცია“ - ბოლო სამი ფაზა. აღნიშნული ტრენინგები გაიმართა 11 სხვადასხვა მხარეში: თბილისი, შიდა ქართლი, ქვემო ქართლი, კახეთი, სამცხე-ჯავახეთი, სამეგრელო-ზემო სვანეთი, რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი, მცხეთა-მთიანეთი, იმერეთი, გურია, აჭარა. სულ 2785 მონაწილე.
- 2022 წელს გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრმა მოიპოვა პროფესიული გადამზადების პროგრამის, ტყის ინვენტარიზაცია/ტაქსაციის განხორციელების უფლება. პროგრამა 2023 წელს განხორციელდა და გადამზადდა 12 პირი.

• 2022 წელს გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრმა მოიპოვა პროფესიული მომზადების პროგრამის, გარემოსდაცვითი მმართველის განხორციელების უფლება. პროგრამა 2023 წელს განხორციელდა და გადამზადდა 21 პირი.

✓ **აქტივობა 7.6.2: საინფორმაციო შეხვედრების გამართვა გარემოსდაცვითი მიმართულებით მიღებული ახალი საკანონმდებლო რეგულაციების გაცნობის მიზნით**

გარემოსდაცვითი მიმართულებით მიღებული ახალი საკანონმდებლო რეგულაციების გაცნობის მიზნით, გაიმართა საინფორმაციო შეხვედრები:

- მმართველობის რეფორმის ფონდის (GRF) პროექტის - საზოგადოების მონაწილეობის მექანიზმების გაძლიერება გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების პროცესებში და გარემოსდაცვითი განათლების ხელშეწყობა - ფარგლებში ჩატარდა მცირე და საშუალო ბიზნეს სექტორისთვის ტრენინგი თემაზე: გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის სისტემა (28 პირი).
- 4 საინფორმაციო შეხვედრა მაცივარაგენტზე მომუშავე მოწყობილობების მომსახურე ტექნიკოსების სერტიფიცირების წესში დაგეგმილი ცვლილების შეტანის შესახებ - მაცივარაგენტზე მომუშავე მოწყობილობების მომსახურე ტექნიკოსებთან (78 პირი).
- გარემოსთვის განსაკუთრებით საშიში საქმიანობის განხორციელებით გარემოსთვის ზიანის მიყენების რისკის ფინანსური უზრუნველყოფის წესის დამტკიცების შესახებ საინფორმაციო შეხვედრა (58 პირი).
- ცენტრალური ზონისთვის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მართვის 2023-2025 წლების გეგმის პროექტის საჯარო განხილვა (38 პირი).
- საინფორმაციო შეხვედრები თემაზე: „ბუნებაზე დაფუძნებული გადაწყვეტილებები" (4 შეხვედრა, 167 პირი).
- 3 საჯარო კონსულტაცია კლიმატის ცვლილების კანონის „მწვანე წიგნის" შესახებ (ქუთაისი, თელავი, თბილისი, 491 პირი).
- მმართველობის რეფორმის ფონდის (GRF) პროექტის ფარგლებში, სათბური აირების ეროვნული ინვენტარიზაციის პირველადი შედეგების წარდგენის მიზნით დაინტერესებულ მხარეებთან შეხვედრა (28 პირი).

რისკები და გამოწვევები

მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარების სტრატეგიის **2023-2025 წლების სამოქმედო გეგმით** განსაზღვრული აქტივობების ფარგლებში, 2023 წლის ჭრილში **6 აქტივობის შესრულება** **არ დაწყებულა.** **ეს აქტივობებია:**

- ✓ **აქტივობა 1.6.2: ელექტრონული სერვისების ერთიანი პორტალის (MY.GOV.GE) მოხმარების შესახებ მეწარმე სუბიექტების დატრენინგება**

ელექტრონული სერვისების ერთიანი პორტალის მოხმარების შესახებ მეწარმე სუბიექტების გადამზადება ვერ განხორციელდა, რადგან წლის განმავლობაში მუშაობა მიმდინარეობდა my.gov.ge-ს პორტალის განახლებაზე. პორტალის განახლების პროცესში მნიშვნელოვნად შეიცვალა როგორც ინტერფეისი, ასევე, ხელმისაწვდომი სერვისების რაოდენობა. იმის გათვალისწინებით, რომ ეს სამუშაოები 2023 წლის პერიოდში არ დასრულებულა, მიზანშეწონილად ჩაითვალა ტრენინგების ჩატარება 2024 წელს, მას შემდეგ, რაც დასრულდება და რეალურ გარემოში გადავა my.gov.ge-ს განახლებული ვებ-გვერდი და ამასთან, ხელმისაწვდომი იქნება პორტალზე ინტეგრირებული ყველა სერვისი.

- ✓ **აქტივობა 1.7.1: გადახდისუუნარობის პრაქტიკოსთა კატეგორიების (რომლებიც დაშვებული იქნებიან სხვადასხვა ტიპის გადახდისუუნარობის საქმეებზე, მათი სირთულის გათვალისწინებით) განსაზღვრის მიზნით სამართლებრივი ბაზის შექმნა.**

„რეაბილიტაციისა და კრედიტორთა კოლექტიური დაკმაყოფილების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-11 მუხლის მე-3 პუნქტი საქართველოს იუსტიციის მინისტრს განუსაზღვრავს უფლებამოსილებას ბრძანებით განსაზღვროს გადახდისუუნარობის პრაქტიკოსთა კატეგორიები, რომლებიც დაშვებული იქნებიან სხვადასხვა ტიპის გადახდისუუნარობის საქმეებზე, მათი სირთულის გათვალისწინებით. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოდან, სსიპ „აღსრულების ეროვნული ბიუროდან“ და ბიზნეს რეაბილიტაციისა და გადახდისუუნარობის პრაქტიკოსთა ასოციაციიდან მიღებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, ამ ეტაპზე, მიმდინარე საქმეთა სიმცირიდან გამომდინარე, გადახდისუუნარობის პრაქტიკოსთა კატეგორიზაციისათვის სამართლებრივი ბაზის შექმნის აუცილებლობა არ გამოკვეთილა.

- ✓ **აქტივობა 3.5.4: ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) დანერგვაში მცირე და საშუალო საწარმოთა მხარდაჭერის მიზნით ფასს ფონდის მიერ გამოშვებული განახლებული მსს ფასს სტანდარტის თარგმნა, შესაბამისი განახლებული სასწავლო/სატრენინგო მასალების თარგმნა/მომზადება და ტრენინგების ჩატარება.**

2015 წელს გამოშვებულ იქნა მსს ფასს სტანდარტი[29], რასთან დაკავშირებითაც განხორციელდა TOT პროექტი. პროექტი ემსახურება მცირე და საშუალო ბიზნესის სეგმენტში მომუშავე ბუღალტრების, ფინანსისტების კვალიფიკაციის ამაღლებას. ვინაიდან, მოსალოდნელია ფასს ფონდის მიერ 2025/2026 წელს განახლებული მსს ფასს სტანდარტის გამოშვება და კანონის მიხედვით, ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების სამსახურმა უნდა მოახდინოს განახლებული სტანდარტის გამოშვებიდან 6 თვის ვადაში ახალი სტანდარტების დანერგვა, შესაბამისად მსს ფასს დანერგვაში მცირე და საშუალო საწარმოთა მხარდაჭერის მიზნით, ბუღალტრების გადამზადება და მათთვის ახალი სტანდარტის მოთხოვნების გაცნობა საჭირო იქნება 2025/2026 წლიდან.

- ✓ **აქტივობა 4.3.2: მენეჯმენტისა და აუდიტის სისტემების სერტიფიკაციის ორგანოების აკრედიტაციის აღიარების მიზნით EA-თვის შესაბამისი მიმართვა, შეფასების ორგანიზებისათვის**

ამ ეტაპზე, აკრედიტაციის ცენტრი, გერმანიის მეტროლოგიის ინსტიტუტთან ერთად, იწყებს პროექტის განხორციელებას, რომლის მიზანია აუდიტისა და მენეჯმენტის სფეროში აკრედიტაციის გაცემასთან დაკავშირებით სხვადასხვა პოტენციურად დაინტერესებულ ჯგუფთან საინფორმაციო შეხვედრების ორგანიზება. ღონისძიებების განხორციელება დაიწყება 2024 წელს.

- ✓ **აქტივობა 4.3.3: მენეჯმენტის და აუდიტის სისტემების სერტიფიცირების სფეროში EA-გან მიღებული აღიარების საფუძველზე საერთაშორისო აღიარების გაფართოება IAF-ში**

IAF-ში შესაბამისი მიმართვა გაიგზავნება მას შემდეგ, რაც EA-ს მიერ მოხდება აღიარება მენეჯმენტის და აუდიტის სისტემების სერტიფიცირების სფეროში.

- ✓ **აქტივობა 4.3.5: ევროპული აკრედიტაციის ორგანიზაციის EA-ს აღიარების გაფართოება მენეჯმენტისა და აუდიტის სისტემების სერტიფიკაციის ორგანოების სფეროში**

EA-ში შესაბამისი მიმართვა გაიგზავნება მას შემდეგ, რაც აკრედიტაციის ცენტრი გასცემს მინიმუმ ერთ აკრედიტაციას მითითებულ სფეროში.

---

[29] შენიშვნა: მსს ფასს სტანდარტი - მცირე და საშუალო საწარმოთა ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი

2023 წლის სამოქმედო გეგმის შესრულება

წინამდებარე ანგარიში წარმოადგენს სამოქმედო გეგმით განსაზღვრული პასუხისმგებელი უწყებების მიერ შესაბამისი აქტივობების შესრულების პროგრესს 2023 წლის მდგომარეობით.

საქართველოს მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარების სტრატეგიით და 2023-2025 წლების სამოქმედო გეგმით განსაზღვრული, შვიდივე პრიორიტეტული მიმართულების ფარგლებში გათვალისწინებული 145 აქტივობიდან 2023 წლის ჭრილში **97 აქტივობა განხორციელდა სრულად, 15 აქტივობა შესრულდა მეტწილად, 24 აქტივობა შესრულდა ნაწილობრივ და 6 აქტივობის შესრულება არ დაწყებულა, 2 აქტივობა გაუქმებულია, ხოლო 1 აქტივობა შეჩერებულია.**

აღნიშნული ანგარიში მომზადებულია საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ეკონომიკური პოლიტიკის დეპარტამენტის მიერ, სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული პასუხისმგებელი უწყებების/დეპარტამენტების მიერ მოწოდებული ინფორმაციის საფუძველზე.

დანართი – კონსოლიდირებული სტატუსანგარიში

დანართი: ექსელის ფაილი.